ថោង-ឃីណូ គ្រូបង្រៀន

បញ្ជាក់ សទិសសព្ទ

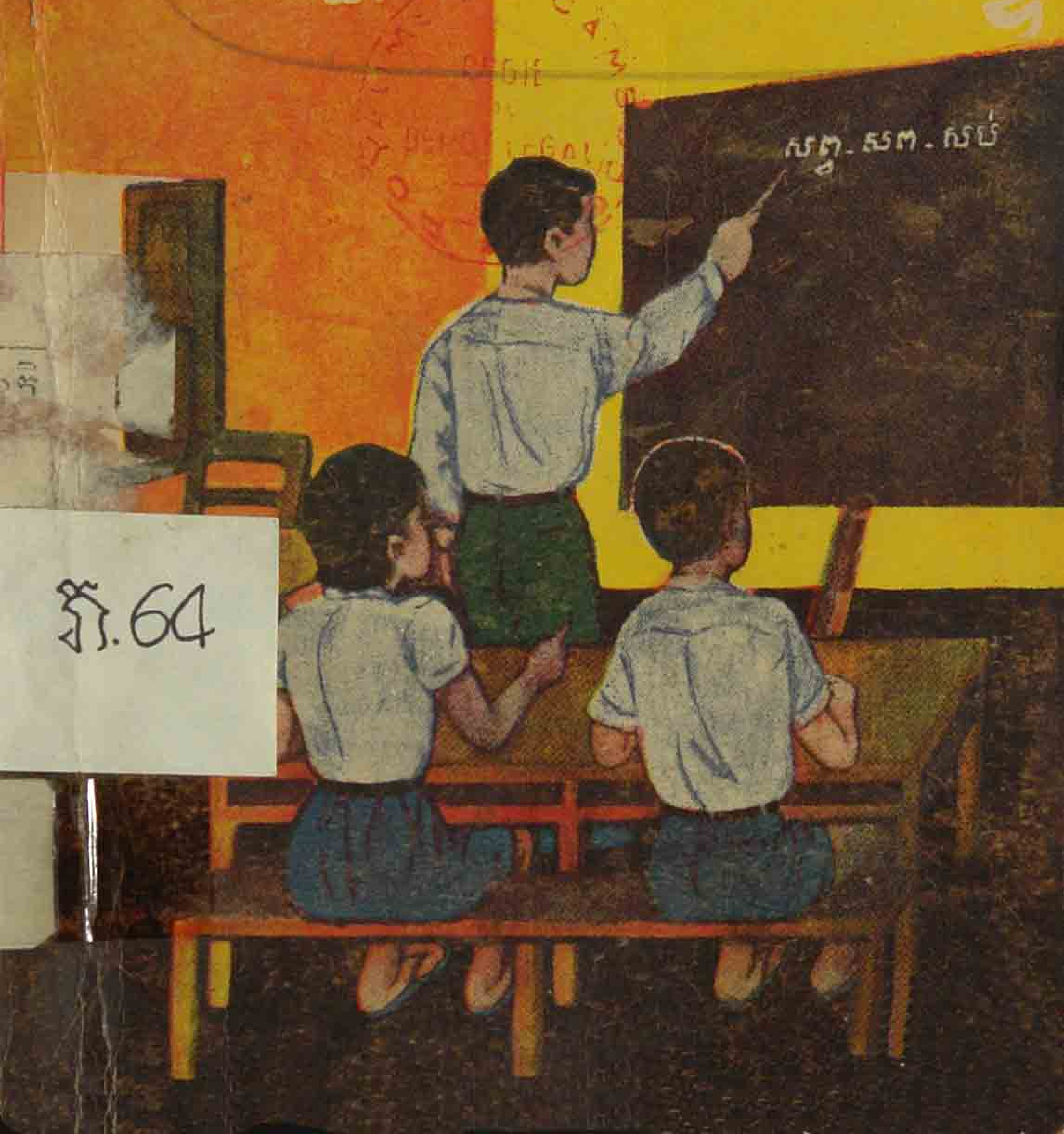

វ៉ា.64

415.
ខមារ
គ.គ. ខែ ថ្មី ៧៣-១១-៦៥
4/179 - 4170 42
B-5
D-42
N° 91

ថោង-យីណ
គ្រូបង្រៀន

បញ្ជាក់

សទិសសព្ទ

សម្រាប់បឋមភូមិបំពេញវិជ្ជា

រក្សាសិទ្ធិ បោះពុម្ពលើកទី ១
គ.ស. ១៩៦៥ ១០០០ក្បាល

អារម្ភកថា

សៀវភៅនេះ កើតឡើងដោយសារការសន្សំពាក្យមួយ-ម៉ាត់ៗ ដែលខ្ញុំបានយកមកបង្រៀនសិស្សតាំងពីឆ្នាំ ១៩៥៥ ហើយនិងដកស្រង់ពីក្នុងអត្ថបទផ្សេងៗ ឯទៀតជាច្រើន ដូចជាក្នុងសារព័ត៌មានក្តី សៀវភៅនានាក្តីដែលខ្ញុំបានប្រទះឃើញ ៗ ពាក្យទាំងប៉ុន្មានក្នុងសៀវភៅនេះ សិស្សតែងធ្លាប់បាននិយាយធ្លាប់បានសរសេរជាញឹកញយដែរហើយ ដូចជាពាក្យ : "ជន·ជន់-ជន្ម ឬ ព្រាប-ព្រៀប-ប្រៀប.." តែការកាន់ប្រឡំនៅតែមានជាធម្មតា ព្រោះពាក្យទាំងនេះ សុទ្ធមានសូរសព្ទស្រ-ដៀងៗគ្នា ៗ ហេតុនេះហើយ បានជាខ្ញុំខំប្រមែប្រមូល ពីនេះបន្តិច ពីនោះបន្តិច យកមកបង្គ្រង់ធ្វើជាសៀវភៅមួយឲ្យឈ្មោះថា "បញ្ជាក់សទិសសព្ទ" ហើយខ្ញុំបានរៀបរៀងពាក្យនិមួយៗ ធ្វើជាឃ្លានិយាយធម្មតា ហើយថែមទាំងធ្វើជាឃ្លាបញ្ជាក់នឹងពាក្យមួយម៉ាត់ៗ នោះទៀតផង ដើម្បីឲ្យសិស្សឆាប់យល់ន័យពាក្យនោះភ្លាមៗ ៗ

ពិសេសទៅទៀត កាលដែលខ្ញុំរៀបរៀងជាពាក្យទាំងនេះបានហើយខ្ញុំក៏បានយកទៅជូនលោក សាយ-ហៀង ធ្វើការនៅទីចាត់ការកិច្ចការគរុកោសល្យ ឲ្យជួយពិនិត្យនិងកែសម្រួល ។ លោក សាយ-ហៀង ក៏បានយកចិត្តទុកដាក់ជួយផ្តល់យោបល់ និងពិនិត្យកែសម្រួលដកបដល់ចប់ជាស្ថាពរ ។

ជាអវសាន បើពាក្យទាំងប៉ុន្មានដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅតូចនេះ ពុំមានគ្រប់គ្រាន់តាមសេចក្តីត្រូវការរបស់លោក-អ្នក-នាងទេ សូមលោក-អ្នក-នាងទាំងឡាយ មេត្តាអភ័យទោសដល់ខ្ញុំបាទ ខ្ញុំផងចុះ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១ កញ្ញា គ.ស. ១៩៦៥

ថោង-យីណា

អក្សរសរសេរកាត់

កិរិយាសព្ទ	សរសេរកាត់នឹងអក្សរ	កិ.
កិរិយានុគ្រោះ	—ដ—	កិ.នុ.
កិរិយាវិសេសន៍	—ដ—	កិ.វិ.
គុណនាម	—ដ—	គុ.
នាម	—ដ—	ន.
និបាតស័ព្ទ	—ដ—	និ.
បរិវារស័ព្ទ	—ដ—	ប.
បកតិសំខ្យា	—ដ—	ប.សំ.
បុរិសសព្វនាម	—ដ—	បុ.
ពាក្យផ្ទុយ	—ដ—	ព.ផ្ទុ.
ពាក្យផ្សំ	—ដ—	ព.ផ្សំ.
សព្វនាម	—ដ—	សព្វ.

សរសេរកាត់នឹងអក្សរ

អាយតនិបាត	—ជ—	អា.និ.
អានថា	—ជ—	អា.ថ.
ឧបានស័ព្ទ	—ជ—	ឧ.ស.
ឧទាហរណ៍	—ជ—	ឧ.

ក

ក=ន. កដៃ - កជើង - កដប...

១. សាច់មិនបានស៊ី យកឆ្អឹងព្យួរក ។ ក្បាលជាប់នឹងខ្លួនដោយសារក ។

កក=កិ. កកើត - កកូមិ - កវែកកន្ទាំង កសាង ... ១. វត្តនេះកសាងឡើងជាយូរសតវត្សរ៍មកហើយ ។ កាទើបតែនឹងគេស៊ីកវែកកន្ទាំងទេ ។

ក៏=និ. ទៅក៏ទៅ - ស៊ីក៏ដោយ - ដូចនេះក៏បាន ... ១. អ្នកពល់គ្នា សើចក៏ដោយ យំក៏ដោយ ។ អ្នកក៏ទៅខ្ញុំក៏ទៅ ។

ករ=ន. (ដៃ) កម្មករ - កសិករ - ហត្ថករ ...

១. លើកករប្រណម្យថ្វាយបង្គំផង ។ (លើករ=លើកដៃ)

កត់=កិ. កត់ទុក - កត់ចំណាំ - កត់ចំណានដៃ ...

១. ចូរយើងកត់ចំណាំពាក្យណាដែលពិបាកៗ ។

កដិ=ព.ផ្ស. (អា. ថ. កត់) ប្រាកដ=គុ. ដឹងប្រាកដ. ឃើញ

ប្រាកដ. ប្រាកដប្រជា...

ឧ. ខ្ញុំឃើញប្រាកដជាវាបានចូលមកមែន ។

កណ្ឌ = ន. (អា.ថ.កាន់), (វគ្គ.ខ្សែ) សាស្ត្រាមួយកណ្ឌ...

ឧ. បណ្ឌិតប្រុញទៅខ្ចីសាស្ត្រារឿងខ្យងស័ង្ខមួយ

កណ្ឌពីតាជួន ។

កាន់ = កិ. កាន់ទុក - កាន់អំពាន់ - និយាយកាន់ជើង ...

ឧ. ចូរយើងកាន់ចិត្តឲ្យទៀងត្រង់ ។

កណ្ដាស់ = កិ. ក្អកកណ្ដាស់ ... ឧ. ពូម៉ុលបេះតែកណ្ដាស់

ហៀរទឹកក្ហែកទឹកសំបោរ ។ មុននឹងកណ្ដាស់

ត្រូវយកកូនកន្សែងខ្ទប់មុខ ។

ក្រដាស = ន. ក្រដាសក្រាស់-ក្រដាសស្ដើង-ក្រដាសពណ៌...

ឧ. ចូរកុំយកក្រដាសស្អាតមកសរសេរលេង ។

កន្ទាស់ = ន. កន្ទាស់ក - ស្ទឹកកន្ទាស់...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំបានធ្វើកន្ទាស់កអំពីមាសដាំពេជ្រ ។

កន្ទះ= គុ. កន្ទះមាន់.កន្ទះគោ.កន្ទះពាង.កន្ទះលើគ្រ ...

ឧ. ប្អូនខ្ញុំទៅកន្ទះថ្ងៃហើយ មិនទាន់ឃើញត្រ-

ឡប់មកវិញសោះ ។

ក្រឡាស់= កិ. និយាយក្រឡាស់សំដី . ក្រឡាស់ទៅម្ខាង -

ក្រឡាស់ឲ្យត្រូវ ...

ឧ. ឯងកុំនិយាយក្រឡាស់សំដីយ៉ាងនេះ ។

កល= ន. (អា.ថ-កល់) ល្បិចកល-ឧបាយកល-ទាញកល...

ឧ. នែសម្លាញ់! ប្រយ័ត្នទាញកលឧបាយរបស់ខ្មាំង ។

កល់= កិ. កល់គ្រែ - កល់ពាង - កល់ឲ្យខ្ពស់ ...

ឧ. ឯងយកដុំឥដ្ឋបួនដុំនេះមកកល់គ្រែឲ្យខ្ពស់

បន្តិចឡើង ។

កល្ប= ន. (អា.ថ.កាល់) ឧ. មួយកប្ប មួយកល្បព្រះ ។

កាល់= កិ. មាន់កាល់ញី . កាល់កូន . ពស់កាល់ពង ...

ឧ. មេគោនេះកាល់កូនវា កុំចូលទៅជិតប្រយ័ត្នវាប៉ុះ ។

កប្ប= ន.(អា.ថ.កាប់.)មួយកប្ប.ភ្លើងឆេះកប្ប.(កប្បាស=ន.)

អាកប្បកិរិយា... ១. មួយកប្បព្រះមកហើយ ។

កាប់= កិ. កាប់ទាស . កាប់ក្បាល . កាប់បុស្សី ...

១. កសិករនេះកាប់ដីនឹងចបកាប់ ។

កា= ន. ១. បងខ្ញុំស្រេកទឹក គាត់ពិសាអស់ទឹកបីបួនកា ។

កា= កិ. ១. បើអ្នកកាខ្ទង់សំបុត្រ ត្រូវដាក់អស័យដ្ឋានឲ្យ

ច្បាស់លាស់ ។

ការ= កិ. ការពារ- ការអំបោះ ...

១. ចូរយើងត្រូវចាក់ថ្នាំការពារជម្ងឺ ។

ការ= ន. ធ្វើការ . មានការ . ការអ្វីខ្លះ ?

១. ចុះលោករកប៉ាខ្ញុំមានការអ្វីដែរ ? ។

កាណ៌= ន.(ត្រចៀក) ១. ព្រះកាណ៌ព្រះនាងទ្រង់ពាក់ពេជ្រ

ក្ងឹចិញ្ចៀន ។

ការណ៍= ន. រូបការណ៍ . ទាស់ការណ៍ . ព្រឹត្តិការណ៍

អន្តរជាតិ ...

ឧ. ឯងធ្វើយ៉ាងនេះនាំឲ្យខូចការណ៍អស់ ។

កាប=ក.ស. ឧ. តាប្រដេញគ្នាដណ្ដើមចំណីយំឮសូរកាបៗ

ទ្រហឹងអឹងកង ។

កាព្យ=ន. ពាក្យកាព្យ . កាព្យឃ្លោង . កាព្យា ...

ឧ. បណ្ឌិតប៉ុលបេះតែងកាព្យជូនយ៉ាងរណ្ដំគ្នា ។

កាល=ន. កាលពីដើម . កាលណោះ . កាលណា ...

ឧ. កាលដែលខ្ញុំត្រឡប់មកពីស្រុកកំណើតខ្ញុំវិញ

ខ្ញុំបាន ... ។

កាឡ=ព.ស្យ. (អា.ថ.កាល) កាឡកិណី=ន. ស្រីកាឡកិណី

មេស្រីកាឡកិណី ...

ឧ. ស្រីកាឡកិណីនេះធ្វើបាបកូនគ្មានអាណិត ។

កាឡា=កិ. (តែង-ប្រែ) កាឡាខ្លួន-ប្រែកាឡា-កាឡាខ្លួនជា...

ឧ. ព្រះឥន្ទកាឡាជាតាបសបុសីយ៉ាងជរាមួយអង្គ ។

ក្រឡា= ន. ក្រឡាផ្ទៃ - ក្រឡាឈើត្រង់ - ក្រឡាកន្ទេល - ក្រឡាមង ...

ឧ. ស្រែខ្ញុំមានទំហំផ្ទៃក្រឡាមួយហិចតា ។

កុរ= ន. (អ.ថ.កុលប្បកោ) ឧ. ខ្ញុំកើតឆ្នាំកុរ ខែបេត្រ ថ្ងៃពុធ ។

កុលបុត្ត= ន. កុលធីតា ។ ឧ. កុលបុត្រ កុលធីតា គាប្បី អ្នកខំសិក្សាបំណេះវិជ្ជាផ្សេងៗ ។

កៀក= កិ. កៀកក - កៀកឃៀក - កៀកបង្កើះ ...

ឧ. គូកនពីរនាក់នេះ កៀកកគ្នាដើរលេងកំសាន្ត ក្នុងសួនច្បារ ។

គាក= ព.ផ្ស. ទ្រគាក=ន. ឧ. ស្រីណាទ្រគាកសាយ ស្រីនោះច្រើនងាយសំរាលកូន ។

កៀង= ន. កៀងគោ - កៀងមាន់ - កៀងទា ...

ឧ. អាម៉ុកនៅពេលត្រឡប់មកពីឃ្វាលគោវិញ ក៏កៀងគោបញ្ចូលក្រោល ។

គាង= គុ. (កន្ទុក) - ស្ពាគាង - ស្នែងគាង ...

ឧ. បុរសនេះស្ពាឡើងគាងហើយមាំ ។

កៀត= ន. ធ្វើកៀត - ដើរកៀត - កៀតឈើ ...

ឧ. ឪពុកខ្ញុំ យកឈើធ្វើកៀតឲ្យប្អូនខ្ញុំរៀនដើរ។

គាត= ន. បង់គាត - ជ្រលក់គាត ...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំបង់គាតជ្រលក់ធ្វើហូល ។

កៀប= កិ. (កៀបដោយដង្កៀប) កៀបសួរ - កៀបដៃ - កៀបដើង ...

ឧ. ក្រុមរក្សាសន្តិសុខកៀបសួរចម្លើយអ្នកទោស ម្នាក់នឹងដង្កៀបដែក ។

គាប= កិ. (គាបដោយឃ្នាប) គាបត្នោត គាបកណ្ដាប់ស្រូវ...

ឧ. អ្នកធ្វើស្ករត្នោត គាបផ្កាត្នោតនឹងឃ្នាបឈើ។

កៀរ= កិ. កៀរក . ដើងកៀរបង្កុះ ...

ឧ. កូនឯងកៀរកឪពុកឲ្យជាប់កុំលែងដៃប្រយ័ត្ន

ផ្កាក្រោយ ។

គាវ= ន. គាវគ្នាត . គាវជូង . ប្រកគាវ ...

ឧ. គេង ៗ នាំគ្នាដើររើសគាវគ្នាត គាវជូងទុកឲ្យម្ដាយរាំជុត ។ នៅទីក្រុងវេលាយប់មានចិនលក់គុយទាវ មីទឹងគាវដោយរទេះរុញ ។

កេរ= ន. និយាយកេរ-ហែកកេរគេ...

ឧ. មនុស្សយើង មិនត្រូវនិយាយហែកកេរពីអ្នកដទៃឡើយ ។

កេរ្តិ៍= ន. កេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ . កេរ្តិ៍ខាងឪពុក . កេរ្តិ៍ខាងម្ដាយ...

ឧ. ដីភូមិនេះជាកេរ្តិ៍តំណែលតាំងពីខ្មោចជីតា ជីដូនខ្ញុំមក ។

កេស= ន. (អា.ថ.កេស) (សក់) ព្រះកេស.កេសា ...

ឧ. ព្រះកេសព្រះអង្គឡើងខ្មៅរលោងស្រិល ។

កែស= ន. ត្រីកែស.ត្រីឆ្អើរកែស ...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំទិញត្រីកែសជាច្រើនយកមកឆ្អើរ ទុក
ធ្វើម្ហូបទៅថ្ងៃក្រោយ ។

កៃ= ន. កែកាំភ្លើង.កាំបិតកែ.កេះកែ . . .

ឧ. ព្រានព្រៃតម្ងោះកែកាំភ្លើង ឮសូរផ្ទុះយ៉ាងខ្លាំងៗ

ក័យ= ព.ផ្សុ.(ភា.ថ.កៃ) វិក័យប័ត្រ=ន. ឧ. របស់ទាំងនេះ
ទិញមកសុទ្ធតែមានវិក័យប័ត្រត្រឹមត្រូវទាំងអស់ៗ

កោដ្ឋ= ន.(ប្រដាប់ដាក់ឆ្អឹងខ្មោច).សុវណ្ណកោដ្ឋ.ខត្តិយកោដ្ឋ.

ឧ. គេរើសឆ្អឹងខ្មោចដាក់ក្នុងកោដ្ឋ រួចយកទៅ
ទុកឯវត្ត ។

កោដិ= ប.សំ.មួយកោដិ.ពីរកោដិ . . .

ឧ.មហាសេដ្ឋីនេះមានទ្រព្យសម្បត្តិកប់រយកោដិៗ

កោត= កិ. កោតសរសើរ.កោតញញើត.កោតក្រែង.កោត
.ស្ញប់ស្ញែង.កោតខ្លាច.កោតតែ. . .

ឧ. ក្មេង ៗ ឥឡូវមិនកោតខ្លាចចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ

ប៉ុន្មានទេ ។

កំពង់= ន. កំពង់ផែ-កំពង់ចម្លង-កំពង់ផ-កំពង់ទឹក ...

១. នៅតាមកំពង់ផែមានកប៉ាល់ ទូក កាណូតចត ត្រៀបត្រា ។

កំពុង= ទ. កំពុងលេង- កំពុងអាស្រ័យបបរ-កំពុងធ្វើការ ...

១. អូនឯងហៅគេមានការអ្វី បើគេកំពុងតែជាប់ដៃធ្វើកិច្ចការ ។

កំពុង= គុ. ពេញកំពុង.បាយកំពុងចាន.ស្រូវកំពុងល្អី ...

១. អ្នកអើយ! រាល់អង្ករកុំឲ្យកំពុងតៅពេកខាត ខ្ញុំស្តាប់ហើយ ។

កាំ= ន. កាំជណ្ដើរ.កាំរទេះ.កាំស្ទូ.កាំកង់.កាំបិត ...

១. គេយកឈើផ្ចឹក ឬ ស្រុក្រំធ្វើកាំជណ្ដើរកជាប់ បានយូរ ។

កម្ម= ន. (ភា.ប.កាំ.) កសិកម្ម.រងកម្ម.ទទួលតាមកម្ម...

ឧ. ក្នុងជាតិនេះ ខ្ញុំទទួលរងកម្មជាងអ្នកដទៃ ។

ក្រាស់= គុ. (ព.ផ្ទ.ស្តើង) ដូងសាច់ក្រាស់.សំពត់ក្រាស់...

ឧ. ពូខ្ញុំគាត់ទិញក្រដាសក្រាស់មកបិទជញ្ជាំង។

ក្រាស= ន. ត្រីត្អើរមួយក្រាស.ក្រាសសិតសក់...

ឧ. ក្រាសដែលយើងសិតសក់រាល់ថ្ងៃ ត្រូវស្អាត ជានិច្ច ។ ត្រីត្អើរកែសមួយក្រាសនេះថ្លៃប៉ុន្មាន?

ក្រិត= កិ. ក្រិតចំណាំ.អព្យាក្រិត . . .

ឧ. ប្រទេសកម្ពុជាកាន់អព្យាក្រិតជាដរាប ទោះ មានសត្រូវមកបៀតបៀនយ៉ាងណាក៏ដោយ ។

ក្រិត្យ= ន. ក្រិត្យវិន័យ.ក្រិត្យក្រម.ធម្មក្រិត្យ . . .

ឧ. ព្រះសង្ឃកាន់ក្រិត្យវិន័យយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនតាម ពុទ្ធដីកា ។

ក្រួស= ន. គ្រាប់ក្រួស.ក្រួសអាចម៍ក្អាយ លាយក្រួសនិង ស៊ីម៉ង់ត៍ . . .

ឧ. ចៅកែម៉ុំទិញក្រួស ខ្សាច់ ស៊ីម៉ង់ត៍យកមក
ទុកធ្វើផ្ទះថ្ម ។

គ្រោះ= ន. គ្រោះថ្នាក់.គ្រោះល្អ.គ្រោះជា.គ្រោះអាសន្ន...

ឧ. ប្តីខ្ញុំស្លាប់ដោយគ្រោះថ្នាក់គ្រឡាប់រថយន្ត។

ក្រៀម= គុ. (ព.ផ្ទ.ស្រស់) ក្រៀមក្រោះ.ស្វាយក្រៀម.មុខ
ក្រៀម ក្រៀមក្រំ–ក្រៀមកំព្រឹង ...

ឧ. ថ្ងៃនេះគ្មានម្ហូបអាហារបរិភោគទេ មានតែ
ក្រៀមក្រោះបន្តិចបន្តួច ។

គ្រាម= ន. (ប្រជុំភូមិ.ស្រុក) ឧ. មាតុគ្រាមរបស់ខ្ញុំ ។

ក្រេស= កិ.វិ. ក្រោកក្រេស.លឿនក្រេស.រត់ក្រេស . . .

ឧ. ខ្ញុំកំពុងតែនិយាយនឹងក់ ស្រាប់តែក់ក្រោក
ដើរចេញក្រេសធ្វើកហើ ។

ក្រែះ= គុ. (មិនធំ) មនុស្សក្រែះ-ស្វាក្រែះ

ឧ.កូនក្មេងនេះមិនធំសោះ នៅតែក្រែះដដែល។

ក្រែង= កិ. (ញរញើត-ខ្លាច) ក្រែងតែ- ខ្លាចក្រែង- ក្រែងលោជា...

១.ខ្ញុំក្រែងតែលោកមិនបានអញ្ជើញមកទេដឹង?

ក្រែង= ន. (ខាង១) ជាយក្រែង- នៅតែក្រែង...

១. ក្បាលពុកមាខ្ញុំទំពែកសក់អស់ នៅសល់តែជាយក្រែងបន្តិច ។

ក្រម= ន. (អា.ប.ក្រំ) ច្បាប់ក្រម-ក្រមជំនុំ-ក្រមការ...

១. ចៅក្រមជំនុំជំរះក្តី ដោយយុត្តិធម៌ ។

ក្រំ= គុ. ក្រំក្រោ-ក្រំខ្លួន-ក្រំក្នុងចិត្ត-ក្រៀមក្រំ...

១. ខ្ញុំឈឺម្តងនេះក្រំក្រោធ្វើការអ្វីមិនកើតទេ ។

ក្លស់= ន. (ដូចឆត្រ) បើកក្លស់ បាំងក្លស់...

១. សម្តេចឪយាងចុះពីអាកាសយានដ្ឋាន មានគេយកក្លស់មកបាំងថ្វាយព្រះអង្គ ។

ប្លស់= កិ. ប្លស់ការប្លស់ផារ - ប្លស់ទឹកមុខ ប្លស់សរសៃ-

ថ្លស់ជើងថ្លស់ដៃ...

ឧ. ចូរនាងកុំលេងលោតទន្ទ្រាំលើគំនរឥដ្ឋប្រ-យ័ត្នដួលថ្លស់ជើងថ្លស់ដៃពិការអស់មួយជីវិត ។

ក្លា = គុ. ក្លាហាន-ក្លៀវក្លា-ក្លាសំដី...

ឧ. ពួកទាហានជាតិយើងក្លាហានណាស់ នៅពេលចូលប្រយុទ្ធនឹងខ្មាំង ។

ខ្លា = ន. ខ្លារខិន-ខ្លាដំបង-ខ្លាត្រី-ខ្លាឃ្មុំ...

ឧ. ក្នុងពពួកសត្វខ្លាទាំងអស់ មានតែខ្លារខិនទេដែលសាហាវជាងគេ ។

ក្លាស់ = កិ. ក្លាស់អាវ-មូលក្លាស់-ក្លាស់ហោប៉ៅ...

ឧ. ម្តាយខ្ញុំយកកន្លាស់កមាសដាំពេជ្រ មកក្លាស់ត្រង់កអាវក្លឹបចៃក្លួន ។

ខ្លះ = និ. អ្នកខ្លះ-ខ្ញុំខ្លះ-គេខ្លះឯងខ្លះ-ខុសខ្លះត្រូវខ្លះ...

ឧ. ក្នុងពិធីបុណ្យនេះមានមនុស្សខ្លះទៅ ខ្លះមក

ពុំដាច់ឡើយ ។

ក្លែង= កិ. ក្លែងគេ-ក្លែងក្លាយ-ក្លែងខ្លួន-ក្លែងសំដី...

ឧ. អ្នកក្លែងក្រដាសប្រាក់ នឹងត្រូវផ្ដន្ទាទោស។

ខ្លែង= ន. សត្វខ្លែង-បង្ហើរខ្លែង-ខ្លែងញី ឬ ខ្លែងធំ...

ឧ. ខ្លែងជាសត្វចង្រៃ វាឆាបកូនមាន់កូនទាស៊ី

ជាអាហារ ។

ខ

ខន្ធ= ន. (អា.ថ.ខាន់) រលត់ខន្ធ-រំលាយខន្ធ-ខន្ធប្រាំ...

ឧ. លោកយាយគាត់បានរំលាយខន្ធបាត់ពេល

យើងទៅហើយ ។

ខ័ន្ធខាត់= ន. ព្រះខ័នភង្ស-ជម្ងឺខាន់ស្លាក់...

ឧ. ព្រះខ័នភង្សតំកល់ក្នុងព្រះបរមរាជវាំង តែ

សព្វថ្ងៃមានគេថែរក្សាជាប្រក្រតី ។

ខណ្ឌ= ន. (គា.ថ.ខាន់) ខណ្ឌសីមា-ខណ្ឌជញ្ជាំង...

១. ផ្ទះខ្ញុំខណ្ឌជញ្ជាំងក្ដារធ្វើជាបន្ទប់ ៗ ។

ខុរ= ១.ស. (គា.ថ.ខុល) ខុរៗ- ស្រមុកខុរ ៗ ...

១. ប្អូនខ្ញុំកដេកស្រមុកឮស្ងូរខុរៗ ក្បែរខ្ញុំ ។

ខុល= គុ. ផ្អកខុល-ប្រហុកខុល...

១. នៅទីនេះដូចជាធុំក្លិនប្រហុកខុលឬ ?

ខួ= ន. ខួក្ដាម-ខួបង្កង-ខួអណ្ដែង...

១. ថ្ងៃនេះស្ងួសម្ងួខួក្ដាមអាស្រ័យម្ដង ។

ខួរ= ន. ខួរឆ្អឹង-ខួរក្បាល-មនុស្សគ្មានខួរ...

១. ខួរក្បាលមនុស្សយើងមានលលាដ៍ និងសក់ការពារពីក្រៅ ។

ខៀន= ន. ក្ដារខៀន-សំពត់ខៀន...

១. ស្រីចាស់ជាន់ដើមច្រើនស្លៀកខៀនចងក្បិន

ឃាន= ន. ឃានវិញ្ញាណ... ១. មនុស្សយើងមានឃានវិញ្ញាណ

ប្រាំគឺកាយវិញ្ញាណ, ចក្ខុវិញ្ញាណ, ជីវ្ហាវិញ្ញាណ,

សោតវិញ្ញាណនិងឃានវិញ្ញាណ ។

ខ្វៃ = កិ. ដែកខ្វៃ-ខ្វៃក្ដារ-ខ្វៃប្រហោង-ខ្វៃឈើ...

ឧ. ជាងឈើខ្វៃក្ដារនឹងដែកខ្វៃយ៉ាងមុត ។

ខ័យ = កិ. (អា.ជ.ខ្វៃ) អាយុខ័យចុះ បុញ្ញក្ខ័យ...

ឧ. មនុស្សបច្ចុប្បន្ននេះអាយុខ័យចុះមកត្រឹមតែ

៧០ ឬ៨០ឆ្នាំ តែប៉ុណ្ណោះ ។

ខោ = ន. ខោជើងវែង-ខោខ្លី-ខោស្ពាប់ក្បៅ...

ឧ. សិស្សទាំងឡាយ ចូរនាំងសំអាតខោអាវ

នាំងឲ្យបានស្អាតល្អជានិច្ច ។

ខោរ = ន. ស្វាខោរ=ស្រដៀងនឹងស្វាក្រេះ...

ឧ. សត្វស្វាមានច្រើនពួកណាស់ គឺស្វាឪស្វា

ក្រោស ស្វាក្រេះ ស្វាព្រាហ្ម និងស្វាខោរ ។

ខ្លា = ន. ខ្លាឃ្មុំ-ខ្លាត្រី-ខ្លាដំបង...

១. ខ្លាជាសត្វសាហាវណាស់ វាចាប់សត្វឯទៀតស៊ីជាអាហារ ។

ក្លា = គុ. គៀវក្លា-ក្លាហាន-ក្លាសំដី...

១. បុរសនេះនិយាយក្លាសំដីណាស់ ។

ខ្លែង = ន. សត្វខ្លែង-ខ្លែងឆាប-ខ្លែងធ្នូ...

១. នៅរដូវលំហើយ ក្មេងៗនាំគ្នាធ្វើខ្លែងបង្ហើរលេងពាសពេញវាលស្រែ ។

ក្លែង = កិ. ក្លែងគេ-ក្លែងពាក្យ-ក្លែងក្លាយ...

១. មាណពនេះប្រសប់ក្លែងសំដីធ្វើដូចជាស្រី ។

ខ្លះ = និ. ខ្លះនៅខ្លះទៅ-ខ្លះសើចខ្លះហៅ...

១. អ្នកជម្ងឺវិកលចរិតនេះនិយាយត្រូវខ្លះខុសខ្លះ

ក្លាស់ = កិ. (ខ្លាស់) ម្ជុលក្លាស់-ក្លាស់គអាវ...

ឧ. ខ្ញុំទិញម្ជុលក្ដាស់មួយប្រអប់ទុកក្ដាស់ក្រ-
ដាសផ្សេងៗ ៗ

ខ្វេះ= កិ. លូកខ្វេះ-ខ្វេះហោប៉ៅ-ខ្វេះដី-ខ្វេះសារសៃ...

ឧ. ចោរលួចខ្វេះរនុកបន្ទប់ ឆក់យកអីវ៉ាន់អស់ៗ

ខ្វែះ= កិ.វិ. របូតខ្វែះ-របើកខ្វែះ-របេះខ្វែះ...

ឧ. ខ្ញុំគ្រាន់តែកាន់បន្តិចស្រាប់តែរបូតខ្វែះតែម្ដងៗ

គ

គ= គុ. (មិនចេះនិយាយស្ដី) -មនុស្សគ-ធ្វើគធ្វើថ្លង់...

ឧ. មនុស្សនេះគហើយថែមទាំងថ្លង់ទៀតផងៗ

គរ= ន. ដើមគរ - សំឡីគរ - ញាត់គរធ្វើពូកខ្នើយ...

ឧ. នៅស្រែចំការ កសិករច្រើនដាំដើមគរនៅ
តាមជាយរបងផ្ទះ ដើម្បីយកសំឡីទុកប្រើប្រាស់ៗ

គរ= កិ. (ប្រមូលជាគំនរ) គរឧស-គរខ្សាច់-គរគ្រួស...

ឧ. ពូសំទិញខ្សាច់គ្រួសនឹងឥដ្ឋមកគរទុកសំរាប់

សង់ផ្ទះ៤ ឬ ៥ ល្វែងទុកជួលឲ្យអ្នកដទៃ ។

គន់= កិ. គន់គូរ - គន់មើល - រិះគន់ ...

ឧ. ហោរានេះគន់គូរលេខអត្ត: ជូនភ្ញៀវរបស់គាត់ ។

គន្ធ= ន. (អា.ជ.គន់) គន្ធពិដោរ - គន្ធរស - គន្ធជាតិ ...

ឧ. ផ្កាកូឡាបមានគន្ធពិដោរក្រអូបឈ្ងុយ ។

គណ= ន. (អា.ជ.គន់) មេគណ-អនុគណ-ចៅហ្វាយគណ ...

ឧ. លោកគ្រូអនុគណ និមន្តទៅសូត្រមន្តនៅផ្ទះលោកចៅហ្វាយស្រុក ។

គត់= គុ. (ព.ផ្ទុ.សេស) គត់គូ - គត់មត់ - លេខគត់គូ ...

ឧ. អាយុគត់តែត្រូវនិមន្តលោកស្រោចទឹកបម្លងគ្រោះចេញ ។

គត= ន. (អា.ជ.គត់) ធ្វើគត - សុវណ្ណគត - អស្តង្គត - ទីវង្គត ...

ឧ. ព្រះអង្គទ្រង់ទីវង្គតដោយសេនាព្រះអង្គម្នាក់ធ្វើគត

គល់= ន. គល់ឈើ - គល់ដង្គត់ ...គល់ស្លា ...

ឧ. ជនអន្ធការនេះដើរជំពប់ ជើងនឹងគល់ដង្គត់ ឈើបែកឈាមហោច ។

គុល= ឧ. ស. ផ្អើលគុល - គុលឡើង - គុលៗ ...

ឧ. មនុស្សផ្អើលគុល តើមានការអីនៅក្នុងផ្សារ ?

គាង= គុ. (កន្ទក) ស្នែងគាង - ស្មាគាង ...

ឧ. ស្មាកម្លោះនេះឡើងគាងមើលទៅសម្បើមណាស់ ។

កៀង= កិ. កៀងគោ - កៀងទា - កៀងមាន់ ...

ឧ. យប់ហើយកូនកៀងមាន់ កៀងទាបញ្ចូលទ្រុងទៅ ។

គាត= ន. ជ្រលក់គាត - បង់គាត ...

ឧ. បងស្រីខ្ញុំចេះបង់គាតធ្វើសំពត់ហូល ។

កៀត=ន. (ប្រដាប់សំកប់ឲ្យក្មេងរៀនដើរ) ធ្វើកៀត-ដើរកៀត

ឧ. ប្អូនខ្ញុំចេះដើរដោយសារឪពុកខ្ញុំគាត់បង់កៀត

ឲ្យរៀនដើរ ។

គាប= កិ. គាបផ្កាគោត - គាបកណ្ដាប់ស្រូវ ...

ឧ. គេគាបកណ្ដាប់ស្រូវ នឹងឃ្នាប ឈើ ហើយបោកលើក្ដារបោក ដើម្បីជំរុះគ្រាប់ ។

កៀប= កិ. កៀបស្លូវចម្លើយ - ឧ ក្រុមព្រះនគរបាលជាតិយក ដង្កៀបដែកមកកៀបស្លូវចំឡើយអ្នកទោសម្នាក់ ។

គុណ= ន. លេខគុណ - ចំណោទលេខគុណ ...

ឧ. ចំណោទនេះមានលេខគុណច្រើនខ្លាំងណាស់ ។

គុណ= គុ. (គេនឡើង) គុណមួយជាពីរ - គុណជាម្ភៃ ...

ឧ. មិនឲ្យខ្ញុំសុំខ្ចីអង្ករ១គោសិន ចាំខ្ញុំសងវិញគុណមួយជាពីរបុះ ។

គុណ= ន. (ព.ផ្ទុ.ទោស) គុណមាតាបិតា ធ្វើគុណ-គុណគ្រូ...

ឧ. មនុស្សផងឡូវធ្វើគុណ ច្រើនតែត្រឡប់បានជាទោសទៅវិញ ។

គុណ= ន. គុណធារ - គុណលំពែង - គុណដំបង ...

១. អ្នកចម្បាំងត្រូវចេះ គុណធារ គុណលំពែង ដើម្បីចូលប្រយុទ្ធផ្ទាល់ខ្លួន ។

គូ= ន. គូព្រេង - គូកន - គនគូ - គូស្រករ ...

១. ស្វាមីភរិយានេះពិតជាគូព្រេងគេពីអតីតជាតិ ។

គួរ= កិ. គួរគំនួរ - គួររូប - គួរអាស ...

១. មុននឹងគួរត្រូវគិតឲ្យហ្មត់ចត់ជាមុនសិន ។

គេ= បុ. គេឯង - គេកលគ្នា - គេធ្វើការ - គេស៊ីគេចុក ...

១. មើលហ្ន៎ ! គេទៅណាច្រើនគ្នាម៉េះ ?

គេហ៍= បុ. (ស្រីមេផ្ទះ) ១. នែគេហ៍នេះ! កូនយើងវានាំគ្នាទៅឯណាអស់ទៅហើយ ?

គោ= ន. សត្វគោ-គោមួយនឹម-គោឡើងក-សត្វគោហ្ម ...

១. ឪពុកខ្ញុំមានគោឡើងកមួយនឹមយ៉ាងល្អ ។

គោរ= ន. (អា.ថ.គោឬគោល) ក្អកគោរជើង...

ឧ. ក្មេងនេះ ហោលជុំអិដ្ឋទៅត្រូវភ្នែកគោ ដើង អ្នកដំណើរឡើងស្រយន់ ពុំអាចដើរទៅមុខទៀតបានឡើយ ។

គោល = ន. ហោះគោល-និយាយថាគោល-គោលដី...

ឧ. ឪពុកខ្ញុំយកឈើគ្រាក់ទៅបោះគោលដី ទុកជាចំណាំតទៅដល់កូនដល់ចៅ ។

គុំ = កិ. គុំគា-គុំគួន បង់គុំនំ...

ឧ. អាម៉ុកគុំរាយអាម៉ែនបំបែកក្បាល ។

គុម្ព = ន. គុម្ពឬស្សី-គុម្ពត្រែង-គុម្ពផ្កា-គុម្ពោតព្រៃ...

ឧ. មើលចុះបេកមួយគុម្ពៗនេះបែកកូនច្រើនណាស់ព្រោះដីមានដីជាតិល្អ ។

គំ = កិ. គំបាយ-បាយគំទឹក...

ឧ. ម៉ែៗ យកទឹកមកគំបាយក្តាំងនេះឲ្យខ្ញុំ ។

គម = ព.ឋ្យ.(អា.ថ.គំ) និគម-សមាគម-គមនាគមន៍...

ម. សម័យនេះនៅគ្រប់ទិសមជឈបទ ប្រជាជនខ្មែរ

រៀនគ្រប់ៗគ្នា ។

គ្រា = ន. គ្រានេះ–គ្រាក្រ–គ្រាមានអាសន្ន–គ្រាឥឡូវនេះ...

ម. មនុស្សយើងយល់គ្នានៅគ្រាមានអាសន្ន ។

គ្រាហ៍ = កិ. គ្រាហ៍គ្នា·គ្រាហ៍យកទៅ គ្រាហ៍អ្នកជម្ងឺ...

ម. គិលានុបដ្ឋាយិកានេះ គ្រាហ៍អ្នកជម្ងឺយកទៅ

បន្ទប់វះកាត់ ។

គ្រាម = ន. ម. មាតុគ្រាម ។

ក្រៀម = គុ. ក្រៀមកំព្រឹសៗ - មុខក្រៀមផ្អេះ ..

ម. អ្នកនេះមុខក្រៀមប្រហែលជាមានកើតជម្ងឺអ្វី

កង្វល់ខ្លួនហើយមើលទៅ ។

គ្រាស = ន. បន្ទគ្រាស-ស្បូវគ្រាស.គ្រាសកន្ទង...

ម. មនុស្សនេះមើលមាំងៗ ដូចជាគ្រាសកន្ទង ។

គ្រៀស = ន. វែងគ្រៀស-គ្រៀសបុស្សី...

ឧ. គេកាប់ឬស្សីមកច្រៀកវែងធ្វើគ្រៀសរុំខ្មោច ។

គ្រោះ = ន. រងគ្រោះ-ចង្រៃគ្រោះ-គ្រោះកាច...

ឧ. ចូរយើងប្រយ័ត្ន គ្រោះថ្នាក់ចរាចរឲ្យមែនទែន ។

ក្រួស = ន. ក្រួសអាចម៍ផ្កាយ-ទ្រាំលេបថ្នាំលេបក្រួស...

ឧ. ខ្ញុំស៊ូទ្រាំអត់ធ្មត់ លេបថ្នាំលេបក្រួសទៅចុះ ។

គ្រុំ-គ្រុម = គុ.ស. សន្ធឹកគ្រុំៗ-ផ្គរលាន់គ្រុំៗ-ឈើរលំគ្រុំ...

ឧ. យប់មិញមេឃមីរងងឹតយ៉ាងខ្លាំង គេឮសន្ធឹកផ្គរលាន់គ្រុំៗ ពាសពេញផ្ទៃអាកាស ។

គ្រំ = ន. សត្វគ្រំ-គ្រំប៉ោក-គ្រំចំពុះទា...

ឧ. ក្មេងៗនាំគ្នាទៅរាវលៀស រាវគ្រំនៅឯបឹង ។

ឃ

ឃាន = ន. ឃានវិញ្ញាណគឺជាវិញ្ញាណសំរាប់ហិតក្លិន ។

ឧ. មនុស្សយើងមានវិញ្ញាណប្រាំគឺ: កាយវិញ្ញាណ

ចក្ខុវិញ្ញាណ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណនិង ឃានវិញ្ញាណ ។

ខៀង= ន. សំពត់ខៀន-ការខៀន...

១. សម័យបុរាណ ស្ត្រីខ្មែរច្រើនស្លៀកសំពត់ខៀនចងក្បិន ។

ង

ង= គុ. (ព.ជួ.គ្រង់) ទូកង-ងដូចជងកណ្ដៀវ-រំពាត់ងុង

១. ទូកងនេះមានចំណុះប្រហែល ៥០ នាក់ ។

ងរ= កិ. ងក់ងរ-ស្រីងរងក់-ក្មេងងរមិនញុំបាយ...

១. ស្រីនេះមាយាណាស់ ងរចុះងរឡើងធ្វើឲ្យប្រុសៗអន្ទះ ។

ងា= កិ. (យា) ងាដៃ-ងាដំបង-ងាជើង-ងារំពាត់...

១. មាណពនេះងាដៃទះប្រពន្ធគាត់ កុំតែបានគេចាប់ទាន់កុំអី... ។

ងារ= ន. គោរមងារ-ងារជា-ហ្វូងប្រទានងារដល់មន្ត្រី...

ឧ. លោកចៅហ្វាយស្រុកនេះងារជាភក្ដីសង្គ្រាមៗ

ងារ= ន. មួយងារ-ពីរងារ-ក្បាលងារ-កន្ទុយងារ...

ឧ. ព្រឹកនេះបងប្រុសខ្ញុំភ្ជួរស្រែបានតែមួយងារទេៗ

ងុំ= ព.ផ្ស. រងុំៗ - ងុំៗ...

ឧ. ផ្ទះអាកុចយប់មិញនិយាយគ្នាឮសូររងុំៗទាល់ភ្លឺ

ងំ= គុ. បាយងំ-ដំឡូងស្ងោរងំហើយ...

ឧ. ម៉ែ! ម៉ែ! បាយងំហើយឬនៅ? ខ្ញុំឃ្លានណាស់ៗ

ច

ច= ន. ឧ. ខ្ញុំកើតឆ្នាំច ខែផល្គុន ថ្ងៃអង្គារ ៗ

ចរ= កិ. គោចរ-ចរលីលា-ត្រាច់ចរ-ចរាចរ...

ឧ. មហាឫសី គោចរទៅចង្ក្រមណ៍ភាវនា ៗ

ចក្ក-ចក្រ= ន.(អា.ថ.ពាក់) កង់ចក្រ-ចក្រពត្តិនិយម ព្រះ

រាជាណាចក្រ ទោចក្រយាន-ត្រីចក្រយានយន្ត...

ឧ. រូបសំណាកព្រះឥសូរមានកងចក្រ នៅព្រះហស្តម្ខាងៗទៀតមានព្រះខាន់ ។

ចាក់= កិ. ចាក់ចោល–ចាក់ទឹកកាំបិត–ចាក់ក្រឡេក–ចាក់ទឹកដូង ចាក់ពុម្ពអក្សរ-ចាក់ស្រែ...

ឧ. សិល្បករនេះកំចាក់ត្លុកយ៉ាងក្រមាច់ក្រមើម ។

ចណ្ឌ= គុ. ទឹកចណ្ឌ–ប្រចណ្ឌប្រពន្ធ...

ឧ. យកទឹកចណ្ឌ(សុក)ទៅថ្វាយព្រះរាជាសោយ ។

ច័ន្ទ-ចន្ទ្រ= ន. ព្រះច័ន្ទ–ថ្ងៃច័ន្ទ–ចន្ទ្រគ្រាស...

ឧ. ព្រះចន្ទរះពេញវង់នាថ្ងៃពេញបូរមី ។

ច័ន-ចាន់= ន. ផ្លែច័នទុំ–នំច័ក្កច័ន–ដើមចាន់...

ឧ. មីងក្លួងគាត់លក់នំច័ក្កច័ន ផ្លែអាយព្រាបបាយ ។

ចន្ទន៍= ន. ឈើខ្លឹមចន្ទន៍–ដុតខ្លឹមចន្ទន៍...

ឧ. គេយកឈើខ្លឹមចន្ទន៍ មកដុតថ្វាយស្តេច ។

បារ= កិ. បារបង់-បារស្ទឹកតែ បារអណ្តើក...

១. អ្នកឯងទៅកាប់កូនឈើយកមកបារដើរ ស្ទឹក

ត្រែ ការពារកុំឲ្យមានទាកកាយ ។

បារ= ន. ដើមបារ-ផ្កាបារ-លាបពណ៌ផ្កាបារ...

១. ទូកនេះលាបពណ៌ផ្កាបារ ។

ប៉ារុ= ន. (ខ្សែមាស) ពាក់ប៉ារុ-ខ្សែប៉ារុ...

១. នៅថ្ងៃចូលឆ្នាំស្រីៗ ពាក់ប៉ារុលេងឈូង-លេង

អង្គុញទាញព្រ័ត្រយ៉ាងសប្បាយ ។

បិត= កិ. បិតបន្ទៃ-បិតត្រសក់ (បិតសិប=ប.សំ.) ...

១. ម៉ែខ្ញុំបិតបន្ទៃច្រើនមុខស្ទូសម្ទូកកូរ ។

បិត្ត-បិត្រ= ន. បិត្តល្អ-បិត្តអាក្រក់-ល្អវិចិត្រ-វិចិត្រករ...

១. កុមារនេះបូលបិត្តកំទិងប្រៀនជាងរៀនសូត្រ ។

បូរ= កិ.នុ. បូរបា-បូរសិស្ស-បូរអ្នក-បូរនាន...

១. បូរសិស្សឯទៀតយកតម្រាប់តាមក្មេងល្អនេះ ។

ចូរ= កិ. (ចូកឲ្យខូង) ចូរដី-ចូរជាចន្លូរ ...

១. ឯងយកបបដីមកចូរដីត្រង់នេះធ្វើផ្លូវទឹកហូរ ។

ចូល= កិ. ចូលរៀន-ចូលធ្វើការ-ចូលផ្ទះ-ចូលទ្រុង ...

១. ពេលព្រឹកខ្ញុំចូលរៀនម៉ោង ៧ កន្លះ ល្ងាចចូលរៀនម៉ោង ១៤ កន្លះ ។ ទីនេះហាមមិនឲ្យចូល ។

ចៀរ= កិ. ចៀរដើមសក់ - ចៀរស្លឹកចេក - ចៀរក្រដាស ...

១. សិស្សនាំគ្នាចៀរក្រដាសពណ៌ធ្វើការហត្ថកម្ម

ជា= ន. (ពស់ជា) ១. ពាក្យចាស់ដំណាលតៗមកថា បើបងប្អូនប្ដីប្រពន្ធ ទាំងពីរនាក់ឃើញពស់ជា មុខជាព្រាត់ប្រាសគ្នាជាមិនខានឡើយ ។

ជា= គុ.(ព.ផ្ទុ.ឈឺ) ជាសះស្បើយ-ជាជម្ងឺ-ដំបៅជាហើយ ...

១. ម្ដេចទៅជម្ងឺឯង បាជាស្រួលបួលហើយឬ ?

ជា= និ. ខ្ញុំជា ... ឯងជា ... វាជាអ្នកនេសាទត្រី ។

១. អ្នកនេះជាមនុស្សល្អជាឬទេ ?

ចៀម= ន. សត្វចៀម – ទឹកដោះចៀម – រោមចៀម ...

ឧ. គេចិញ្ចឹមសត្វចៀមយកសាច់ និងរោមវា ។

ជាម= ន. (ចានជាម) សុំចាំងជាម ៗ ...

ឧ. ដួសបាយមួយចានជាមមកឲ្យម៉ែកូន !

ចៀស-ជៀស= កិ. ជៀសវាង-ជៀសចេញ-ជៀសឲ្យឆ្ងាយ ...

ឧ. ចូរអ្នកពល់គ្នាជៀសវាងនូវអំពើទុច្ចរិតគ្រប់បែបយ៉ាង ៗ

ជាស= ន. (ដូចបន្ទុយ) សត្វជាស – ដីកជាស – រន្ធជាស ...

ឧ. សត្វជាសច្រើននៅព្រៃភ្នំ ។

ចោត= គុ. ជណ្ដើរចោត – ច្រាំងចោត – ភ្នំចោត ...

ឧ. ច្រាំងទន្លេនេះចោតណាស់ដើរប្រយ័ត្នរអិលធ្លាក់

ចោទ= កិ. ចោទសួរ – ចោទឆ្លើយ – ចោទបញ្ហា ...

ឧ. លោកពិនិត្យមើលបញ្ហានេះគេចោទយ៉ាងណាខ្លះ

ចំណោត= ន. (ដែលចោត) ចំណោតភ្នំ – ចំណោតច្រាំង ...

ឧ. ត្រង់ចំណោតភ្នំនេះមានរុក្ខជាតិដុះច្រូងច្រាំង ។

ចំណោទ = ន. (ប្រស្នា) រកចំណោទ–ដោះចំណោទ ...

ឧ. សិស្សរៀនធ្វើចំណោទលេខចែកនិងលេខគុណ

ប្រស = ឧ.ស. ព្រួសប្រស ៗ · ទង្គិចគ្នាព្រួសប្រស ៗ ..

ឧ. អ្នកចម្បាំងកាប់គ្នានឹងដាវព្រួសប្រស ៗ ។

ប្រោះ = កិ. ប្រោះម្សៅ–ទឹកហូរប្រោះ–ប្រោះទឹកត្រី ...

ឧ. ទឹកទន្លេហូរប្រោះបាក់ច្រាំងបន្តិចម្តង ៗ ។

ប្រាស = ន. ប្រាសដុសធ្មេញ–ប្រាសដុសសេះ ...

ឧ. ពល់ព្រឹកខ្ញុំដុសធ្មេញនឹងប្រាសដាក់សាប៊ូបន្តិចផង ។

ប្រាស = កិ. មាន់ប្រាស–ពស់ប្រាស ...

ឧ. មេមាន់កាល់កូនវា កុំចូលទៅជិតប្រយ័ត្នវា
ប្រាសខ្ទាក់ភ្នែក ។

ជ្រិះ = កិ. ជ្រះក្អែល–ជ្រះស្រឡះ–លាងឲ្យជ្រះ ...

ឧ. មុននឹងបរិភោគអាហារត្រូវលាងដៃឲ្យជ្រះធូលីសិន

ប្រៀង=កិ. ប្រៀងពីរោះ–ប្រៀងកំសាន្ត–ប្រៀងគ្នា ...

១. ក្នុងចំណោមអ្នកចម្រៀងទាំងអស់ មានតែនាង
នេះទេដែលប្រៀងពីរោះជាងគេ ។

ជ្រៀង=គុ. (ទ្រេត) អក្សរជ្រៀង...

១. សិស្សនេះសរសេរអក្សរជ្រៀងស្ទើតួល្អណាស់

ប្រៀប=គុ. (ព.ផ្ទ.អ៊ូអៃ) ស្ងាត់ប្រៀប–ស្ងប់ប្រៀប...

១. កាលយប់ពុំដែលស្ងាត់ទេ ចុះហេតុអ្វីយប់នេះក៏
ស្ងាត់ប្រៀបគ្មានឮសូរមាត់ សូរកសោះ ។

ជ្រាប កិ. ទឹកជ្រាប–សូមទ្រង់ជ្រាប–សូមទានជ្រាប...

១. ពាងជ្រាបទឹកលេចសើមជោកដី ។

ប្រៀក=កិ. ប្រៀកជាបន្ទុះ–ប្រៀកឫស្សី–ប្រៀកជៀត ...

១. មាខ្ញុំប្រៀកឫស្សីជាបន្ទុះតូចៗវែងធ្វើព្រួលពំងត្រី

ជ្រាក=គុ. (ព.ផ្ទ.ហាប់ប្អូម៉ង)–ជ្រាកៗ–សាច់សំពត់ជ្រាក ។

១. សាច់សំពត់មុយអានេះជ្រាកៗមិនសូវល្អទេ ។

ឆ

ឆន្ទ=ន. (អា.ថ.ឆាន់) ឧ. តាមឆន្ទៈរបស់ប្រជារាស្ត្រទៅចុះ

បើរាស្ត្រយល់ព្រមផង ៗ

ឆាន់=កិ. ឆាន់ចង្ហាន់–ឆាន់ត្រង់–លោកឆាន់បាយ…

ឧ. យើងគិតធ្វើបុណ្យនិមន្តលោកឆាន់ម្ដងឬ ?

ឆ្ការ= កិ. (ត្រួសត្រាយ-កាប់) ឆ្ការព្រៃ–ឆ្ការគុម្ពឫស្សី…

ឧ. កសិករនាំគ្នាឆ្ការព្រៃនាមយកដីដាំដំណាំផ្សេងៗ

ស្ការ=ន. សត្វស្ការ–ស្ការចាប់មាន់…

ឧ. ស្ការជាសត្វចង្រៃ វាចាប់មាន់ទាស៊ីជាអាហារ ៗ

បាស្កា-បាសកា=ន. (ឈើគ្រង្គ)·លេងបាស្កា·ចាញ់បាស្កា.

ឧ. ព្រះបាទព្រហ្មទត្តទ្រង់ក្រសាលបាស្កាជាមួយ

ស្ដេចគ្រុឌ ៗ

ឆ្នៀង= ន.(របៀងផ្ទះ)–ឆ្នៀងជុំវិញ–ឆ្នៀងផ្ទះ...

១. ផ្ទះខ្ញុំមានឆ្នៀងជុំវិញសំរាប់ដើរ ។

ឆ្នាង=ន.(ប្រដាប់នេសាទ) ឆ្នាងត្រាំ–ឆ្នាងអញ្ចាត់ត្រី...

១. កាលណាអត់ម្ហូប បងស្រីខ្ញុំយកឆ្នាងទៅ អញ្ចាត់ត្រីក្នុងបឹង ។

ឆ្មា= ន. សត្វឆ្មា–ឆ្មាបា–ឆ្មាមេាង–ឆ្មាចាប់កណ្តុរ...

១. ឆ្មាមិននៅកណ្តុរឡើងរាជ្យ ។ ឆ្មាចាប់កណ្តុរ ជាសត្វចង្រៃដែលជាមេចម្លងជម្ងឺពិសមកមនុស្ស ។

ឆ្មារ= គុ. (អា.ថ.ឆ្មាល់) សំឡេងឆ្មារ–អំបោះឆ្មារ–ក្រួបឆ្មារ

១. ម្តាយខ្ញុំទិញក្រួបឆ្មារយកមកជ្រក់មាន់ស្ងោរ ។

ឆ្វេង= ន. ដៃឆ្វេង–ជើងឆ្វេង–ខាងឆ្វេង...

១. កាលណាខ្ញុំឈរបែរមុខទៅទិសបូព៌ា នៅខាងក្រោយខ្នងខ្ញុំគឺទិសបស្ចិម នៅខាងឆ្វេងដៃខ្ញុំគឺទិសឧត្តរ ហើយនៅខាងស្តាំដៃគឺទិសទក្សិណ ។

ឈ្វេង = កិ. ឈ្វេងយល់ - ទ្រង់ឈ្វេងយល់...

១. ព្រះអង្គទ្រង់ឈ្វេងយល់សព្វគ្រប់ទៅឃើញថា

ឈ្វេង = គុ. ទឹកថ្វាឈ្វេង - ក្លិនក្រអូបឈ្វេង...

១. បុប្ផានេះមានគន្ធពិដោរក្រអូបឈ្វេង ៗ

ជ

ជរ = ន. ចាក់ជរ - ដេរជរ - ជរជើងសំពត់...

១. សម័យឥឡូវស្រីៗច្រើនស្លៀកសំពត់មានជរជើងៗ

ជ័រ = ន. ជ័រលុប - ជ័រទឹក - ជ័រចុង...

១. ឪពុកខ្ញុំទិញជ័រទឹកមកតាក់ទូកកុំឲ្យជ្រាបទឹក ៗ

ជង់ = ន. ជង់ដាក់កុក - ជង់លលក - កុកជាប់ជង់ - (ជង់ត្រី-ជង់ឈើស្រួច=កិ.)

១. មានពាក្យស្លោកថា "កុកហើរលើមេឃលែងអីជាប់ជង់" ៗ

ជង្ឃ= ន. (អា.ជ.ជង់) (ស្មង់ជើង) (ស្លាប់ព្រះជង្ឃ = ស្រោមជើង)...

១.គិលៀនយកស្លាប់ព្រះជង្ឃមកពាក់ថ្វាយស្តេចៗ

ជប់= គុ. (គ្រេប.ស្រុញ.) បន្ទះឫស្សីជប់-ឈើនេះជប់...

១. ឫសពីសពន់នេះវៀវស្តួចល្អណាស់ ពាសតែមានជប់ត្រង់នេះបន្តិចកុំអីយកទៅធ្វើដងសន្ទូចបាន

ជុប= ន. (ប្រដាប់នេសាទត្រី) ដាក់ជុប-ត្រីជាប់ជុប...

១. ឮគេថាត្រីជាប់ជុបយកមកធ្វើម្ហូបមិនសូវមានរសជាតិទេ ៗ

ជន= ន. (អា.ជ.ជន់) ជនានុជន-ប្រជាជន-ជនបទ-ជនណា

១. ប្រជាជនខ្មែរយើង ចូលចិត្តធ្វើស្រែជាងរកស៊ីធ្វើជំនួញ ៗ

ជន្ម= ន. (អា.ជ.ជន់) (អាយុ) ជន្មវស្សា-ព្រះជន្ម-ជន្មាយុ

១.សូមឲ្យព្រះអង្គមានព្រះជន្មយឺនយូរកប់រយឆ្នាំៗ

ជន់= កិ. ជោរជន់-ទឹកជន់-ជន់ហូរហៀរ...

ឧ. ក្នុងឆ្នាំនេះ ទឹកជន់ឡើងលិចស្រែចម្ការច្បារដំ-ណាំអស់ ។

ជុន= ន. (ចិន) ស្រាមួយជុន-ទឹកត្រីមួយជុន...

ឧ. ស្រាមួយជុននេះមានចំណុះ ៣៥ លីត្រ ។

ជល់= កិ. (ទង្គិច) ជល់មាន់-ជល់ត្រីក្រឹម-គោជល់គ្នា ...

ឧ. យើងត្រូវជៀសវាងកុំលេងល្បែងជល់មាន់ជល់ត្រីក្រឹមដែលជាល្បែងមានទោស ។

ជលចរ=ន.(អា.ថ.ជល់ចរ) (ដំណើរតាមទឹក) ជលយាន-ជលមគ្គ ជលនេត្រ-ជលធារ-ជលយន្ត ...

ឧ. ជលមគ្គនៃប្រទេសកម្ពុជាមានទន្លេចតុមុខជាប្រធាន ។

ជុល= កិ. (ប៉ះ) ជុលសំពត់-ជុលកន្ទេល-ជួសជុល...

ឧ. ដើម្បីឲ្យផ្លូវថ្នល់ជាប់បានយូរត្រូវឲ្យស្ហាប់ជួស

ផុលនៅកន្ទួងណាដែលវារបើកក្រហេងក្រហូងៗ

ជា = ន. (ពស់ជា) ១. ពស់ជាវាមិនចឹកដូចពស់ឯទៀតទេ

វាច្រើនតែប្រាសទឹកស្រកី ៗ

ជា = និ. ខ្ញុំជាសិស្សសាលា – ឯងជាអ្នកកសិករ – ពូម៉ែតជា

១. ខ្លួនខ្ញុំជាអ្នកស្រុកអ្នកភូមិនៅទីនេះដែរ ៗ

ជា = គុ. (ព.ផ្ទុ.ឈឺ) សុខជាឬទេ? ជាហើយឬ? សុខ

សប្បាយជាទេ ៗ

១. ក្មួយខ្ញុំដែលឈឺនោះឥឡូវវាជាស្រួលបួលហើយ

ចៀរ = កិ. ចៀរកំណាត់សំពត់–ចៀរសក់–ចៀរស្មុក ...

១. ជាងកាត់សក់នេះ គ្រាន់តែចៀរកោរជើងសក់

បន្តិចយកថ្លៃដល់ ១០រ ៗ

ជាម = ន. ចានជាម–មួយជាមពីរជាម...

១. ពូខ្ញុំឃ្លានបាយ គាត់អាស្រ័យអស់ពីរចានជាមៗ

ចៀម = ន. សត្វចៀម–រោមចៀម...

ឧ. នៅប្រទេសត្រជាក់ គេចិញ្ចឹមសត្វចៀមដើម្បី
យករោមវាធ្វើសំលៀកបំពាក់ ។

ជាស=ន. (ដូចបន្ទុយ) រន្ធជាស-ជីកជាស...
ឧ. គេនាំគ្នាទៅជីកជាសយកមកធ្វើម្ហូបអាស្រ័យ ។

ជៀស-បៀស=កិ. ចៀសចេញ-ចៀសវាង-ចៀសឲ្យឆ្ងាយ...
ឧ. សូមឲ្យសត្រូវបរាសចៀសឲ្យឆ្ងាយពីព្រះអង្គ ។

ជាវ= កិ. ជាវស្បង់ចីពរ-ជាវព្រះត្រៃបិដក-ជាវព្រះពុទ្ធរូប.
ឧ. ឧបាសក ឧបាសិកាទាំងនេះបានបរិច្ចាគបច្ច័យ
ជាវព្រះពុទ្ធរូបមួយព្រះអង្គយកទៅដាក់វត្ត ។

ជៀវ=គុ. និយាយគ្នាឲ្យជៀវ-លេងជៀវ...(សត្វប្រជៀវ=ន)
ឧ. ក្មេងៗនិយាយគ្នាឲ្យជៀវ រកតែចាស់ទុំស្ដាប់លោក
ទេសន៍ពុំបាន ។

ជី= បុ.ស. (បណ្ឌិតឬអន្ទិត) ជីក្រង-ស្រុកជីហែ-ពាមជីកង...
ឧ. ជីប៉ុលសឹកពីសាមណេរពីកាលណាហ្នឹង ?

ជី= ន. ដីអាចម៍គោ–ដីអាចម៍ប្រចៀវ–ដាក់ជី ...

ឧ. ដើម្បីឲ្យផលដំណាំដុះបានល្អ ត្រូវឧស្សាហ៍ដាក់ជីអាចម៍គោ ជីអាចម៍ជ្រូក ជីអាចម៍ប្រចៀវជាដើម ។

ជីរ= ន. (គ្រឿងកាត់បំពាប) ជីរនាងវង–ជីរក្រសាំងទំហំ...

ឧ. បងស្រីខ្ញុំទៅផ្សារទិញក្រូចឆ្មារមានជីរគ្រប់មុខយកមកញាំភ្លាត្រីក្អក ។

ជួ= គុ. (ធ្វើងការខ្ទើង) មនុស្សជួរ–មនុស្សជួជាតិ ...

ឧ. កូនលោកពូបានធ្វើទាមុនជួណាស់ ខ្ញុំហៅពីរបីមាត់ពុំស្ដីគេខ្ញុំឡើយ ។

ជួរ= ន. មួយជួរ–តម្រង់ជួរ–តម្រៀបជួរ–ឈរជាជួរ ...

ឧ. ផ្ទះនៅក្នុងភូមិខ្ញុំ គេសង់រៀបរៀងជាជួរ ល្អមើលណាស់ដោយសារមន្ត្រីឃុំចេះរៀបចំ ។

ជួស= កិ. (ដាក់ជំនួស) ជួសកន្ទេល–ជួសរនាប–ជួសជុល...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំកាត់ស្លឹកត្នោតយកមកជួសកន្ទេលដែលរហែក

ជោះ= កិ. ជោះអង្គុញ, ជោះបន្ទា, ជោះពងមាន់ ...

ឧ. យាយខ្ញុំជោះបន្ទាដែលមុតជើងគាត់ ។

ជោក= កិ. ទទឹកជោក, សើមជោក, ស្រវឹងជោក, ជោកជាំ...

ឧ. អ្នកប្រមឹកនេះ ស្រវឹងជោកដើរទោរទៅខាង ឆ្វេងទោរទៅខាងស្តាំ បីដូចជាគ្មានវិញ្ញាណសោះ ។

ជោគ= ន. ថ្ងៃមានជោគ, មានជោគជ័យ, ជោគវាសនា ...

ឧ. ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃមានជ័យជោគគួរតែយើងចេញដំណើរ

ជំនុំ= កិ. ជំនុំជំរះ, ជំនុំការ, (កណ្តាលជំនុំ=ន.)

ឧ. ចាងហ្វាងសាលាដំបូងកំពុងតែជំនុំជំរះក្តី ។

ជំនំ= គុ. អាវជំនំ, ខោជំនំ, របស់ជំនំ, សំពត់ជំនំ ...

ឧ. នែម៉ែក! សារុងឯងវាជំនំទៅហើយដាក់ពាន ឲ្យស្ងួមយាយបក់ទៅ ។

ជ្រិង់= កិ. ជ្រង់តាំ, ឈរជ្រង់ ...

ឧ. ឯងនៅឈរជ្រង់តែមួយកន្លែងហ្នឹងហើយ ។

ជ្រុង= ន. ជ្រុងស្រែ, ជ្រុងតុ, ជ្រុងសសរ, កង់បួនជ្រុង ...

ឧ. អាវិលនេះដួលត្រូវនឹងជ្រុងតុបែកក្បាលហូរឈាម

ជ្រួយ= កិ. (ធ្វើឲ្យរបើកឡើង) ជ្រួយបាយ, ជ្រួយដីឲ្យធូ ...

ឧ. កសិករ និង កសិការនាំគ្នាជ្រួយដីឲ្យធូ ដើម្បីឲ្យដំណាំដុះបានល្អ ។

ជ្រោយ= ន. (ដីដុះលយ) ជ្រោយចង្វា, ជ្រោយដង ...

ឧ. មានពាក្យស្លោកថា «ហុតទឹកសំឡសម្ងឹងកាក ពាញប្រាក់ក្រោកសម្ងំជ្រោយ ។

ជ្រួស= កិ. (ឃ្លាងគ្នា) ជ្រួសផ្លូវ, ជ្រុលជ្រួស, ជ្រួសគ្នា ...

ឧ. សូមលោកមេត្តាអភ័យទោស ធ្វើម្ដេចបើខ្ញុំជ្រុលជ្រួសសំដីបន្តិចទៅហើយ ។

ជ្រោះ= ន. ជ្រោះភ្នំ, ទឹកជ្រោះ, ប្រយ័ត្នធ្លាក់ជ្រោះ ...

ឧ. ទឹកនេះថាឈ្មោះហូរធ្លាក់ពីជ្រោះភ្នំឯណោះមក

ជ្រោក= គុ. (ព.ថ្ម.ម៉ង្ឈ) សាច់ជ្រោក, ជ្រោក ១ ...

ឧ. សំពត់នេះសាច់ជ្រាកៗ មិនសូវល្អទេ ។

ច្រៀក = កិ. ច្រៀកឬស្សី, ច្រៀករពាក់, ច្រៀកឆៀត...

ឧ. ពូខ្ញុំច្រៀកផ្ដៅធ្វើតុ កៅអីយ៉ាងល្អៗ ទុកលក់ ។

ជ្រាប = កិ. ជ្រាបសព្វសាច់, ក្អមជ្រាបទឹក, ឲ្យបានជ្រាប...

ឧ. សូមជំរាបមកលោកឪពុក អ្នកម្ដាយសូមជ្រាបៗ

ជ្រៀប = គុ. ស្ងាត់ជ្រៀប, ស្ងប់ជ្រៀប...

ឧ. ក្នុងព្រៃនេះស្ងាត់ជ្រៀប គេគ្មានឮសូរអ្វីសោះៗ

ជ្រៀង = គុ. (ទេរ, ទ្រេត) អក្សរជ្រៀង...

ឧ. ខ្ញុំសរសេរអក្សរជ្រៀងល្អជាងអក្សរមូល ។

ច្រៀង = កិ. ច្រៀងមួយបទ, ច្រៀងអាយ៉ៃ...

ឧ. ក្មេងៗឥឡូវចូលចិត្តច្រៀងបទសម័យណាស់ៗ

ឈ

ឈ្ងៀម = គុ. ឈ្ងៀមកៅស៊ូ, ឈ្ងៀមបាយខ្ទោច...

១. អ្នកណាដុតអ្វីធុំក្លិនឈ្ងៀមម្ល៉េះ ?

ស្ងៀម=កិ. ស្ងាត់ស្ងៀម-ស្ងៀមឈឹង-ស្ងៀមស្ងួន...

១. ក្មេងៗនៅឲ្យស្ងៀមស្តាប់ចាស់ៗជំនុំការ ។

ឈ្នាង=ន. (ប្រដាប់នេសាទត្រី)- ឈ្នាងត្រាំ-កណ្តាប់ឈ្នាង-

មុខឈ្នាង, គូថឈ្នាង...

១. បងខ្ញុំអញ្ជាក់ម្តងៗបានត្រីកន្ទុះគូថឈ្នាង ។

ឈ្នៀង-ផ្នៀង=ន. (ល្បៀងផ្ទះ) ផ្នៀងផ្ទះ...

១. ផ្ទះសម័យ គេច្រើនធ្វើផ្នៀងជុំវិញសំរាប់ដើរ ។

ឈ្វេង=កិ. ឈ្វេងយល់, ទ្រង់ឈ្វេងយល់...

១. ព្រះអង្គទ្រង់ឈ្វេងយល់យ៉ាងណាក្នុងរឿងនេះ

ឈ្វេង=គុ. ទឹកថ្លាឈ្វេង, ក្លិនក្រអូបឈ្វេង...

១. ផ្កាកូឡាបមានក្លិនក្រអូបឈ្វេង ។

ឆ្វេង= ន. ជើងឆ្វេង, ប្រើដៃឆ្វេង, ឆ្វេងតែឯង...

១. ដៃស្តាំធ្វើការច្រើនជាងដៃឆ្វេង ។

ឈ្លាស= គុ. (ប៉ិន, ស្ទាត់) ឈ្លាសវៃ, ប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ...

ឧ. សិស្សនេះមានបញ្ញាឈ្លាសវៃគ្រប់មុខវិជ្ជា ។

ឈ្លៀស= កិ. (កេណ្ឌ) ឈ្លៀសមនុស្ស, ឈ្លៀសសត្វគោក្របី

ឧ. រាជការឈ្លៀសរទេះគោ ក្របីយកទៅដឹកដី ។

ញ

ញ= ន. ដើមញ, ផ្លែញ...

ឧ. ដើមញគេដាំសំរាប់យកស្លឹកធ្វើអាម៉ុកឬផ្សំថ្នាំកែពេគ ។

ញ័រ= កិ. ញាប់ញ័រ, ញ័រទទ្រើក, ញ័ររំប្រប់...

ឧ. ក្មេងៗងូតទឹកត្រជៀករងាញ័រមាត់រណ្តំធ្មេញ ។

ញាណ= ន. ដឹងញាណ, ទ្រង់ញាណ, វិញ្ញាណ...

ឧ. ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។

ញៀន= កិ. ញៀនល្បែង, ញៀនអាភៀន...

ឧ. មានពាក្យស្លោកថា "ញៀនស្រី-ញៀនស្រា-

កញ្ចាកកៀន... ។

ញោស=គុ. (ជ្រុល) ញោសពេក, ទុំញោស...

ឧ. ផ្លែស្វាយនេះទុំញោសពេកណាស់ទៅហើយ។

ញោះ=កិ. (វាយតិចៗ) ញោះមួយក្រញាំ, ញោះមួយដំបង

ញោះមួយម៉ាត់មួយក...

ឧ. ខ្ញុំញោះមួយម៉ាត់មួយកទៅវិញដែរ បើវាដូច

ជាញោសពេក ។

ដ

ដិ= ន. កំពង់ដ, ច្នង់ដ, ខ្ទកដ...

ឧ. ខ្ទកដនេះច្នង់ទៅច្នង់មកឃើតណាស់ ។

ដ៏= និ. ដ៏ប្រសើរ, ដ៏ប្រពៃ, ដ៏មានបុណ្យ, ដ៏ក្រៃលែង...

ឧ. លោកដ៏មានគុណទាំងពីរ សូមលោកទាំងទេ្វ-

ហានៅឲ្យបានប្រកបដោយសេចក្ដីបរមសុខចុះ ។

ជរ= គុ. ជរដំបៅ,ជរបូស,ជរជម្ងឺ...(ត្រជរ,កំជរ=កិ.)

១. ឯងត្រជរដើរទៅណាប្រយ័ត្នជរបូសឡើងវិញៗ

ជា= ន. ថ្មជា, ផ្ទាំងថ្មជា...

១. នៅលើកំពូលផ្ទាំងថ្មជាធំបគ្រឹងៗ នៅរកេតរកូត ៗ

ជារ= ន. ជារខ្មោច,បុណ្យជារ ..

១. ថ្ងៃនេះគ្រួសារខ្ញុំធ្វើបុណ្យជារយ៉ាងអធឹកអធមៗ

ជាស់= កិ. ជាស់ឲ្យភ្ញាក់, ជាស់តឿន...

១. យើងត្រូវទម្លាប់ជាស់កូនឲ្យភ្ញាក់ពីព្រលឹមរាល់ៗព្រឹកៗ

ជាស= កិ. ជាសស្គរ, ជាសទ្រ, ជេរជាស...

១. គេយកស្បែកគោឬស្បែកពស់ថ្លាន់ មកជាស ធ្វើស្គរ ធ្វើតាប៉ុ ឬទ្រជាដើម ៗ

ជុស= កិ. ជុសសាប៊ូ, ជុសក្អែល, ជុសធ្មេញ...

១. ចូរយើង១សប្តាហ៍ងូតទឹក ជុសសាប៊ូក្នុងមួយ អាទិត្យយ៉ាងតិចណាស់ពីរដងដែរ ៗ

ដុះ= ក. ដីដុះ, គ្រាប់ស្វាយគ្រាប់ស្ពៃដុះ, ដំណាំដាំដុះ...

១.រុក្ខជាតិដុះដង្ហែគ្នា រៀងរៀបជាជួរល្អមើលណាស់ៗ

ដែក= ន. ដែកគោល, ដែកលួស, ដែកថែប ...

១. ធុងនេះធ្វើអំពីដែកសង្កសីលាបពណ៌លឿង យ៉ាងល្អស្រស់ ។

តេជះ=ន.(សា.ប.តេជ:)តេជដៃ,ព្រះតេជគុណ,តេជានុភាព

១.ព្រះតេជគុណទៅអធិការនិមន្តទៅឯណាហើយ?

ត

តុ= ន. (សា.ប.តុក) តុកៅអី, តុឈើ, តុដែក...

១. សិស្សត្រូវសំអាតតុនិងជើងម៉ាដែលអង្គុយរៀន ឲ្យស្អាតជានិច្ច ព្រោះជាទម្លាប់មួយយ៉ាងប្រពៃ ។

តុកកែ-តុំកកែ= ន. សត្វតុកកែ, តុកកែយំ, ពស់តុកកែ ...

១. សត្វតុកកែជាសត្វមានប្រយោជន៍ដែរ ព្រោះ

កាស៊ីសត្វល្អិតដូចជាមូសរុយជាដើម ។

តួ= ន. តួឯកល្ខោន, តួខ្លួន, តួផ្ទះ, តតួ...

ឧ. តួផ្ទះនេះមានទំហំធំគ្រាន់បើដែរ ។

ទួ-ទូ= កិ. ទូទៅ, មនុស្សទួទៅ, វិជ្ជាទួទៅ...

ឧ. មនុស្សទួទៅច្រើនតែមានសេចក្ដីលោភគ្រប់ៗគ្នា

តៀប= ន. (ដូចគោក) ឧ. ដាក់បាយទឹងតៀបបរិភោគ ។

ទៀប= ន. ដើមទៀប, ផ្លែទៀប, ទៀបលខ័, ទៀបបារាំង ...

ឧ. ដើមទៀបមួយដើមនេះមានផ្លែស្អកស្កះ ។

ទៀប= គា.និ. ទៀបទឹង, ទៀបភ្លឺ, ថ្ងៃទៀបអស្តង្គត

ឧ. យប់មិញទៀបភ្លឺមានភ្លៀងធ្លាក់មួយមេយ៉ាងធំ

ទាប= គុ. (ព.ផ្ទ.ខ្ពស់). ទាបទ្រនាប់, ទាបថោក ...

ឧ. ចូរយើងកុំប្រព្រឹត្តនូវអំពើទាបថោកឲ្យសោះ ។

តេជះ=ន.(អា.ថ.ដៃកដ:) ព្រះតេជគុណ, តេជគុណ, តេជដៃ

ឧ. ព្រះតេជគុណនិមន្តមកនេះមានការអីបាន ?

ដែក= ន. ដែកស៊ីវីឡាត, ដែកស្និត, ដែកលួស ...

ឧ. មាស៊ីនរុញដីនេះធ្វើអំពីដែកទាំងដុលៗ ។

តុម្ព= ន. តុម្ពកំពោរ ឬ អកកំពោរ

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំយកប្រាក់ណែនទៅជួលជាងឲ្យធ្វើតុម្ពកំពោរ

តុំ= ប. គិមតុំ ...

ឧ. អ្នកនេះគិមតុំៗ រកកន្លែងអង្គុយ ។

ត្បិត= ប. រឹតត្បិត, ត្បិតត្បៀត ...

ឧ. ត្រូវយើងចេះត្បិតត្បៀតកុំចាយវាយឥតប្រយោជន៍

ដ្បិត= និ. ដ្បិតខ្ញុំ, ដ្បិតអ្នក, ដ្បិតតែ ...

ឧ. ខ្ញុំយករបស់ទាំងនេះមកជូនលោក ដ្បិតលោក

មានគុណបំណាច់លើរូបខ្ញុំ ព្រមទាំងគ្រួសារខ្ញុំ ។

គ្រប់= ន. គ្រប់វែង, គ្រប់ខ្វរ, គ្រប់ចានទាប ...

ឧ. ដើមគ្រប់មួយដើមដុះនៅកៀនរបងផ្ទះខ្ញុំ ។

ទ្រាប់= កិ. ទ្រាប់ក្រដាស, ទ្រាប់ក្រមា, ទ្រាប់ដៃ...

ឧ. មុននឹងអង្គុយត្រូវយកក្រដាសឬកូនកន្សែងក្រាប់ពីក្រោមសិន ។

ទ្រព្យ=ន. ទ្រព្យរបស់, ទ្រព្យសម្បត្តិ, ទ្រព្យា...

ឧ. មហាសេដ្ឋីនេះមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនឥតគណនា

គ្រៀប=កិ.វិ. គ្រៀបគ្រា, ច្រើនគ្រៀបគ្រា...

ឧ. ក្នុងពិធីបុណ្យនេះមានមនុស្សមកកំសាន្តច្រើនគ្រៀបគ្រា

ទ្រាប= កិ. (សង្កត់ពីលើ), ដើរទ្រាបព្រៃ, កុំទ្រាបពីលើខ្ញុំ...

ឧ. កុំដើរទ្រាបព្រៃប្រយ័ត្នសត្វកាច ។

ទ្រាប =ន. ទំទ្រាបបាយ, កូរទ្រាបបាយ ...

ឧ. ទំទ្រាបបាយនេះកូរមិនទាន់ដាច់ទឹកទេ ។

គ្រៀល= ន. ផ្លែគ្រៀល, ដើមគ្រៀលដោះក្របី...

ឧ. ដើមគ្រៀលច្រើនដុះនៅតាមភ្លឺស្រែ ។

ទ្រាល=កិ.(ដេកពោប)ទ្រាលលើក្តារ,ដេកទ្រាល ពោបទ្រាល

ឧ. ខ្ញុំទ្រាលលើក្តារនៀនេះគេដាក់ស្រួលណាស់។

ត្អួ = ន. ដើមត្អួ, ខ្សត្អួ, កាប់ដើមត្អួ ...

ឧ. អ្នកស្រុកនាំគ្នាទៅកាប់ដើមត្អួយកមកធ្វើអុសដុត

ត្អួរ = គុ. មុខត្អួរ, ធ្វើមុខត្អួរ ...

ឧ. ប្អូនឯងកុំធ្វើមុខត្អួរដាក់កៀរយ៉ាងនេះ ៗ

ល

ថ្លុក = ន. ថ្លុកជ្រាំ, ថ្លុកកំពត, ថ្លុកទឹកសំអុយ ...

ឧ. យើងត្រូវលុបថ្លុកទឹកសំអុយកុំឲ្យកើតមូស ៗ

ត្លុក = ន. តួត្លុក, ត្លុកកំប្លែង, ចាក់ត្លុក ...

ឧ. សិល្បករនេះចាក់ត្លុកយ៉ាងក្រមាប់ក្រមើម ធ្វើឲ្យ

ទស្សនិកជនសើចសប្បាយយ៉ាងរីករាយ ៗ

ផ្លាស់ = កិ. ផ្លាស់ការផ្លាស់ងារ, ផ្លាស់ទឹកមុខ, ផ្លាស់សរសៃ ...

ឧ. ខ្ញុំគ្រាន់តែនិយាយលេងបន្តិច ស្រាប់តែផ្លាស់ទឹកមុខភ្លាម

ក្លស់ = ន. (ដូចឆត្រ), បាំងក្លស់, តម្កោះក្លស់ ...

ឧ. សម្ដេចយាងត្រួតពលមានអ្នកចាំងក្លស់ដើរតាមពីក្រោយ

ទ

ទ = ន. ទទឹក, ទស័ង្កសី, ទបង្ហូរទឹក ...

ឧ. ទបង្ហូរទឹកផ្ទះខ្ញុំធ្វើអំពីដែកស័ង្កសី ។

ទរ = កិ. (ជេរ) ទរម្ដាយគ្នា, ទរគ្នា, អុញទរគ្នាហើយ...

ឧ. ក្មេងពីរនាក់នេះឈ្លោះគ្នាទរម្ដាយគ្នាទៅវិញទៅមក

ទង់ = ន. ទង់ជ័យ, ទង់ព្រលឹង, ទង់ខ្មោច ...

ឧ. ផ្ទះនេះចងទង់ព្រលឹងច្បាស់ជាមាននរណាស្លាប់ហើយ

ទុង = ន. សត្វទុង, ហ្វូងទុង, ទុងស៊ីត្រី ...

ឧ. ទុងជាបក្សីព្រៃ ស៊ីត្រីជាអាហារ ។

ទណ្ឌកម្ម = ន. (អា.ថ.ទាន់.) ធ្វើទណ្ឌកម្ម, ដាក់ទណ្ឌកម្ម ...

ឧ. ត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះសិស្សណាដែលខ្ជិលៗ

ទន្ត = ន. (អា.ថ.ទាន់) (ធ្មេញ) ព្រះទន្ត ...

៖. ព្រះទន្តព្រះនាងសង្ឃបក្ខុក ។

ទាន់= គុ. ដើរឱ្យទាន់ - ទាន់ពេលវេលា - ទាន់បង្ហាន់លោក

៖. ពាក្យស្លោកថា «បើដេញទាន់កុំជាន់កែង» ។

ទន់= គុ. (ព.ផ្ន.រង) ទន់ល្មន់, ទន់ភ្លន់, ទន់ល្មើយ, ទន់ល្មក...

៖. ចាស់ៗ ចូលចិត្តពិសាចំណីណាដែលទន់ ៗ ។

ទុន= ន. ដើមទុនរកស៊ី, នាយទុន, មានទុនច្រើន ...

៖. យើងមានដើមទុនល្មមរកស៊ីធ្វើជំនួញបានហើយ ។

ទប់= កិ. ទប់ចិត្ត, ទប់ទល់, ទប់កម្លាំង, ទប់កំហឹង ...

៖. ត្រូវបេះទប់កំហឹងឱ្យកុំឱ្យខឹងជ្រុលហួសប្រមាណ ។

ទព្យ= ន. (ភា.ថ.ទប់) ទព្យសម្ភារៈ ...

៖. នៅខ្វះទព្យសម្ភារៈច្រើនណាស់ក្នុងការស្ថាបនា

ទល់= កិ. តទល់, ទប់ទល់, ទល់លាមក, ទល់នោម ...

៖. ឯងយកបន្ទល់មកទល់ផ្ទះប្រយ័ត្នរលំ ។

ទុល= កិ. ទុលការ, ទុលដី, ទុលហោប៉ៅ ...

ឧ. ស្អីទុលៗ នៅក្នុងគំនរចំបើងឯនោះ ?

ទល់= កិ. (អា.ថ.ទាល់) ទល់គំនិត, ទល់ប្រាជ្ញ, ទល់ក្រ ...

ឧ. នៅក្នុងភូមិខ្ញុំពុំសូវមានមនុស្សទល់ក្រប៉ុន្មានទេ

ទាល់= គុ. ផ្លូវទាល់, ទាល់ប្រាក់ចាយ ...

ឧ. ផ្លូវនេះទាល់ដើរទៅមុខទៀតពុំរួចឡើយ ។

ទស= ប.សំ(អា.ថ.ទស់)(ដប់) ទសកៈ, ទ្វាទសកៈ, ទសបារមី

ឧ. កែវចរណៃនេះមួយទ្វាទសកៈថ្លៃប៉ុន្មាន ?

ទស់= កិ. ទស់ជួស់, យកព្រួលមកទស់ទឹកព្រែក ...

ឧ. គេទស់ជួស់នៅក្នុងព្រែកដើម្បីចាប់ត្រី ។

ទោះ= និ. ទោះបី, ទោះល្អក្តី, អាក្រក់ក្តីទោះបើ ...

ឧ. ទោះល្អក្តីអាក្រក់ក្តីក៏ជាបងប្អូនយើងដែរ ។

ទា= ន. សត្វទា, ពងទា, បាយទា, ទាសំពៅ, ទាអង្កាម

ឧ. អ្នកស្រុកនៅភូមិខ្ញុំនាំគ្នាចិញ្ចឹមទាមួយផ្ទះបួនឬ

ប្រាំគ្រាន់ យកពងអាស្រ័យ ឬលក់ទៀតផង ។

ទារ= កិ. ទារពន្ធដា, ទារប្រាក់, ទារបំណាងដៃ ...

១. កូនក្មេងនេះកាំរអុកម្ដាយយក ទារទិញរូបតុក្កតា ។

ទាង= ន. (ស្មើគកស្មើថៃ) មាន់ទាង ...

១. បងខ្ញុំចិញ្ចឹមមាន់គក មាន់ថៃ មាន់ទាងនិងមេមាន់

ជាច្រើនប្រយោជន៍យកសាច់និងពង ។

ទៀង= គុ. ទៀងត្រង់, ទៀងទាត់, ទៀងពេលវេលា ...

១. យើងត្រូវនិយាយឲ្យទៀង កុំក្រឡាស់សំដី ។

ទាន= ន. សុំទាន, ធ្វើទាន, ទានប្រោស ...

១. សប្បុរសជនទាំងនេះបានបរិច្ចាគទានដល់អ្នកក្រ

ទៀន= ន. អុជទៀន, អុជទានគោល, ទៀនមួយហោ ...

១. លោកតាអាចារ្យទិញទៀនធូបយកទៅសុំសីលឯវត្ត

ទាប= គុ. (ព.ផ្ទុ.ខ្ពស់) រាបទាប, ទាបទ្រនាប់, ថោកទាប...

១. ល្បែងស៊ីសងជាប្រាក់ជាល្បែងទាបថោកបំផុត

ទៀប= ន. ដើមទៀប, ទៀបទុំ, ទៀបខ្ចី ...

ឧ. ផ្លែទៀបដែលមិនទាន់ទុំនោះឥឡូវក៏ទុំញាសពេកៗ

ទៀប= គ.ទិ. ទៀបភ្លឺ, ទៀបដល់, ទៀបនឹងដាច់ខ្យល់ស្លាប់...

ឧ. យប់មិញទៀបភ្លឺមានភ្លើងឆេះផ្ទះគេជិតខាងខ្ញុំៗ

តៀប= ន. (ដូចគោក) ឧ. តៀបនេះលាបខ្ញុកម្រក្សណ៍រលោង

ស្រិល ៗ

ទិព្វ-ទិព្យ= គុ. (គ.ថ.ទីប) គ្រឿងទិព្វ, ភ្នែកទិព្វ...

ឧ. ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជទ្រង់មានភ្នែកទិព្វគ្រឿងទិព្យៗ

ទីប= ព.ផ្សំ. (ប្រទីប=ន.) អុជប្រទីប, ប្រទីបផ្កាលា ...

ឧ. នៅពិធីបុណ្យអុំទូក មានអុជប្រទីបផ្កាលាភ្លឺ

ព្រោងព្រាតពាសពេញតែផ្ទៃទន្លេ ៗ

ទិញ= កិ. ទិញនំ, ទិញបន្លែបង្ការ, ទិញអីវ៉ាន់ ...

ឧ. ផ្ទះខ្ញុំមានលក់ចេញ ទិញចូលរបស់ចាស់ៗ ៗ

ទៀញ= គុ. (ក្រែះ) ឧ. មនុស្សដើរទៀញធ្មេញល្អិត ៗ

ទូ= ន. ទូឈើ, ទូដែក, ទូកញ្ចក់ ...

ឧ. ទូកព្នាក់នេះធ្វើអំពីឈើបេងក្វឹរលោង ។

ទូរ= កិ. (ប្រៀបធៀប) ទូរទាត់, ទូរគ្នា ...

ឧ. លោកយកថ្ងូរដែលលោកចង់ជូរនោះមកទូរគ្នាសិនមើល ។

ទុក= កិ. ទុកដាក់, ទុកចិត្ត, ទុកស្មើទឹង ...

ឧ. ការនេះសូមលោកទុកចិត្តលើខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងធ្វើជូនតាមបំណងរបស់លោកបាន ។

ទុក្ខ= ន. (ព.ផ្ទ.សុខ) កើតទុក្ខ, ទុក្ខព្រួយ, ទុក្ខសោក ...

ឧ. សព្វថ្ងៃខ្ញុំកើតទុក្ខ ព្រោះជីដូនខ្ញុំគាត់ទើបតែនឹងធ្វើមរណកាលនៅពេលថ្មីៗនេះ ។

ទួ.ទូ= កិ. ទួទៅ, មនុស្សទួទៅ, វិជ្ជាទួទៅ ...

ឧ. វិជ្ជាទួទៅក្នុងលោកនេះគួរតែសិស្សត្រូវព្យាយាមសិក្សាឲ្យបានហ្មត់ចត់គ្រប់ៗគ្នា ។

តួ= ន. តួ, តួកាយ, តួផ្ទះ ...

ឧ. តួឯកល្ខោនច្រៀងពីរោះគ្រាន់បើ ។

ទេ= និ. ទេ! ទេ! ខ្ញុំមិនដឹងទេ, ត្រូវទេ? ទេ! អញ្ជើញទៅចុះ...

១. ខ្ញុំមិនដឹងទេ កុំមកប្រកាន់ខ្ញុំយ៉ាងហ្នឹង ។

ទេរ= គុ. ទ្រាំងទេរ, សសរទ្រេតទេរ, ទេរទៅខាង...

១. ទ្រាំងទន្លេនេះទេរ មិនសូវហោតប៉ុន្មានទេ ។

ទេសន៍=ន. ស្តាប់លោកទេសន៍, ស្តាប់ទេសន៍, ទេសនា ...

១. ឧបាសក ឧបាសិកាកំពុងផ្ទៀងស្តាប់លោកទេសន៍

ទេស=កិ.វិ.(សាត់ព្រាត់)ដើរទេស, បរទេស(ស្រុកទេសៈ=ន.)

១. ជននេះដើរទេសគ្រប់ស្រុកគ្រប់ខេត្តនៃកម្ពុជា ។

ទេះ= ព.ស្យ. (រទេះ= ន.) រទេះគោ, រទេះក្របី, រទេះសេះ...

១. កាលពីដើមអ្នកស្រុកធ្វើដំណើរដោយរទេះសាឡី ។

ទៃ= ន. (ថង់), ទៃប្រកអង្ករ, ស្ពាយទៃ...

១. អ្នកអើយ! ស្ពាយទៃទៅឯណាដូចជាប្រញាប់ម្ល៉េះ?

ព្រះទ័យ=ន.(អា.ថ.ទៃ) ព្រះទ័យស្មោះត្រង់, ទន់ព្រះទ័យ ...

១. សម្តេចឪទ្រង់មានព្រះទ័យទន់ភ្លន់ ទៅកាន់ប្រ-
ជារាស្ត្រគ្រប់ឋានៈមិនរើសមុខ ។

ទ្រោ= ប.សំ. (ពីរ) ទោចក្រយាន, អនុសេនីទោ, ឯក, ទោ,

ឧ. រាល់ព្រឹកនិងល្ងាច ខ្ញុំជិះទោចក្រយានយន្ត ទៅសាលាដោយប្រុងប្រយ័ត្នខ្លាចមានគ្រោះថ្នាក់ចរាចរ ។

ទ្រោវ= គុ. (ទ្រេត) ដំណើរទោរៗ, មែកឈើទោរលើដំបូល...

ឧ. អ្នកប្រមឹកដើរទោរទៅឆ្វេងទោរទៅខាងស្តាំ ។

ទុំ= គុ. (ព.ផ្ទុ.ខ្ចី) ស្លឹកឈើទុំ, ចាស់ទុំ, ល្មុតទុំ, ទៀបទុំ...

ឧ. ក្មេងសម័យឥឡូវមិនសូវគោរពចាស់ទុំប៉ុន្មានទេ ។

ទុំ= កិ. ចាបទុំ, ក្អែកទុំ, លលកទុំលើមែកឫស្សី...

ឧ. បក្សីតាំងគូនេះទុំលើទ្រនំរយ៉ាងសុខក្សេមក្សាន្ត

ទុម=ព.ផ្សេ.(អា.ថ.ទំ)(រមទម ឬ រម្យទម=គុ.)ឬកពាររមទម...

ឧ. ក្មេងនេះមានឬកពាររម្យទមគួរជាទីស្រឡាញ់ ។

ទ្រង់= កិ. (រាក់) ទ្រង់គ្រឿងអលង្ការ, ទ្រង់ព្រះអម្ពរ...

ឧ. ព្រះនាងទ្រង់គ្រឿងអលង្ការភ្លឺចិញ្ចែង ។

ទ្រង់=បុ.ស. ទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់, ទ្រង់យាងទៅ...

ឧ. សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ។ សូមទ្រង់ជ្រាប។

ទ្រង់= ន. ទ្រង់ទ្រាយ, ទ្រទ្រង់, ទ្រង់តាមទ្រនាប់...

ឧ. ទ្រង់ទ្រាយរបៀបនេះមិនមែនអន់ប៉ុន្មានទេ ។

ទ្រុង= ន. ទ្រុងមាន់, ទ្រុងទា, ទ្រុងដាក់ត្រី, ទ្រុងជ្រូក...

ឧ. ឈ្មួញសត្វដើរទិញមាន់ទាដាក់ក្នុងទ្រុង ។

ទ្រព្យ= ន. ទ្រព្យសម្បត្តិ, របស់ទ្រព្យ, ភោគទ្រព្យ...

ឧ. សម្បត្តិទ្រព្យទាំងនេះខ្ញុំរកដោយកម្លាំងញើស។

ទ្រាប់= កិ. ទ្រាប់ក, ទ្រាប់គូថ, ទ្រាប់ទ្រនាប់...

ឧ. ឯងយកក្រមាមកទ្រាប់កសិនសឹមលីឈើនេះទៅ។

ទ្រាប= ន. កូរទ្រាបបាយ, នំទ្រាបបាយ...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំយកអង្ករដំណើបទៅកូរនំទ្រាបបាយ ។

ទ្រាប= កិ. (សង្កត់ពីលើ) ទ្រាបព្រៃ, ទ្រាបត្រី...

ឧ. បងខ្ញុំយកឈ្នក់ទៅទ្រាបត្រីនៅក្នុងបឹងគេជា។

ត្រៀប= កិ.វិ.ត្រៀបត្រា, មនុស្សឈរត្រៀប...

ឧ. មនុស្សឈរត្រៀប ចាំមើលហេតុការណ៍នេះ។

ត្រាល= កិ.ត្រាលលើគ្នា, ដេកត្រាល, គោបត្រាល...

ឧ. ប្អូនខ្ញុំវាដេកត្រាលលើគ្នាគ្រោលប្រឡាក់សុទ្ធតែដី។

ត្រៀល= ន. ផ្លែត្រៀល, ដើមត្រៀល, ត្រៀលដោះគ្រប...

ឧ. ផ្លែត្រៀលទុំមានរសជាតិជូរអែមៗ ។

ធន= ន. (សា.ប.ធន់) ធនធាន, ទ្រព្យធន...

ឧ. ធនធានទាំងនេះបានមកដោយសារខំប្រឹងរក។

ធន់= កិ. (ទ្រាំ) អត់ធន់, ធន់ជម្ងឺ, ធន់ក្តៅនិងត្រជាក់...

ឧ. គោធន់នឹងកំដៅព្រះអាទិត្យជាងក្របី ។

ធុន= ន. (បែប, យ៉ាង, ពី.) ធុនអាក្រក់, ធុនល្អ, របស់ធុនអន់

ឧ. របស់នេះមានច្រើនធុនណាស់កុំប្រឡំ ។

ធុំ= កិ. ធុំក្លិន, ធុំក្រអូប-ធុំស្អុះ...

ឧ. នៅទីនេះដូចជាធុំក្លិនក្រអូប ខ្ញុំធុំឬ ?

ធំ= គុ. (ព.ផ្ទ.តូច) ធំទូលាយ, ធំធេង, ធំល្វឹងល្វើយ ...

ឧ. ក្របីមាឌធំជាងគោ ហើយខ្លាំងផង ។

ន

ន៎-ហ៎= និ. នុ៎ះន៎, អុញហ្ន៎, អ៊ីទៅហ្ន៎...

ឧ. នុ៎ះហ្ន៎ គេហ៎នៅឯណោះ ប្អូនរកគេមានការអ្វី ?

នា= អា.និ. នាអាកាស, នាលោកិយ, នាបច្ចុប្បន្ន, នាដងព្រៃ...

ឧ. យន្តហោះបណ្ដែតខ្លួននាលើអាកាសវេហា ។

នារ= គុ. (ជ្រុបដំពល) ដីនារ, រត់នារ...

ឧ. ដីខ្សាច់នាររហូតដល់មាត់ទឹក ។

នប់= គុ. (ក្រមុល-កន្ទុប) ស្នែងនប់... ឧ. គោស្នែងនប់ ។

នព្វន្ត= ន. (អា.ថ.នប់.) ក្បួននព្វន្ត, នព្វគុណ, លេខនព្វន្ត...

១. សម័យសម្តេចឪ អ្នកស្រុកប្រុសស្រីចេះអក្សរ

និងលេខនព្វន្តគ្រប់ៗគ្នា ។

ន័យ= ន. មានន័យ, អត្ថន័យ, និយាយមានន័យ...

១. ចូរអ្នកពន្យល់អត្ថបទនេះមើល តើមានន័យដូចម្តេច?

នៃ= អា. និ. ១. សំលៀកបំពាក់នៃលោក នៃអ្នក ល្អហើយ

សមផង ។

នាក់= សព្ទ.(ចំនួន) មនុស្សប៉ុន្មាននាក់?, បច្ចាមិត្ត៥០នាក់...

១. សមាគមនេះ មានសមាជិកប៉ុន្មាននាក់ហើយ?

អ្នក= បុ.ស. លោកអ្នក, អ្នកស្រី, អ្នកស្រែចំការ...

១. អ្នកស្រីអញ្ជើញទៅណាមកណាហ្នឹង ?

នាដ= ន. (របាំ) ១. នាដការនេះច្រៀងពិរោះ រាំក៏ស្រស់ ។

នាថ= ន. (ច្រើនប្រើក្នុងកាព្យឃ្លោង) ១. នាងនាថដើរទៅ

សំដៅព្រៃជ្រៅ សំសាន្តស្ពានស្ងាត់... ។

នាម= ន. នាមត្រកូល, ព្រះនាមថា, ព្រៃនាម...

ឧ. ខ្ញុំសុំបញ្ជាក់គោត្តនាមនិងនាមផ្ទាល់របស់អ្នក ។

ទៀម = ព. ផ្ស. (ទំនៀម = ន.) ទំនៀមបុរាណ, ទំនៀមទំលាប់

ឧ. ទំនៀមទំលាប់ខ្មែរយើង គួរសមគ្នាដោយលើកដៃសំពះសួរគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ទាល = ន. ប្រទាលនាល ឧ. គ្រូមើលជម្ងឺនេះរេះប្រទាលនាលមកផ្សំថ្នាំឲ្យអ្នកជម្ងឺម្នាក់ ។

ទាលិ-ទាឡិ = ន. ទម្ងន់មួយទាលិ, អង្ករមួយទាលិ, ១ ទាឡិ

ឧ. បើអ្នកទៅផ្សារ ខ្ញុំសុំផ្ញើប្រាក់ទិញសាច់ជ្រូកមួយទាឡិឲ្យខ្ញុំផង ។

និមិត-និម្មិត = កិ. (ប្រែ-កាឡា) ទ្រង់និមិតព្រះអង្គ, សុបិន្តនិមិត

ឧ. ព្រះនាងទ្រង់សុបិន្តនិមិតឃើញថា... ។

និមិត្ត = ន. (តំណាង) និមិត្តរូប, មានខ្ញុំជានិមិត្តរូប...

ឧ. ក្នុងរឿងនេះសូមលោកកុំព្រួយ មានខ្លួនខ្ញុំជានិមិត្តរូប ។

និង = និ. ខ្ញុំនិងអ្នក, បងនិងអូន, គោនិងក្របី ...

ឧ. គោក្របីសេះទិញដំរីជាសត្វពាហនៈ ។

ហ្នឹង= វិ.ស. ហ្នឹងហើយ, ហ្នឹងមែន, ហ្នឹងឯង...

ឧ. ដំណើរហ្នឹងច្បាស់ជានាំឲ្យខូចការណ៍ជាមិនខាន

នឹង= គុ. នឹងថ្កល់, នឹងហ្ន៎, នឹងខ្លួន, នឹងធឹង, ខ្ញុំនឹងទៅ, ត្រូវនឹង

ឧ. ប្តូរឯងអង្គុយឲ្យនឹងកុំកម្រើកខ្លួនឲ្យសោះ ។

នុះ = សព្វ. នុះៗ, នុះហ្ន៎...

ឧ. នុះន៍ មើលទៅឃើញលឹមៗនោះ ។ នុះៗផ្ទះខ្ញុំៗ

នោះ= វិ.ស. ឯនេះឯនោះ, នោះហើយ, ត្រង់នោះ, វត្តនោះ...

ឧ. សំបុត្រដែលឯងផ្ញើមកនោះ បងបានមើលដឹង

សេចក្តីសព្វគ្រប់អស់ហើយហេតុនេះសូមអ្នកកុំបារម្ភ ។

នៃ= និ. (ទិង) ម្តាយនៃកូន, គ្រូនៃសិស្សទាំងឡាយ...

ឧ. ឪពុកម្តាយនៃបុត្រពីតាបានចំណាយប្រាក់ធ្វើ

បុណ្យយ៉ាងអធិកអធម ។

នៅ= កិ. នៅឯណា, នៅធ្វើការ, នៅទីនេះ...

១. ប៉ាឯងនៅផ្ទះឬទេ? បាទ! ឪពុកខ្ញុំគាត់មិននៅ
ទេលោកតូ! ចុះលោកតូរកគាត់មានការអ្វី ?

ឞ

បង្កៀរ= ប. បង្គោះបង្កៀរ...

១. ខ្ញុំខំបង្គោះបង្កៀរអស់ហើយបានតែប្រាក់ប៉ុណ្ណឹង
ទេយកមកសងលោកគ្រូពេលនេះ ៗ

បង្គា=ន. (ព្រានសមុទ្រដូចជាកំពឹស) បង្គាក្រៀម ...

១. ម្តាយខ្ញុំប្រើខ្ញុំឲ្យទិញបង្គាយកមកដាក់ស្ងោរគ្រឡាប

បណ្តុះ=កិ. (ដើម«ដុះ») បណ្តុះបណ្តាល, បណ្តុះសណ្តែក-
បណ្តុះជាតិ បណ្តុះពូជ ...

១. ម្តាយខ្ញុំបានបណ្តុះសណ្តែកមួយក្អម ធ្វើល្បាយ
នំបញ្ចុកទុក ប្រគេនលោកតានៅថ្ងៃស្អែកព្រឹក ៗ

បន្តុះ=កិ. (ដើម«តុះ») បន្តុះបន្អាប់, បន្តុញបន្តុះ ...

១. យើងមិនត្រូវបន្តុះបន្អាប់មិត្រនៅកណ្តាលជំនុំឡើយ ៗ

បន្ទាស់= ន. មានបន្ទាស់, មានច្រើនបន្ទាស់ ...

ឧ. ការនេះបើគ្មានបន្ទាស់ ខ្ញុំធ្វើតែម្នាក់ឯងពុំរួចទេ

ពន្ទះ= កិ. ពន្ទះស្បែក, ពន្ទះភ្លឹង. ពន្ទះគ្នា ...

ឧ. ជាតិពាមប្រសប់ពន្ទះស្បែកគោណាស់ ។

បន្ទៀក= កិ. (ប្រើចំពោះតែត្រីទេ) ត្រីបន្ទៀក ...

ឧ. ត្រីបន្ទៀកច្រើនណាស់ក្នុងត្រពាំងនេះ ។

ពន្ទាក= ពន្ទាកដែក, ជាប់ទឹងពន្ទាក, សំលៀងពន្ទាក ...

ឧ. ជាងឈើជាប់ឈើធ្វើជណាប់ ទឹងពន្ទាក ។

បត់= កិ. (ធ្វើឲ្យទៅជាមានផ្នត់) បត់ក្រដាស, បត់ខោអាវ

បត់ជើងបត់ដៃ, បត់បែន, បត់ជាផ្នត់ ៗ ...

ឧ. បូអ្នកបត់ភួយបត់មុងនៅពេលក្រោកពីនិទ្រា

បទ= ន. បទចម្រៀង, បទល្មើស, បទឧក្រិដ្ឋ, (ជនបទ=ន.) ...

ឧ. ជននេះប្រព្រឹត្តបទល្មើសទឹងច្បាប់សម្រាប់រដ្ឋ ។

បក្ខ.បក្ស= ន. (ពួក, បនកៀន) គណៈបក្ខ, បក្សពួក ...

ឧ. កុំបណ្ដោយកូនឲ្យមានបក្សពួកច្រើនពេក ។

ប៉ាក់= កិ. ប៉ាក់ដេរ, ប៉ាក់កូនកន្សែង, ប៉ាក់ស្រោមខ្នើយ

ឧ. សិស្សស្រីៗ រៀនដេរប៉ាក់ក្នុងមួយអាទិត្យតែម្ដង

បច្ចាមិត្ត= ន. (អា.ថ.ប៉ាច.) បច្ចុប្បន្ន, បច្ចេកទេស ...

ឧ. លោកធ្វើការនេះពុំសូវមានបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រាន់ទេ

ប៉ាច់= ឧ.ស. ប៉ាច់ៗ, ឮសូរប៉ាច់ៗ, ដាល់គ្នាប៉ាច់ៗ...

ឧ. គូប្រដាល់នេះវាយគ្នាប៉ាច់ទៅប៉ាច់មកពុំឈ្នះពុំចាញ់សោះ

បដិបត្តិ–ប្រតិបត្តិ= ន. ការប្រតិបត្តិ, សេចក្ដីបដិបត្តិ...

ឧ. ការប្រតិបត្តិនេះត្រឹមត្រូវល្អហើយទៀងទាត់ផង

បដិបត្ត–ប្រតិបត្ត= កិ. ត្រូវប្រតិបត្ត, ចូរបដិបត្ត ...

ឧ. បើយើងប្រតិបត្តការអ្វីមួយហើយ ត្រូវតែព្យាយាមធ្វើឲ្យទាល់តែសម្រេចការនោះ ។

ប្រណិបតន៍= កិ. (គោរព) សូមប្រណិបតន៍, ក្រាបប្រណិបតន៍

ឧ. សូមក្រាបប្រណិបតន៍មកលោកឪពុកនិងអ្នកម្ដាយ ។

បន្ទុំ= កិ. (ធ្វើឲ្យទុំ) បន្ទុំចេក, បន្ទុំស្វាយ, បន្ទុំល្មុត ...

១. ម្ដាយខ្ញុំបន្ទុំចេក ក្នុងឃ្លុបស៊ីម៉ង់ត៍ទុកលក់ ។

បន្ទុំ= កិ. (ធ្វើអ្វីឲ្យទំលើអ្វីមួយទៀត) ដាក់បន្ទុំៗ ...

១. បងប្រុសខ្ញុំគាត់បន្ទុំល័ខ (ចងល័ខ) នៅលើ
ដើមសង្កែនិងដើមកគោះនៅក្បែរផ្ទះខ្ញុំ ។

បា= បុ.ស. មេបា, ចូរបា, (គោបា= ន) ...

១. ចូរបារាល់គ្នាគោរពប្រតិបត្តិមាតាបិតាអ្នក ។

បារ= កិ.(យកចេញ) បារអង្ករ, បារអាចម៍ដី, បារលុយពីហោប៉ៅ

១. ឯងបារអាចម៍ដីពីក្នុងរណ្ដៅ យកទៅចាក់ត្រង់
កន្លែងទំនាបនាមុខផ្ទះឯនោះកុំឲ្យវាជ្រាំ ។

បាត– ន. បាតឆ្នាំង, បាតខ្ទះ, បាតទន្លេសមុទ្រ, បាតគុក...

១. ម្ហូបនេះឆ្ងាញ់ណាស់ នាំគ្នាស៊ីលិទ្ធបាតចាន ។

បាទ= និ. ខ្ញុំបាទ, ខ្ញុំប្របាទ, ព្រះបាទម្ចាស់...

១. ខ្ញុំបាទជាអ្នកធ្វើស្រែចម្ការ ។ បាទម៉ែ! ។

បាទ= ន. (ជើង) ព្រះបាទ, ក្រោមល្អងធូលីព្រះបាទ...

ឧ. សូមក្រាបក្រោមល្អងធូលីព្រះបាទជាម្ចាស់ ៗ

បាត្រ= ន. បាត្រលោក, ទ្រនំបាត្រ, ពប់បាត្រ...

ឧ. ថ្ងៃនេះគេធ្វើបុណ្យពប់បាត្រព្រះសង្ឃ ៗ

បាស= ន. ស្លឹកបាស, ដើមបាស, ប្រហើរស្លឹកបាស...

ឧ. ថ្ងៃនេះគិតស្ងោរសំឡប្រហើរស្លឹកបាសឆ្ងាញ់ ៗ

ប៉ះ= កិ. បះបោរ, បះជើង, បះគូថ, របះរបោរ...

ឧ. ប្រជារាស្ត្របះបោរធ្វើបាតុកម្មប្រឆាំងនឹងចក្រពត្តិនិយម ដែលវាមកសង្កត់សង្កិន ៗ

ប៊ិត= កិ. (បិតនឹងកាំបិត) បិតបន្ទះឫស្សី, បិតស្រា, បិតជាន់គោត, បិទបន្ទោះ (កាំបិត=ន) ...

ឧ. បងប្រុសខ្ញុំបិតផ្តៅកាប់ធ្វើសន្ទែកមួយគូ ៗ

ប៊ិទ= កិ. (ធ្វើឲ្យជិត) បិទបាំង, បិទទ្វារបង្អួច, បិទឡេវ...

ឧ. ជនកំសាកច្រើនតែធ្វើសំបុត្របិទមុខ ៗ

បុក= កិ. បុកអង្ករ, បុកគល់ឈើ, បុកស្លា, បុកស្រូវ...

ឧ. បើបានបុកស្រូវកុំពោលអង្កាម... ៗ យាយ ៗ

ពិសាស្លាបុក ស្ដោះទឹកមាត់ក្រហមប្រលាសពេញដីៗ

បុគ្គលិក=ន. (អា-ថ.បុគ...) បុគ្គល, បុគ្គលិកសិក្សា...

ឧ. បុគ្គលិកសិក្សាជាច្រើន បាននាំគ្នាចូលសមា-

គមគរុសង្គ្រោះ ៗ

បុស្ស=ន. (ខែទីពីរ) ឧ. ខ្ញុំកើតឆ្នាំរោង ខែបុស្ស ថ្ងៃអង្គារ ៗ

បុះ= កិ. ឈើបុះឈាមជើង, គោបុះគ្នា...

ឧ. គោបុះគ្នា បាក់ស្នែងៗបុះទៅបុះដល់ណាទៀតៗ

បូ= ន. (បន្ទះកំណាត់សម្ពត់) បង់បូ, បូពណ៌ក្រហម ខៀវ...

បូព៌= ន. (ទិសខាងកើត) ទិសបូព៌, ចុងបូព៌ាប្រទេស...

ឧ. ព្រះទិនករពះនៅទិសបូព៌ ហើយអស្តង្គតនៅ

ទិសបស្ចិម ៗ

បួ= ប. បឹងបួ, ឧ. នៅរដូវប្រាំងឆ្នាំនេះ ទឹកទន្លេស្ទឹងបឹងបួ

ទាំងឡាយវើងហួតហែងអស់ ។

ប្បូរ= ន. បួរគោ, ឆ្នាក់បួរ...

ឧ. គោបានេះឆ្នាក់បួរស៊ើរតែដល់ដី ។

ប្បោះ= កិ. បោះពុម្ព, បោះឡ្ប, បោះបង់ចោល...

ឧ. សៀវភៅបញ្ជាក់សទិសសព្ទនេះបោះពុម្ពជាលើកដំបូង ។

តាបស= ន.(អា.ថ.បស់) តាបសឫសី, មហាតាបស...

ឧ. តាបសឥសីនិមន្តទៅចង្ក្រមណ៍ភាវនាធម៌ ។

បំរាស់= ប. បំរើបំរាស់... ឧ. កូនឯងទៅនៅជាមួយនឹងគេទៅ

ហើយខំបំរើបំរាស់គេឲ្យមែនទែន កុំធ្វេសប្រហែស ។

បំរះ= កិ. ត្រើបំរះ, បំរះនេនៀល...

ឧ. ឯងបំរះទៅខាងនេះក៏ពុំរួច បំរះទៅខាងនោះក៏

ពុំរួច ព្រោះមានសុទ្ធតែបន្លានៅជុំវិញខ្លួនខ្ញុំ ។

ប្រព្រឹត្តិ= ន. សេចក្ដីប្រព្រឹត្តិ, អំពើប្រព្រឹត្តិ, ការប្រព្រឹត្តិ...

ឧ. ការប្រព្រឹត្តិនូវអំពើអាក្រក់ នាំឲ្យវិនាស ។

ប្រព្រឹត្ត=កិ. ចូរអ្នកប្រព្រឹត្ត, កុំប្រព្រឹត្ត, ត្រូវប្រព្រឹត្ត...

១. យើងត្រូវប្រព្រឹត្តសុចរិតទៀងត្រង់ជាដរាប ។

ប្រមាណ=ន. (ស្មាន) កុំប្រមាណ, ប្រមាណជា...

១. យប់មិញប្រមាណជាម៉ោង១២ អគ្គិភ័យឆេះផ្ទះមួយឆេះភ្លឺសន្ធោសន្ធៅ ។

ព្រមាន=កិ. (រំឭក) កុំព្រមាន, ខ្ញុំព្រមានលោក...

១. នៅពេលនេះ ខ្ញុំសុំព្រមានអស់លោកអ្នក ...

ប្រមាថ=កិ. (មើលងាយ. ធ្វើបាប) មនុស្សប្រមាថសត្វ, កុំប្រមាថចាស់, ប្រមាថអ្នកដទៃ ...

១. មានពាក្យចាស់ថា «ក្មេងៗប្រមាថចាស់រាំងអាយុខ្លី» ។

ប្រមាទ=កិ. (ធ្វេសប្រហែស) ប្រមាទការ...

១. ឯងប្រមាទការនេះពន់ពេក បានជារាំងខូចការ ខូចការយ៉ាងហ្នឹង ។

ប្រសប់=គុ. ប៉ិនប្រសប់, ប្រសប់ធ្វើការ, ប្រសប់ណាស់...

ឧ. មានពាក្យថា «អ្នកបេះដប់មិនស្មើនឹងអ្នកប្រ-

សប់មួយ» ។

ព្រះសព=ន. បូជាព្រះសព, លោកគ្រូព្រះសព ...

ឧ. យើងធ្វើបុណ្យរំលាយព្រះសពនៅថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ។

ប្រសព្វ=កិ. ប្រសព្វមុខ, ប្រសព្វគ្នា, ដេរប្រសព្វមុខ...

ឧ. ទឹកទន្លេនិងទឹកស្ទឹងហូរប្រសព្វគ្នា ធ្លាក់ទៅក្នុងសមុទ្រ ។

ប្រស=ឧ. ស. ប្រស ៗ, ព្រួសប្រស ៗ...

ឧ. ដំរីកាច់មែកឈើព្រួសប្រស ៗ ឯនោះ ។

ប្រោះ=កិ. ប្រោះត្រី, ប្រោះអណ្ដើក, ប្រោះទឹក...

ឧ. បងស្រីខ្ញុំគាត់ប្រោះត្រីទៅក្នុងផើងមួយយ៉ាងធំ ។

ប្រោស=កិ. ប្រោសពោល, ពានប្រោស...

ឧ. អាមុីយកគ្នាទៅប្រោសម្ដេចក៏មិនយកក្ដែទៅផង ។

ប្រាស=កិ. ប្រាសចាក, ប្រាសពោល, ព្រាត់ប្រាស...

ឧ. យើងត្រូវប្រាសចាកអំពើអយុត្តិធម៌គ្រប់បែប ។

ព្រះ = ន. ព្រះពុទ្ធ, ថ្វាយបង្គំព្រះ, ព្រះជាម្ចាស់...

ឧ. ឧបាសក ឧបាសិកានាំគ្នាថ្វាយបង្គំព្រះ ។

ប្រែះ = កិ. ប្រេះដេក, ប្រេះជើងប្រេះដៃ, ប្រេះខ្លួនទំរេត...

ឧ. អ្នកជម្ងឺប្រេះខ្លួនដេកយ៉ាំងថ្ងូរ ។

ប្រី = ន. (ស្រដៀងដើមកក់) ប្រូតប្រី, ក្រងប្រី...

ឧ. ឪពុកមាខ្ញុំគាត់ទៅដកដើមប្រី យកមកក្រងធ្វើ

ជាកណ្ដាប ទុកធ្វើជញ្ជាំងផ្ទះគាត់ ។

ប្រិយ = គុ. ប្រិមប្រិយ, ប្រិយមិត្ត...

ឧ. ព្រះប្រិយមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះរាជឧត្ដារថា

ប្រឹស = ន. (មុខទ្រូវម្លូលប) ប្រឹសលប, ប្រឹសទ្រូ...

ឧ. បងប្រុសខ្ញុំបេះធ្វើទ្រមុខប្រឹសពីរ ។

ប្រឹស = គុ. គ្រាន់បើប្រឹសៗ, រាបានប្រឹស ៗ ជាងមុន...

ឧ. អ្នកជម្ងឺនេះមានកម្លាំងប្រឹសៗ ហើយ ។

ប្រឹស្ឋ=ន.(អា.ថ.ប្រឹស)ព្រះប្រឹស្ឋ(ខ្នង) ឧ.ព្រះប្រឹស្ឋព្រះអង្គ។

ប្រឹះ= ឧ.ស. ក្រៀងប្រឹះៗ, លើមប្រឹះៗ ...

ឧ. យប់មិញលើមប្រឹះៗពាល់ភ្លឺបណ្ដាលឲ្យមានកក់ជ្រាំ។

ប្រើស=ន. សត្វប្រើស, ស្នែងប្រើស...

ឧ. ប្រើសជាសត្វចតុបាទព្រៃ ស៊ីស្មៅជាអាហារ។

ប្រុស=ន.(ព.ផ្ទុ.ស្រី)កូនប្រុស,ក្មេងប្រុស,កូនប្រសាប្រុស...

ឧ. ប្រុសៗឥឡូវបេះដកបេះស្ងួនដូចជាស្រីៗដែរ ។

ប្រុះ= គុ. (បំរុះពណ៌) ភ្លឺប្រុះព្រាយ ...

ឧ. នៅទីក្រុងភ្នំពេញ វេលាយប់គេអុជចង្កៀងភ្លឺ

ប្រុះព្រាយពាសពេញទីក្រុង ។

ប្រួញ= កិ. (បង្រួញ, រួញ) ប្រួញសេចក្ដី, ខ្លាចព្រួញខ្លួន...

ឧ. កូនក្មេងនេះខ្លាចខ្មោចឡើងប្រួញខ្លួន ។

ព្រួញ=ន. (កូនសរ) ធ្នូព្រួញ, ព្រួញមាស ...

ឧ. យុទ្ធោបករណ៍ដំនាន់ដើម គេប្រើស្នា ធ្នូ ព្រួញ

សំពែងជាដើម ។

ប្រួល= ឋ. ប្រែប្រួល, ប្រែប្រួលៗ ...

ឧ. កូនខ្ញុំកក្ដៅស្អុះដេកប្រែប្រួលៗ ពាល់ក្ដៅ ។

ព្រួល= ន. កំពង់ព្រួល, វែងព្រួល, ត្រីព្រួល ...

ឧ. គេបិតបន្ទោះឫស្សីវែងជាព្រួលសំរាប់កំពង់ត្រី ។

ព្រួល= គុ. ក្រហមព្រួលៗ, ខ្មៅព្រួលៗ ...

ឧ. កន្លែងនេះក្រហមព្រួលៗ វាកើតអីហ្នឹង ?

ប្រៀង= កិ. ប្រៀនប្រដៅ, ប្រិតប្រៀន ...

ឧ. គ្រូប្រៀនប្រដៅចង់ឲ្យតែសិស្សល្អ ។

ព្រាង= ន. ព្រានព្រៃ, នាយព្រាន, ព្រានប្រមាញ់ ...

ឧ. ព្រានប្រមាញ់ ដើរទៅបាញ់សត្វម្រឹគនៅក្នុងព្រៃ ។

ប្រៀប= កិ. (ប្រដូច, ដូរ) ប្រៀបធៀប, ប្រៀបប្រដូច, ទាញប្រៀប, គ្មានអ្វីមកប្រៀបផ្ទឹមបានឡើយ ...

ឧ. ហានះយើងកុំយកទៅប្រៀបធៀបនឹងគេនោះ ។

ព្រៀប= គុ. បបរព្រៀបចាន, ទឹកព្រៀបច្រាំង ...

ឧ. ទឹកទន្លេឡើងព្រៀបច្រាំង ។

ព្រាប= ន. សត្វព្រាប. ព្រាបនាំសារ ...

ឧ. សត្វព្រាបច្រើនរស់នៅលើដំបូលព្រះវិហារ ។

ប្រេង= ន. ប្រេងកាត, ប្រេងសាំង, ប្រេងដូង, ប្រេងល្ង ...

ឧ. ចង្កៀងម៉ាំងស៊ុងនេះផុតប្រេងកាត ។

ព្រេង= គុ. គូព្រេង, ពីព្រេងនាយ, ចាស់ព្រេងចាស់ព្រឹទ្ធ ...

ឧ. រឿងព្រេងបុរាណច្រើនតែពីរោះ ៗ ។

ប្រេះ= កិ. ប្រេះឆា, ពាងប្រេះ, ក្អមប្រេះ ...

ឧ. ពាងស៊ីម៉ង់ត៍នេះប្រេះលេចទឹកហូររឹមៗ ។

ប្រែះ= ឧ.ស. ឮប្រែះៗ, សូរប្រែះៗ ...

ឧ. នរណាយកអំបិលទៅដុតក្នុងចង្ក្រានឮសូរប្រែះៗ ។

ប្លៀក= កិ.វិ. សម្លឹងប្លៀកៗ, មើលប្លៀកៗ, ប្លៀកៗ ...

ឧ. ឆ្កែដេកសម្លឹងសាច់គោប្លៀកៗ មិនដាក់ភ្នែក ។

ភ្អៀក= កិ. (ផ្អៀងខ្លួន)(និយាយចំពោះតែសត្វដំរី) ក្អៀកខ្លួន.

១. ដំរីក្អៀកខ្លួនបំរុងនឹងគ្រលែងយោងគោល ។

ផ្អៀក= កិ. (ត្រីមាត់) ត្រីផ្អៀក, មានត្រីផ្អៀកច្រើន ...

១. នៅត្រពាំងនេះមានត្រីផ្អៀកច្រើនណាស់ ។

ប្អៀវ= គុ. (រហ័សណាស់) រហ័សប្អៀវ ...

១. បុរសនេះដើររហ័សប្អៀវរកតែមើលមិនទាន់ ។

ភ្អារ= គុ. ភ្អារមាត់ភ្អារក, សម្លភ្អារ ...

១. សម្លកកូរនេះភ្អារៗមានបង់អំបិលឬទេ ?

ឧ

ផុង= កិ. ជាប់ផុង, ផុងជើង, ផុងខ្លួន ...

១. រទេះផុងភក់ថុកយ៉ាងជ្រៅគោអូសមិនរួចទេ ។

ភុង= ន.ស. ភុងៗ, ព្ភុង, ស្បរភុងៗពីរបីជង

១. ស្បរស្អីព្ភុងៗ ឯនាយខាងណោះ?

ផ្ចិត= ន. ចងផ្ចិត, ជ្រុះផ្ចិត, ទងផ្ចិត ...

១. មុននឹងកាត់ទងផ្ចិតទារកដែលទើបនឹងកើត ត្រូវលាងកាំបិតឬកន្ត្រៃ នឹងទឹកអាល់កុលឬយកទៅដុតឬគ្រាន់តែកោលនឹងអណ្តាតភ្លើងក៏បាន ។

ផ្សិត= ន. ផ្សិតបំពង់, ផ្សិតគរ, ផ្សិតបេក ...

១. សមិទ្ធិសង្គមរាស្ត្រនិយម លូតលាស់ដូចផ្សិតត្រូវទឹកភ្លៀងនៅរដូវវស្សា ។

ផ្លៀក= គិ. (ត្រីមាត់) ត្រីផ្លៀក, មានត្រីផ្លៀកច្រើន ...

១. មានត្រីផ្លៀកច្រើននៅក្នុងថ្លុកមួយជុំនេះ ។

ប្លៀក= គិ.វិ. មើលប្លៀកៗ, សម្លឹងប្លៀកៗ ...

១. បុរសនេះឃើញគេសម្លឹងប្លៀកៗ គ្មានពព្រិចភ្នែក

ភ្លៀក= គិ. (ផ្អៀងខ្លួន) (និយាយចំពោះតែដំរី) ភ្លៀកខ្លួន ...

១. ដំរីភ្លៀកខ្លួនរហ័សក្លែត ។

ផ្សារ= ន. ទៅផ្សារ, ក្នុងផ្សារ, លក់អីវ៉ាន់ឯផ្សារ ...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំគាត់ទៅផ្សារទិញអីវ៉ាន់យកមកធ្វើបុណ្យ

ផ្សារ= ក. (ធ្វើឲ្យជិត) ផ្សារពាន, ផ្សារប៉ោត, ផ្សារគូថឆ្នាំង

ឧ. ឪពុកខ្ញុំជួលជាងមកផ្សារទេសក្ដស៊ី ។

ផ្សា= គុ. ផ្សាមុខរបួស, ផ្សាក្អក អាណិតខ្លោចផ្សា ...

ឧ. អ្នករងគ្រោះនេះផ្សាគ្រប់មុខរបួសដែលត្រូវទីន គ្រាប់កាំភ្លើងរបស់ខ្មាំង ។

៣

ព= ក. ពកូន, ពពោះ, ពប្អូនដើរលេង ...

ឧ. ម្ដាយពកូនទៅដៃម្ខាង ដឹកដៃកូនម្នាក់ទៅដៃ ម្ខាងទៀត ។

ពរ= ន. ជូនពរ, ឲ្យពរ, ពរសព្វសាធុការ, ទទួលសាពរ.

ឧ. ឪពុកម្ដាយឲ្យពរសព្វសាធុការដល់កូនប្រុសកូនស្រី

ពរ= ក. (បិទ.លាប) ពរទូក ...

ឧ. កូនឯងទៅទិញជ័រទឹកយកមកពារទូកឲ្យជិតប្រ-
យ័ត្នជ្រាបទឹក ។

ពង់= កិ. ក្បោកពង់. ពង់ខ្ទុះ, បុកពង់ ...

ឧ. ក្បោកពង់រំសាយកន្ទុយដូចជាផ្ចិត ។

ពង្ស= ន. ពូជពង្ស, ពង្សាវតារ ...

ឧ. ក្មេងនេះពូជពង្សវាមិនអូនថយប៉ុន្មានទេ ។

ពុង= ន. បង់ពុង, បង់ខ្សែពុង ...

ឧ. ស្រីៗ បង់ពុងក្រមារទៅដងទឹក ។

ព័ត= កិ. (បក់)(អា.ថ.ពាត់) ព័តថ្វាយ...

ឧ. គីលៀនយកផ្តិតមកព័តថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ។

ពត្តិ= (អា.ថ.ពាត់) ចក្រពត្តិនិយម ..

ឧ. ពួកចក្រពត្តិវាសង្កត់សង្កិនទនគរណា ដែលទន់
ខ្សោយខាងសេដ្ឋកិច្ច ។

ព័ទ្ធ= កិ. (អា.ថ.ពាត់) ព័ទ្ធជុំវិញ, ហ៊ុំព័ទ្ធ ...

ឧ. ផ្ទះខ្ញុំមានរបងពទ្ធជុំវិញដើម្បីការពារសត្រូវ ។

ពាត់= ព.ផ្ស. (រំពាត់=ន.) រំពាត់ផ្តៅ, រំពាត់ខ្សែតី, រំពាត់ក្តគោ

ឧ. រំពាត់ខ្សែតីនេះធ្វើពីផ្តៅត្រះមានគល់ហើយរៀវចុង ។

ពណ៌= ន. ពណ៌ក្រហម, តាំងពិពណ៌អចៃទ្រូយ, ពិពណ៌អន្តរជាតិ... ឧ. សាលតាំងពិពណ៌ អចៃទ្រូយស្ថិតនៅទីក្រុងភ្នំពេញនិងនៅខេត្តនានា ។

ទំព័រ= ន. មួយទំព័រ, មួយរយទំព័រ, កន្ទះទំព័រ...

ឧ. សៀវភៅក្រាស់នេះមាន ១៥០០ ទំព័រ ។

ពន់= គុ. ពន់ពេក, ពន់ប្រមាណ, ពេកពន់, អពន់ប្រមាណ

ឧ. អ្នកឯងធ្វើយ៉ាងនេះ ជាអាក្រក់ពន់ពេកហើយ ។

ពន្ធ= ន. ពន្ធដា, ទារពន្ធ, ពន្ធអាករ...

ឧ. អ្នកជំនួញត្រូវបង់ពន្ធប៉ាតង់ជូនរាជការ ។

ពុន= កិ. ពុនសង្រែកជង់រែក, ពុនសម្លាយ, ពុនទ្រូ, ពុនលប

ឧ. ពូនើតពុនសក្រែកដងរែងទៅរកកណ្ដាប់ស្រូវ ៗ

ព័ន្ធ= កិ. (អា.ថ.ពាន់) ព័ន្ធជើងព័ន្ធដៃ, ពន្ធនាគារ...

ឧ. មហាពន្ធនាគារស្ថិតនៅក្រោយវត្តឧណ្ណាលោម

ពាន់= ប.សំ. មួយពាន់ពីរពាន់, មួយពាន់មានមួយរយដប់ដង

ឧ. ខ្ញុំធ្វើពជការមានបៀវត្សប្រចាំខែ តែបីបួនពាន់
រៀលប៉ុណ្ណោះទេ ៗ

ពល= ន. (អា.ថ.ពល់)(កម្លាំង) ពលទាហាន, ពលយោធា
ពលថ្មើរជើង លើកពល, បង់ពល ...

ឧ. ពលទាហានលើកព្យុហយាត្រាទៅទិសមរភូមិ ៗ

ពល់= ព.ផ្ស.(រំពល់=គុ.) រំពល់ទុក្ខ, កុំរំពល់...

ឧ. ឯងធ្វើយ៉ាងនេះនាំឲ្យរំពល់គេឯងកល់គ្នា ៗ

ពស់= ន. ពស់វែក, ពស់ព្រលិត, ពស់ចឹក, (កំពស់=ន.)...

ឧ. សត្វពស់វ៉ាក៏ជាសត្រូវនឹងមនុស្សយើងដែរ ៗ

ពោះ= ន. ឈើពោះ, ពោះវៀន, ពោះវៀនធំពោះវៀនតូច,

ឧ. កុំឲ្យកូនញុំាចំណីផ្ដួសផ្ដាសរាំខូចពោះខូចពុងៗ

ពន្លាក= ន. ដែកពន្លាក, ដាប់ទឹងពន្លាក, សំលៀងដែកពន្លាក

ឧ. ដាងឈើដាប់ឈើធ្វើដំណាប់ទឹងពន្លាក ៗ

បន្លៀក= កិ. ត្រីបន្លៀក, (ប្រើចំពោះតែត្រី)...

ឧ. ត្រីបន្លៀកច្រើនណាស់នៅក្នុងថ្លុកនេះ ៗ

ពន្លះ= កិ. ពន្លះស្បែក, ពន្លះឆ្អឹង, ពន្លះគ្នា...

ឧ. សាសន៍ចាមប្រសប់ពន្លះស្បែកគោណាស់ ៗ

បន្លាស់= ន. ធ្វើការមានបន្លាស់, ខោអាវមានច្រើនបន្លាស់...

ឧ. បងប្រុសខ្ញុំ មានខោអាវច្រើនបន្លាស់ណាស់ៗ

ពព្រុស= គុ. សពព្រុស, លឿងពព្រុស...

ឧ. សំពត់ខ្មៅនេះ បែកព្រុយឡើងសពព្រុស ៗ

ពព្រូស= ឧ.ស. ពព្រូសបំប្រុះ, ពព្រិសពព្រូស...

ឧ. មាន់បន្ទ្រះពព្រិសពព្រូសពេញតែក្នុងទ្រុង ៗ

ពាត= កិ. (ដាក់ពាសពីលើ) ចងពាត, វាយពាត, ដាក់ពាត

១. ជាន់នេះយកដែកសង្កសីមួយសន្លឹក ទៅក៏យ
ពាក់គ្រង់កន្ទន់ទទឹក ។

ពាទ្យ= ន.(អា.ថ.ពាត) ភ្លេងពិណពាទ្យ...

១.ភ្លេងពិណពាទ្យព្រះរាជទ្រព្យលេងពិរោះស្តាប់ៗ

អាពាធ=កិ.(អា.ថ.ពាត)(ឈឺ) ទ្រង់អាពាធ, មានអាពាធ...

១. ព្រះសង្ឃអង្គណាមានអាពាធ សូមនិមន្តទៅ
មន្ទីរពេទ្យព្រះសង្ឃនៅឯរាជធានីភ្នំពេញ ។

ពារ= កិ. (ប៉ះប្តូចន្ថិច) ពារជង្គង់, ពារគេពារឯង, ការពារ...

១. មនុស្សម្នាក់ដើរពារជង្គង់ឈើបែកជើង ។

ពៀរ= ន. កម្មពៀរ, ចងពៀរ, ពៀរវេរា...

១. កុំចងកម្មចងពៀរនឹងរាជ្ញើអ្វី ព្រោះគ្នានៅក្មេង
សេចក្តីណាស់ ។

ពី= ន. ពីនេះពីនោះ, ពីមួយទៅមួយ, ចេញពីផ្ទះទៅ...

១. គូសង្សារពីរនាក់នេះអង្គុយនិយាយគ្នាពីនេះពី-

នោះយ៉ាងរែកកយក្រោយពន្លឺព្រះចន្ទ្រនាថ្ងៃពេញបូណ៌មី ។

ពីរ= ប.សំ. (ចំនួន) ពីរនាក់, ពីរឆ្នាំ, ពីរទឹម, ពីរគូ...

ឧ. ឪពុកខ្ញុំកាត់ស្បែកជើងពីរសម្រាប់ទុកផ្លាស់ប្ដូរ

ពុត= ន. ធ្វើពុត, ដេញពុត, សម្លាប់ពុត...

ឧ. សិស្សខ្ជិលហាធ្វើពុតជាឈឺ រួចសុំច្បាប់អ្នកគ្រូឈប់ ។

ពុធ= ន. (អា.ថ.ពុត) ថ្ងៃពុធ...

ឧ. ថ្ងៃពុធខាងស្អែកនេះ ខ្ញុំនិងគ្រួសារខ្ញុំនាំគ្នាទៅ
លេងឯខេត្តបាត់ដំបង ។

ពុទ្ធ= ន. (អា.ថ.ពុត) ព្រះពុទ្ធ, ព្រះពុទ្ធអង្គ, ពុទ្ធបូជា, ពុទ្ធប្រវត្តិ

ឧ. ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់និមន្តទៅទេស្នាប្រោសព្រះមាតា ។

ពត់= កិ. ពត់ដងសន្ទូច, ពត់ខ្សែលួស, ពត់ឈើឲ្យកោង...

ឧ. កុំពត់ឈើស្រឡៅ កុំប្រដៅស្រីខូច ។

ពុល= គុ. (អា.ថ.ពុល) ពុលសាបពុលឈាម, ហើមមុខពុលពោរ

ឧ. កុំវាយខ្ញុំច្រើនពេក វាពុលសាបពុលឈាមខ្ញុំអស់ហើយ ។

ពុល = គុ. ថ្នាំពុល, ពុលខ្លួច, ពុលលោក, ពុលឡាន...

ឧ. អ្នកធ្វើដំណើរតាមជលយានច្រើនតែពុលលោក

ពុម្ព = ន. (អា.ថ.ពុំ) បោះពុម្ព, ពុម្ពអក្សរ, រោងពុម្ព, ទំពុម្ព...

ឧ. រោងពុម្ពឧដុង្គស្រីស្ថិតនៅតាមផ្លូវវិថីព្រះសីហនុ ។

ពុំ = និ. ពុំចេះ, ពុំនៅ, ពុំដល់, ពុំបាច់, ពុំដឹង, ពុំលែងឡើយ...

ឧ. ខ្ញុំធ្វើអ្វីក៏ដោយពុំចេះត្រូវចិត្តចៅហ្វាយនាយខ្ញុំទេ ។

ពេចន៍ = ន. ពាក្យពេចន៍, សុន្ទរពេចន៍ ...

ឧ. ក្នុងអត្ថបទនេះគេសរសេរមានពាក្យពេចន៍ ពីរោះគ្រាះក្រាយល្អណាស់ ។

ពេច = ព.ផ្ស.(រំពេច=ន. ពពេច=ន.) មួយរំពេច, សត្វពពេច..

ឧ. សត្វពពេចទំលើមែកឫស្សី ស្រាប់តែមួយរំពេចនោះធ្លាក់មកដី ដោយគ្មានហេតុផលអ្វីសោះ ។

ពិច = ព.ផ្ស.(ពពិច=គុ.) សើមពពិច, ដីបែកពពិច, ពពិចពព្ចាច់

ឧ. ភ្លៀងប្រឹះៗយ៉ាងនេះមុខជាបែកដីសើមពពិចហើយ ។

ពេជ្រ= ន. មាសពេជ្រ, ទំហូពេជ្រ, បន្តោងពេជ្រ...

១. នៅពិធីបុណ្យផ្សេងៗ ស្ត្រីខ្មែរពាក់មាសពេជ្រគ្រប់ៗគ្នា ។

ពៃ= ន. (កូនល្អីតូចហើយរាក់) ១. កូនឯងយកស្រូវមួយពៃ

ទៅដូរនំញាំទៅ ហើយទុកខ្លះឲ្យឪពុកឯងផង ។

ពៃរ៍= ន. ទោសពៃរ៍.. ១. ខ្ញុំមិនយកទោសពៃរ៍អ្វីទេ ឲ្យតែ

វ៉ានិយាយត្រង់តាមសំនួរដែលខ្ញុំបានសួរវ៉ានោះ ។

ពោរ= គុ. ពេញពោរ, ពពឹកក្អែកពោរ, ពោរហូរហៀរ...

១. បុរសនេះដឹកស្រូវពោរទេះគោអូសស្ទើរពុំរួច

ពោធិ៍= ន.(អា.ថ.ពោ) ក្រមពោធិ៍, ដើមពោធិ៍, ពោធិ៍សាត់...

១. ដើមពោធិ៍ធំៗ ច្រើនដុះនៅក្នុងវត្តអារាម ។

ព្យួរ= កិ. ព្យួររូបថត, ចងព្យួរ, ព្យួរទោស, ព្យួរក...

១. ជនទុច្ចរិតនេះតុលាការព្យួរទោស ព្រោះគេបន្ធូនបាត់ៗ

ភ្ជួរ= កិ. ភ្ជួររាស់, ភ្ជួរស្រែចំការ, ភ្ជួរនឹងនង្គ័ល...

១. ព្រឹកនេះឪពុកខ្ញុំភ្ជួរស្រែបានតែមួយថ្នាលទេ ។

ព្រ័ត្រ= ន. ទាញព្រ័ត្រ, វេញព្រ័ត្រ, ព្រ័ត្រស្បែកក្របី, កាត់ព្រ័ត្រ

ឧ. នៅថ្ងៃចូលឆ្នាំថ្មី ប្រជាជនទាំងប្រុសទាំងស្រី ទាំងចាស់ទាំងក្មេងនាំគ្នាលេងទាញព្រ័ត្រ បោះអង្គុញ, ចោលឈូង លោតអន្ទាក់ ឬប្រៀងគគ្នាជាដើម ៗ

ព្រាត់= កិ. ព្រាត់ប្រាស, ព្រាត់ប្ដីប្រពន្ធ, ព្រាត់គូសង្សារ...

ឧ. គូព្រេងមិនព្រាត់ អាយុមិនអស់មិនស្លាប់ ៗ

ព្រិប= គុ. ទឹកភ្នែកព្រិបៗ, រស្មីព្រិបៗ, (ដំរីព្រិប= កិ.)

ឧ. រលឹមព្រិបៗ យ៉ាងនេះជាកសព្វដីល្អណាស់ ៗ

ព្រេប= ន. ដើមព្រេប, អំបោសព្រេប...

ឧ. បងប្រុសខ្ញុំទៅកាប់ដើមព្រេបមកធ្វើអំបោស ៗ

ព្រឹក= ន. ព្រឹកព្រហាម, ព្រឹកព្រាង, ព្រឹកមិញ, រាល់ព្រឹក...

ឧ. រាល់ព្រឹកខ្ញុំជួយធ្វើការម្ដាយខ្ញុំសិនទើបខ្ញុំទៅសាលា ៗ

ព្រឹក្ស= ន. ពោធិព្រឹក្ស, ព្រឹក្សា...

ឧ. ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គទ្រង់បានត្រាស់នៅ

ក្រោមដើមពោធិព្រឹក្ស ។

ព្រឹក្សា= ន. (ដើមឈើនានា) ព្រឹក្សានានា, ព្រៃព្រឹក្សា...

ឧ. នៅក្នុងព្រៃមានព្រឹក្សានានាដុះប្រជែងគ្នា ។

ប្រឹក្សា= កិ. (ពិគ្រោះ-ជំនុំ) ប្រឹក្សាគ្នា, ប្រឹក្សាការ...

ឧ. ការនេះចាំខ្ញុំប្រឹក្សាជាមួយគ្រួសារខ្ញុំសិន ។

ព្រឹត្តិ= ន. ព្រឹត្តិការណ៍នានា, ព្រឹត្តិការណ៍អន្តរជាតិ...

ឧ. ក្នុងសប្តាហ៍នេះមានព្រឹត្តិការណ៍ចំឡែកៗ ។

ព្រឹទ្ធ= គុ. (មានអាយុច្រើន-វែង) ចាស់ព្រឹទ្ធចាស់ព្រេង, ព្រឹទ្ធាចារ្យ, ព្រឹទ្ធសមាជិក, ចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ ...

ឧ. ចូរយើងស្តាប់ហើយគោរពខ្លាចចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ

ព្រុស= កិ. ភ្លៃព្រុស, និយាយដូចភ្លៃព្រុស, ភ្លៃព្រុសពោរ...

ឧ. ភ្លៃព្រុសមិនដែលខាំ ភ្លៃគ្រហឹមខាំជាប់កែង ។

ព្រួស= ១.ស. ព្រួសប្រាស, ព្នួសព្រួស, ដួលព្រួស...

ឧ. ខន្សែយពោលសម្រុកព្រៃព្នួសព្រួស ។

ព្រួស= ន. ដើមព្រួស, ផ្លែព្រួស ...

។. ដើមព្រួសច្រើនដុះនៅឯព្រៃភ្នំ ។

ព្រួញ= ន. (កូនសរ) ហើសដូចព្រួញ, បាញ់ព្រួញ, ព្រួញមាស

។. អ្នកចំបាំងនេះ បាញ់ព្រួញត្រង់ណាស់ ។

ប្រួញ= កិ. (រួញ, បង្រួញ) ប្រួញខ្លួន, ប្រួញសេចក្តី ...

។. ប្អូនខ្ញុំខ្លាចខ្មោចឡើងប្រួញខ្លួន ។

ព្រួល= ន. វែងព្រួល, រាំងព្រួល, ទស់ព្រួល, ត្រីព្រួល ...

។. អ្នកនេសាទនេះរាំងព្រួលមិនឲ្យត្រីចេញ ។

ព្រួល= គុ. ខ្មៅព្រួលៗ, ក្រហមព្រួលៗ, ផ្អិនព្រួលៗ ...

។. កន្ទួងនេះឡើងខ្មៅព្រួលៗ ចង់កជាពិស ។

ប្រួល= ប. ប្រែប្រួល. សំដីប្រែប្រួល ...

។. ចូរយើងកុំប្រែប្រួលសំដីរបស់យើងដែលបាន និយាយរួច ព្រោះមនុស្សគេយកសំដីដំរីគេយកភ្លុក ។

ព្រួស= កិ. ស្តោះព្រួស, ព្រួសពិស, ព្រួសទឹកមាត់...

ឧ. សម័យឥឡូវគេមិនចូលចិត្តនឹងគ្រូស្ដាះព្រួសទេ ។

ព្រោះ=កិ. ព្រោះស្រូវ, ព្រោះគ្រាប់ស្ពៃ, ព្រោះសណ្ដែក...

ឧ. អ្នកដាំបន្លែព្រោះគ្រាប់ស្ពៃនៅលើថ្នាលមួយ ។

ព្រោះ = និ. ពីព្រោះ, ព្រោះតែ, ព្រោះហេតុនេះ ...

ឧ. ព្រោះតែឯងហើយបានជាខូចការណ៍គេអស់ ។

ព្រៀប= គុ. ទឹកព្រៀបប្រាំង, សម្លព្រៀបឆ្នាំង ...

ឧ. ទឹកស្ទឹងឡើងព្រៀបប្រាំងដោយសារទឹកភ្លៀង

ប្រៀប=កិ.(ប្រដូច,ធូ) ប្រៀបផ្ទឹម,ប្រៀបស្មើគ្នា,ប្រៀបធៀប

ឧ. ប្រទេសកម្ពុជាយើង បើប្រៀបធៀបទៅនឹង
អារ្យប្រទេសឃើញថា... ។

ព្រាប= ន. សត្វព្រាប, ព្រាបនាំសារ, ផ្ទះព្រាប ...

ឧ. កងខេមរភូមិន្ទ មានបញ្ចឹមសត្វព្រាបមួយបែប
ទុកសំរាប់នាំសារនៅពេលទៅប្រតិបត្តិការឆ្ងាយៗ ។

ព្រេង= គុ. រឿងព្រេង, ព្រេងនាយ, គូព្រេង, ចាស់ព្រឹទ្ធ

ចាស់ព្រេង ...

ឧ. កាលពីព្រេងនាយមនុស្សពុំចេះខ្លាចគ្នាទេ ។

ប្រេង= ន. ប្រេងដូង, ប្រេងកាត, ប្រេងក្រវាញ, ប្រេងខ្យល់

ឧ. រថយន្តនេះដុតប្រេងសាំងឬប្រេងម៉ាស៊ុត ។

ព្រែ= ន. សម្ពត់ព្រែ, ព្រែលាត, ព្រែផ្កា ...

ឧ. សំពត់ព្រែមួយអានេះមានផ្កាមួយៗ ។

ប្រែ= កិ. (ត្រឡប់, ក្រឡាស់) ប្រែទឹកមុខ, ប្រែចិត្ត, ប្រែទំនុក

ឧ. បងប្រុសខ្ញុំចេះបកប្រែភាសាបរទេស ។

ព្រំ= កិ. ព្រំដំបូល, ព្រំផ្ទះ, , ព្រំសាលា ...

ឧ. ផ្ទះខ្ញុំភ្លៀងមកម្ដងៗ លេចតែត្រង់ព្រំ ។

ព្រំ= ន. ព្រំដែន, ព្រំប្រទល់, ព្រំដី, កំរាលព្រំ, ក្រាលព្រំ

ឧ. ពលទាហានជាអ្នកការពារព្រំប្រទល់ប្រទេស

ព្រហ្ម= ន. មុខព្រហ្ម, ស្ពានព្រហ្ម, ព្រហ្មវិហារធម៌, ព្រហ្មលិខិត

ឧ. ឪពុកម្ដាយតែងមានព្រហ្មវិហារធម៌ចំពោះកូន ។

ព្រះ= ន. ព្រះជាម្ចាស់, ព្រះពុទ្ធ, ព្រះទ្រង់ញាណ...

ឧ. ព្រះពុទ្ធទ្រង់និមិត្តព្រះអង្គជា... ។

ប្រះ= កិ. ប្រះដេក, ប្រះខ្លួនទំរេត, ប្រះដៃប្រះជើង...

ឧ. ក្មេងនេះម្តេចក៏ដេកប្រះដៃប្រះជើងយ៉ាងនេះ ?

ប្រាស= កិ. ព្រាត់ប្រាស, ប្រាសអាយុ, ប្រាសបាក...

ឧ. មនុស្សប្រាសបាកសីលធម៌នេះកុំសេពគប់ឡើយ ។

ភ

ភក្តិ-ភ័ក្តិ= ន. ស្វាមីភក្តិ, មិត្រភក្តិ, ភក្តីភាព...

ឧ. យើងត្រូវមានស្វាមីភក្តិចំពោះព្រះមហាក្សត្រ ។

ភក្ត្រ-ភ័ក្ត្រ= ន. ព្រះភក្ត្រ, ទ្រង់មានព្រះភក្ត្រក្រៀមក្រំ...

ឧ. ភីលៀងយកទឹកមកស្រពព្រះភក្ត្រព្រះអង្គ ។

ភក្សា= ន. (អា.ថ.ភ័កសា) ភក្សាហារ, ស្វែងរកភក្សាហារ...

ឧ. នៅវេលាព្រះទិនករអស្តង្គតក្អាមបក្សីពត្រីបរ

ដូចជាទឹកទុយខ្ទិះស្រោកចេញស្នែងគេកក្បាហារ ។

ភប់ = កិ. (សេពគប់-ប្រសព្វ-រាប់អាន) គប់ប្រសព្វ...

១. យើងមិនត្រូវគប់ប្រសព្វនឹងមនុស្សទុច្ចរិតទេ ។

ភព = ន. (កំណើត) ចាប់ភព, ភពថ្មី, ពិភពលោក...

១. មនុស្សល្ងង់ច្រើនបន់ថា «ស្លាប់ឲ្យឆាប់ ៗ ទៅ នឹងបានទៅចាប់ភពថ្មីទៀត» ។

ភុង = ១.ស. ព្រួសភុង, បែកភុង...

១. នាងនេះទូលក្អមបែកភុងនៅលើក្បាល ។

ផុង = កិ. ជាប់ផុង, ផុងជើង, ផុងខ្លួនផុងប្រាណ...

១. ដើរឲ្យស្រួលបួលប្រយ័ត្នផុងជើងធ្លាក់ទៅដី ។

ភ្ជុំ = ប. ភ្ជុំ... ១. ក្នុងមួយឆ្នាំភ្ជុំតែម្ដងទេ យើងត្រូវចិញ្ចឹមអ៊ីកាន់ជូនដូនជូនជីតា និងឪពុកម្ដាយយើង ។

ភ្ជ័រ = កិ. ភ្ជ័រកាំបិត, ភ្ជ័រដែកផ្លៀងនង្គ័ល, ភ្ជ័រអាចម៍ល័ក្ត...

១. ឯងយកមៀនកាំបិតនេះទៅភ្ជ័រអាចម៍ល័ក្ត ។

ភ្ជួរ= កិ. ភ្ជួរដី, ភ្ជួររាស់, ភ្ជួរស្រែចំការ...

ឧ. គេភ្ជួរដីកប់រយហិកតានឹងម៉ាស៊ីនត្រាក់ទ័រ ។

ព្យួរ= កិ. ព្យួរសង្រែក, ព្យួរទោស ព្យួររណោងរណោង...

ឧ. អ្នកឡើងត្នោតមានព្យួរបំពង់បួនដប់នៅចង្កេះ ។

ភ្លក់-ភ្លក្ស=កិ. ភ្លក្សសំឡ, ភ្លក្សនំ, ភ្លក់លមើល...

ឧ. អ្នកស្រី! ភ្លក្សសម្លនេះលមើលតើសាបឬប្រៃ ។

ភ្លុក= ន. ភ្លុកដំរី, របស់ធ្វើពីភ្លុក, (អ្នកភ្លុកដុតខ្មោច)...

ឧ. មនុស្សគេយកសំដី ដំរីគេយកភ្លុក ។

ភ្លៀក= កិ (និយាយបានតែនឹងសត្វដំរីទេ) ភ្លៀកខ្លួន...

ឧ. ដំរីភ្លៀកខ្លួនរហ័សណាស់ ។

ផ្លៀក= កិ. (ត្រីមាត់) ត្រីផ្លៀក...

ឧ. ក្នុងត្រពាំងនេះមានត្រីផ្លៀកច្រើន ។

ប្លៀក=កិ.វិ. មើលប្លៀកៗ, សម្លឹងប្លៀកៗ...

ឧ. បុរសនេះសំឡឹងមើលគេប្លៀកៗមិនដាក់ភ្នែក ។

ភ្ងារ= គុ. សម្ងភ្ងារ, ភ្ងារមាត់ភ្ងារក, ភ្ងារៗ ...

១. អ្នកជម្ងឺនេះត្អូញថាភ្ងារមាត់គ្មានដឹងរសជាតិអ្វីសោះ ។

ប្ញៀវ= គុ· (រហ័សវក្វត) ប្ញៀវដៃបង្គួត ...

១. អ្នកជិះកង់ប្ញៀវដៃបង្គួតធ្លាក់ទៅក្នុងស្រែ ។

ម

មគ្គ= ន. (អា.ថ.មាគ៌) មគ្គុទេសក៍, មគ្គផល, ផលមគ្គ ...

១. សម្ដេចឪជាអគ្គមគ្គុទេសក៍មួយដ៏ឆ្នើមក្នុងលោក

មាក់= ព.ផ្សំ. មាក់ក្ងៀ, មាក់ប្រាង, មាក់ប្រេង, មាក់ងាយ

១. ឯងមាក់ងាយខ្ញុំឃើញខ្លួនខ្ញុំទទ័លក្រមួ ?

មាន= កិ. មានប្រាក់, មានបាន, មានល្អមានអាក្រក់ ។

១. មានអ្នកខ្លះឈ្នានិសគេមិនចង់ឲ្យគេរកស៊ីមានបាន ។

មៀន= ន. មៀនកាំបិត, ដើមមៀន, ផ្លែមៀន ...

១. ដើមមៀនមួយដើមនេះមានផ្លែស្អុកស្កុះ ។

មា= ន. (ពូ) ឪពុកមា, មាមីង ...

ឧ. យូរៗ មានិងមីងខ្ញុំគាត់អញ្ជើញមកលេងផ្ទះខ្ញុំម្ដង ។

មារ=ន.(ដំណើរកាច់. ឧបសគ្គ)មារវៃជ្រក, មារពធិពជក្រុងមារ

ឧ. ពាញ់បានមកព្រះ ឈ្នះបានទៅមារ ។

មី= ន. (ដូចគុយទាវ) ឆាមី, មីទឹក, មីគោក ...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំប្រើខ្ញុំឲ្យទៅឆាមីមួយចានយកមកជូនគាត់ ។

មីរ= គុ. មីរដេរដាស, មីរត្រៀបត្រា, ច្រើនមីរ, ក្បាលឲ្យមីរ

ឧ. ថ្ងៃនេះមេឃមីរស្រទំដោយពពកខ្មៅមីរដេរដាស

មិត្ត-មិត្រ=មិត្តភក្ដិ, មិត្តទ្រុស្តមិត្ត, មិត្តភាព, មូលមិត្តជិតឆ្ងាយ

ឧ. មានមិត្តភក្ដិខ្ញុំជាច្រើន គេបាននាំគ្នាមកជួយ

ក្នុងពិធីបុណ្យនេះឲ្យអធិកអធមឡើង ។

មិទ្ធៈ= ន. (អា.ថ.មិតធ:)(ការដេកយ) ទ្រង់ព្រះមិទ្ធៈ ...

ឧ. ព្រះនេត្របើកមិនរួចសោះប្រហែលជាទ្រង់ព្រះ

មិទ្ធៈខ្លាំងណាស់ហើយ ។

មួ = កិ. (ខឹង) មុខមួ, មួម៉ៅ, មួមុខ ...

១. ចុះថ្ងៃនេះ លោកដូចជាមួម៉ៅក្ដៅក្រហាយអ្វីខ្លាំងម៉្លេះ

មួរ = ន. ស្រូវមួរ, ដកមួរ, ស្ទូងមួរ ...

១. ម្ដាយខ្ញុំដកសំណាបមួរយកទៅស្ទូងក្នុងត្រពាំង

ម៉ = ព.ផ្ស. សត្វគោម៉, គោហ្ម, ម៉ៃ ...

១. ខ្ញុំទិញម៉ៃមួយសទ្ទឹកយកមកជ្រលក់អាវនិងខោ

ហ្ម = ន. (អា.ថ.ម៉) ហ្មដំរី, គោហ្ម, ពេទ្យហ្ម ។

១. ហ្មដំរីនេះកាប់ដំរីទឹងកង្វេរមុតឈាមហោម ។

ម៉ត់ហ្មង-ហ្មត់ហ្មង = គុ. ល្អម៉ត់ហ្មង, ហ្មត់ចត់ ...

១. កូនក្រមុំនេះមានបុកពាល្អម៉ត់ហ្មង ។

ម៉ដ្ធ-ម៉ដ្ឋ = គុ. (ព.ផ្ទុ គគ្រាត, គគ្រើម) សាច់ម៉ដ្ឋ, ម្សៅម៉ដ្ឋ...

១. អ្នកស្រីនេះសាច់សម៉ដ្ឋឥតគ្មានស្នាកស្នាមទេ ។

ហ្មត់ = កិ. វិ. អស់ហ្មត់, ចាយហ្មត់, ហ្មត់លើង ...

១. យប់មិញមានចោរចូលមកលួចទ្រព្យសម្បត្តិ

ផ្ទះពួយឹមហ្មត់គ្មានសល់អ្វីបន្តិចបន្តួចឡើយ ។

ហ្មត់ចត់ = គុ. ធ្វើការហ្មត់ចត់, និយាយហ្មត់ចត់ ...

ឧ. ចូរធ្វើការឲ្យបានហ្មត់ចត់កុំធ្វេសប្រហែសឡើយ

ម៉ែ = ន. ឪម៉ែ, ម៉ែនិងកូន, កូនម៉ែ, ម៉ែក្មេក ...

ឧ. ខ្ញុំស្រឡាញ់ម៉ែឪខ្ញុំណាស់ព្រោះគាត់មានគុណ
លើរូបខ្ញុំជាយ៉ាងខ្លាំង ។

មេរុ = ន. (អា.ថ.ម៉ែ) ភ្នំព្រះសុមេរុ ...

ឧ. ព្រះអាទិត្យបាំងបាត់នឹងភ្នំព្រះសុមេរុ ។

មេរុ = ន. (អា.ថ.មេន) វាលព្រះមេរុ, ធ្វើមេរុ, បុណ្យមេរុ...

ឧ. សមាជជាតិ គេធ្វើនៅវាលព្រះមេរុខាងជើង
ព្រះមរមេកជវាំង ។

ម្រ័ក្សណ៍ = ន. (អា.ថ.ម្រាក់) លាបម្រ័ក្សណ៍, ខ្ទកម្រ័ក្សណ៍

ឧ. កញ្ចើនេះលាបខ្ទកម្រ័ក្សណ៍ឡើងខ្មៅស្រិល ។

ម្រាក់ = ន. (ពួក.ម៉ាក) កើម្រាក់, ខ្ញុំត្រូវជាម្រាក់នឹងវា ...

ឧ. អ្នកៗ ខ្ញុំសុំអ្នកធ្វើជាផ្ញើប្រាក់នឹងខ្ញុំបានឬទេ ?

យ

យន់ = កិ. យន់ដំណេក, យប់យន់, យន់ជើង, យន់ត្របកភ្នែក

ឧ. យប់យន់ណាស់ទៅហើយ ខ្ញុំងងុយគេងណាស់ម៉ែ!

យន្ត-យន្ត្រ = ន. (អា.ថ.យន់) រថយន្ត, យន្តហោះ, យន្តដេរ

ឧ. យន្តហោះនេះហោះកំពស់ប្រហែលមួយពាន់ម៉ែត្រពីដី។

យ័ន្ត-យ័ន្ត្រ = ន. (អា.ថ.យាន់) គូរយ័ន្ត, សាក់យ័ន្ត ...

ឧ. ពូមីលសាក់រូបយ័ន្តក្បាលប្រាំបីពេញទាំងខ្លួន

យុត្តិធម៌ = ន. (អា.ថ.យុតតិ.) (ត្រឹមត្រូវ), យុត្តិធម៌ ...

ឧ. ក្រសួងយុត្តិធម៌សំរាប់ជំនុំជំរះគេខុសត្រូវជូនប្រជារាស្ត្រ

យុទ្ធ = ន. តយុទ្ធ, ប្រយុទ្ធ, យុទ្ធនាការ ...

ឧ. យើងត្រូវតយុទ្ធនឹងខ្មាំងយកជ័យជំនះឲ្យទាល់តែបាន

យល់ = កិ. យល់យោគ, យល់ព្រម, ពុំទាន់យល់, យល់ឃើញ

១. យប់មិញខ្ញុំទទួលទានដំណេកទៅយល់សប្តិឃើញល្អ

យុល = គុ. យុលមុខ, យុលហោប៉ៅ ...

១. គេនាំដាក់គ្រាប់ក្រួសឲ្យឡើងយុលហោប៉ៅទេ

រ

អារក្ស = ន. (អា. ថ. រក្ខ) ជឿនអារក្ស, គោរពអារក្ស, ខ្លាចអារក្ស

១. សម័យឥឡូវនេះខ្មែរលែងជឿខ្លាចអារក្សទៀតហើយ

រាក់ = គុ. (ព. ផ្ទុ. ជ្រៅ) រាក់កំផែល, រាក់ទាក់, រាក់ជ្រៅ ...

១. ត្រពាំងទឹកនេះរាក់ណាស់ទៅហើយ ។

រង់ = កិ. រង់ចាំ, ឈររង់, ពារង់ ...

១. អ្នករង់ចាំខ្ញុំបន្តិចបានទេ? ខ្ញុំមានការបន្តិច ។

រង្គ = ន. (អា. ថ. រង់) (ជាមានសម្បុរលឿង) ជ្រលក់រង្គ,

រង្គសាល, លឿណរង្គ ...

១. នៅទីក្រុងមានរង្គសាលជាច្រើនសំរាប់សប្បាយ

រុងរឿង = គុ. សេចក្តីរុងរឿង, ធ្វើឲ្យរុងរឿង ...

ឧ.សម័យសម្តេចនរោត្តមសីហនុនគរកម្ពុជាយើងរុងរឿងណាស់ដោយព្រះរាជនយោបាយដ៏ឆ្នើមរបស់ព្រះអង្គ ។

រងុំ= ឧ.ស. រងុំៗ, និយាយគ្នាឮរងុំៗ ...

ឧ. អ្នកពល់គ្នា ជំនុំគ្នាឮសូររងុំៗ ខាងណោះ ?

រងំ= គុ. ភ្លេងឮរងំ, ឮឲ្យរងំ ...

ឧ. ក្រុមសិល្បៈតន្ត្រីនេះលេងឮសូរឲ្យរងំតាលក្លុ ។

រដ្ឋ= ន. រដ្ឋកម្ពុជា, រដ្ឋមន្ត្រី, សាធារណរដ្ឋ, ឯកអគ្គរដ្ឋទូត

ឧ. កម្ពុជរដ្ឋយើងបានចងមិត្តភាពជាមួយនឹងសាធារណរដ្ឋចិនប្រជាមានិត ។

រត្ន= ន. (អា.ថ.រតនៈ) រត្នត្រៃ, រតនត្រ័យ, បុរសរត្ន ...

ឧ.សម្តេចឪជាមហាបុរសរត្នយ៉ាងឆ្នើមក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។

រត់= កិ. រត់លួន, រត់ប្រណាំង, រត់ខ្ទិត, រត់លឿនខ្ទិត ...

ឧ. អត្តពលករយើងរត់ប្រណាំងឈ្នះគេ ។

រថ= ន. (អា.ថ.រត់) រថយន្ត, រថភ្លើង, រាជរថ ...

ឧ. រថយន្តឈ្នួលនេះផ្ទុកអ្នកដំណើរហួសចំណុះ ។

របស់= ន. របស់របរ, របស់ទ្រព្យ, របស់ខ្ញុំ...

ឧ. របស់ទ្រព្យទាំងនេះបានមកដោយការខំរក ។

របោះ= គុ. ព្រៃរបោះ, របោះ ៗ ...

ឧ. ក្មេងឃ្វាលគោនាំគ្នាដើរក្នុងព្រៃរបោះរកមើលឃ្មុំ ។

របា= ន. (ពង្សាវតារ) របាក្សត្រ, ស្តាប់របា, សូត្ររបាក្សត្រ

ឧ. ថ្ងៃនេះសិស្សត្រូវស្រូវរបាក្សត្រអំពី... ។

របារ= ន. របារជញ្ជាំង, វាយរបារ, ឈើរបារ ...

ឧ. ជាងផ្ទះកំពុងវាយរបារជញ្ជាំងផ្ទះមួយខ្នង ។

រលក= គុ. ភ្លឺរលក, ឡើងភ្លឺរលក, រលករលង់ ...

ឧ. បងស្រីខ្ញុំដុសក្តារក្រាលឡើងភ្លឺរលករលង់ ។

រលក= ន. រលកទឹក, រលកបោកច្រាំង, ពុលរលក ...

ឧ. ទឹកបឹងនេះខ្យល់បក់មកមានរលកបែកផ្កាត្រែង

លលក= ន. សត្វលលក, ពងលលក, លលកទាំងគូ ...

ឧ. សត្វលលកទំលើមែកឫស្សីរោវយ៉ាងពីរោះ ។

រស= ន. (អា.ថ.រស់) រសជាតិ, គន្ធរស, ឱជារស ...

ឧ. សម្លនេះមានឱជារសឆ្ងាញ់ពិសាណាស់ ។

រស់= កិ.(ព.ផ្ន.ស្ងាប់) រស់រាន, ស្ងាប់រស់ជាមួយគ្នា, នៅរស់

ឧ. ខ្ញុំរស់រានមានជីវិតក៏ដោយសារតែលោក ។

រួស= គុ. រួសរាយ, រួសរាន់, គោរួស, រួសមាត់រួសក, ឆ្នាំងរួស.

ឧ. ប្រពន្ធខ្ញុំរារួសមាត់រួសកចំពោះភ្ញៀវណាស់ ។

រាក= កិ. រាករូស, រាកអាចម៍, រាកនោម, រាកពង ...

ឧ. មេមាន់ខ្ញុំរាកពងពេលនៅកណ្ដាលវាលស្មៅ ។

រាគៈ= ន. (អា.ថ.រាគគៈ) ភ្លើងរាគៈ, រាគៈគ្របសង្កត់, រាគចរិត

ឧ. បុរសនេះត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ដើបមុខវលងរួបហើយ

បំរៀក= ន. បំរៀកស្មៅ, បំរៀកស្លឹក, បំរៀកឫស្សី ...

ឧ. សត្វបក្សីពាំបំរៀកស្មៅយកទៅធ្វើសំបុក ។

រាង= ន. រាងពៅ, រាងប្អូនស្រី, រាងក្រអាញ, រាងស្តើង...

ឧ. ក្រដាសក្រាស់នេះរាងប្អូនស្រីទ្រវែង ។

រាង= គុ. រាងចាល, រាងហើយ, រាងហើយឬនៅ...

ឧ. ខ្ញុំរាងចាលលែងប្រព្រឹត្តអាក្រក់ដូចនេះទៀតហើយ ។

រៀង= កិ. ឈររៀងគ្នា, លេខរៀង, រៀងរាបដរាបមក ...

ឧ. ដើមស្វាយដុះរៀងៗគ្នាជាជួរៗលេខរៀងពី ១ ដល់..

រាប= កិ. រាបបាយ, រាបទឹកសម្ល, ទឹករាបពេញស្រែ ...

ឧ. យប់មិញមានភ្លៀងមួយមេ មានទឹករាបពេញស្រែ

រាជ= ន. រាជទ្រព្យ, រាជបុត្រ, រាជសព្ទ, រាជរថ ...

ឧ. ព្រះរាជឱរសព្រះអង្គមុខជាស្នងរាជ្យពីព្រះអង្គហើយ

រាជ្យ= ន. ព្រះខ័នរាជ្យ, សោយរាជ្យ, មកុដរាជ្យ ...

ឧ. ព្រះបាទសុរាម្រិតទ្រង់ឡើងសោយរាជ្យតពី

ព្រះបាទនរោត្តមសីហនុ ។

រាន= ន. (កូនគ្រែ) រានហាល, រានបាយ, រានឈើ ...

ឧ. អ្នកលក់បន្លែដាក់បន្លែលើរានខ្ពស់ពីដី ។

រាន= កិ. (កាប់គាស់) រានព្រៃ, រានដីស្រែចម្ការ ...

ឧ. ឪពុកខ្ញុំរានព្រៃយកដីធ្វើស្រែចម្ការ ។

រៀន= កិ. (ស្វាធ្យាយ) រៀនសូត្រ, ខំរៀន, រៀនធ្វើលេខ ...

ឧ. សិស្សណាៗស្វាហាប់រៀនសូត្រមុខជាប្រឡងជាប់ ។

រាប= គុ. (ព.ផ្ទ.ក្រហេងក្រហូង) រាបស្មើ, រាបសា, រាបទាប

ឧ. ត្រូវចេះប្រើសំដីរាបសាទៅកាន់អ្នកដទៃ ។

រៀប= កិ. រៀបរាប់, រៀបចំ, រៀបទុកដាក់, រៀបមង្គលការ

ឧ. មេផ្ទះត្រូវចេះរៀបចំទុកដាក់ឲ្យមានសណ្ដាប់ ។

រាម= ន. (ឈ្មោះស្ដេចមួយអង្គក្នុងរឿងរាមកេរ្ដិ៍), ព្រះរាម ...

ឧ. ព្រះរាមលើកពលសកលយោធាតាមនាងសីតា

រៀម= ន. (បង) រៀមច្បង, សម្ដេចព្រះរៀម ...

ឧ. ចូរស្ដាប់រៀមច្បងយើងកាលណាអត់ពីឪពុកម្ដាយ ។

រាល= កិ. រេលរាល, រាលដាល, ឆេះរាល ...

ឧ. កុំទីងកលដាលដល់គេឯងដែលគេមិនដឹងខ្លួនៗ

វៀល=កិ. វៀលកែ, កាំភ្លើងវៀលកែ ...

ឧ. ទុកកាំភ្លើងឲ្យស្រួលបួលប្រយ័ត្នវៀលកែត្រូវគេឯង

វៀល=ន. ប្រាក់វៀល, ក្រដាសប្រាក់ ៥ វៀល, ប្រាក់វៀល

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំយកប្រាក់វៀលសុទ្ធដប់ណែនទៅជួល

ជាងធ្វើផ្ដិល ជើងពាន និងប្រអប់បារី ៗ

រាវ= ន. (ប្រដាប់ដាក់ចាន) រាវចាន, ដាក់ចានក្នុងរាវ ...

ឧ. អូនអើយ! ចាននៅក្នុងរាវម្ដេចនៅរណ្ដំគ្នា ៗ

រាវ= គុ. (ព.ផ្ទ.ខាប់) វត្ថុរាវ, បបររាវ, ទឹកស៊ីអ៊ីវរាវ ...

ឧ. ប្រេងដូង, ប្រេងកាតទឹកត្រីសុទ្ធតែជាវត្ថុរាវ ៗ

វៀរ= គុ. (ព.ផ្ទ ត្រមោង.ធំ) ពងវៀរ, វៀរពុង, ចង្កេះវៀរ..

ឧ. បន្ទោលរទេះនេះពងវៀរតូចហើយងទៅខាងចុងៗ

រាស់=កិ. ក្ឈួររាស់, រាស់ដី, រាស់ទឹងរនាស់...

ឧ. ពូខ្ញុំគាត់ទៅខ្ចីរនាស់គេយកមករាស់ស្រែ ៗ

រ៉ស់ = ន. ត្រីរ៉ស់, ឆៀតរ៉ស់, ស្ងោរត្រីរ៉ស់ ...

១. ម្ដាយខ្ញុំគាត់ទៅផ្សារទិញត្រីរ៉ស់យកមកធ្វើឆៀត

រា = កិ. រាដៃ, រាជើង, រារង់, ចិត្តរារែក ...

១. បើមិនជួយបូកជួយចែវកុំយកជើងរាទឹក ៗ កុំព

មុខដឹង កុំខទឹងមុខសឹក ៗ

រាហ៊ុ = ន. (អា.ថ.ភ) ថ្ងៃរាហ៊ុ, រាហ៊ុចាប់ចន្ទ ...

១. តាមក្បួនហោរាសាស្ត្រ យប់នេះនៅវេលាម៉ោង

២០ និង៣០ នាទី នឹងមានរាហ៊ុចាប់ចន្ទជាមិនខាន ៗ

រឹត = កិ. (ធ្វើឲ្យតឹង) រឹតបំណង, រឹតរូត, (ស៊ីករឹត = ន.)...

១. ឯងរឹតបំណងវាឲ្យតឹងប្រយ័ត្នវាដោះរបូត ៗ

រិទ្ធិ – ឬ ឫទ្ធិ = ន. រិទ្ធិអំណាច, សំដែងរិទ្ធិ, បុញ្ញឫទ្ធិ, ឫទ្ធានុភាព

១. ដោយអំណាចរិទ្ធានុភាពនៃព្រះអង្គ សត្រូវ

បាក់បបខ្ទបខ្ទាចទាំងអស់ ៗ

រុក = កិ. រុកមួយចង្អុលដៃ, រុកគួន, រុករើ, រុករាន ...

ឧ. ព្រានដើររុកកានទន្ទ្រានព្រៃ ដើម្បីស្វែងសត្វម្រឹគ ។

រុក្ខ= ន. (អា.ប.រុកខៈ) រុក្ខជាតិ, រុក្ខានានា...

ឧ. នៅផ្លូវក្បែររុក្ខជាតិនានាលាស់ស្លឹកខៀវខ្ចី ។

រុត= កិ. រុតត្រី, យកអន្ទ្រុតទៅរុតត្រី...

ឧ. គេយកអន្ទ្រុតទៅរុតត្រីនៅក្នុងបឹងក្បែរភូមិ ។

ពិរុទ្ធ= គុ. (អា.ប.ពិរុធ) ត្រូវពិរុទ្ធ, ជាប់ពិរុទ្ធ, ពាក្យពិរុទ្ធ...

ឧ. អ្នកមុខជាជាប់ពិរុទ្ធគេមិនខានឡើយ ។

រុះ= កិ. រុះរើ, រុះរោល, រុះផ្ទះសាជាថ្មី...

ឧ. កុំរុះរើអីវ៉ាន់ទាំងនេះប្រយ័ត្នខុសបំណាំដៃគេ ។

រូស= កិ. រូសបន្លា, រូសទឹងដៃកអន្ទ្រូស, រូសទឹងលួស...

ឧ. ឯងយកដៃកអន្ទ្រូសមករូសឈើនេះឲ្យស្មើជ្រុង

រុន= ន. (ស្រដៀងដើមកក់) ដករុន, កន្ទេលរុន...

ឧ. ពូខ្ញុំគាត់ទៅដករុនយកមកត្បាញកន្ទេល ។

អរុណ=ន. (អា.ប.អរុន) (ព្រះអាទិត្យ) អរុណរះ...

ឧ. អរុណរះនៅទិសបូព៌ា ហើយអស្តង្គតនៅទិសបស្ចិម

រន្ធ = ន. រន្ធក្តាម, រន្ធបង្រិត, រន្ធកណ្ដៀរ...

ឧ. ស្រមោចនាំគ្នាជញ្ជូនគ្រាប់ស្រូវអង្ករចូលក្នុងរន្ធ

រុំ = កិ. រុំដំបៅ, រុំមុខ, រុំរបួស, រុំក...

ឧ. ខ្ញុំសព្វថ្ងៃនេះជំពាក់គេរុំកោះរុំស្លូតហើយ ៗ

រម្យ = គុ. (អា.ថ.រំ) សមរម្យ, រម្យទម, ឫកពាសមរម្យ...

ឧ. ពង់ពៅនាងនេះល្មមសមរម្យនឹងកូនឯងហើយ ៗ

រំ = ព.ផ្ស. រំលេច, រំលង, រំចង់, រំបេក, រំលោភ...

ឧ. យើងមិនត្រូវរំលោភលើសិទ្ធិអ្នកដទៃឡើយ ៗ

រំលិច = ន. (ដីទម្លាប់មានទឹកលិច) ខាងជើងរំលិច, ទឹករំលិច

ឧ. ស្រីៗនាំគ្នាទៅដងទឹកនៅរំលិចខាងត្បូងភូមិ ៗ

រំលេច = កិ. (ធ្វើឲ្យលេចឡើងមើលឃើញ) រំលេចក្បាច់...

ឧ. ហោជាងព្រះវិហាររំលេចដោយក្បាច់រចនាផ្សេងៗ

ឫក = ន. (មារយាទ.កិរិយា) ឫកល្អ, ឫកអាក្រក់, ឫកថោក,

ឧ. ស្រីនេះមានឫកពាសុភាពល្អណាស់ ។

ឫក្ស= ន. (ជោគ.មង្គល.សួស្ដី) រកឫក្ស, ថ្ងៃមានឫក្សល្អ...

ឧ. ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃមានឫក្សល្អ គួរតែយើងទៅ... ។

ល

លក្ខណ៍-លក្សណ៍=ន. គ្រប់លក្ខណ៍, ខាតលក្សណ៍...

ឧ. កុមារីតាំងតួន ចូរនាងវៀសវាងពាក្យដំនៀល ថា «ស្រីខាតលក្ខណ៍» ។

ល័ក្ខ-លក្ស=ន. (កំណត់-សំគាល់-ចំណាំ) លក្ខ័ណ្ឌ, លក្ស ឈើចំណាំ, និយាយមានល័ក្ខ័ណ្ឌ ...

ឧ. សំដីរបស់លោកនេះ មានល័ក្ខ័ណ្ឌល្អណាស់ គួរយើងស្ដាប់ឲ្យបានហើយ ។

ល័ក្ដ-ល័ខ =ន. ល័ក្ដជុំកន្ទន់, អាចម៍ល័ក្ដ, ល័ខខៀវ, ល័ក្ដ លឿនទុំ, ពោតល័ខ, ម្ទេសល័ក្ដ, បេកល័ខ, ចងល័ក្ដ...

ឧ. កូនសិស្សលោក ទៅទិញល័ក្ដពណិក្រាក់ខ្ទ

មកដ្រលក់ស្បង់ចីពរប្រគេនលោកគ្រូ ។

លាក់= កិ. លាក់ពុត, លាក់ទុក, លាក់លៀម, លាក់កំនួច...

ឧ. មនុស្សខូចច្រើនលាក់ពុត មិនសូវនិយាយត្រង់ទេ

លង់= កិ. លង់ទឹក, លង់គំនិត, លង់លិច, លង់ចិត្ត...

ឧ. ធ្វើដូចម្ដេចបើខ្ញុំលង់ចិត្តលង់គំនិតទៅហើយ ។

លុង់= កិ. (ជីក) លុង់ដី, លុង់ជម្រក, លុង់គល់ឈើ...

ឧ. ក្មេងៗនាំគ្នាលុង់ក្ដីស្រែធ្វើអន្ទង់ឲ្យត្រីចូល ។

លន់= គុ. លន់តួទោស, លើសលន់, លប់លន់, ទ្រលន់...

ឧ. ខ្ញុំសុំលន់តួទោសពីបងម្ដង ទៅចុះធ្វើម្ដេច... ។

លុន= កិ. (បោល) សេះលុន, លុនឲ្យលឿន...

ឧ. សេះតាម៉ីជិះ លុនហុយដីទ្រលោម ។

លប់= ន. (ប្រដាប់សំរាប់ប្រមាញ់) ដាប់លប់, ដាក់លប់...

ឧ. លលកនេះជាប់លប់របស់បងខ្ញុំ ។

លុប= កិ. (ធ្វើឲ្យបាត់មើលមិនឃើញ) លុបដី, លុបអក្សរ...

ឧ. សិស្សម្នាក់ៗត្រូវមានដីឡុបសំពប់លុប ។

លលក=ន. លលកញីឈ្មោល, លលកស, លលកវង់រពីកោះ

ឧ. គេយកលលកឈ្មោលទៅទាក់យកលលកព្រៃ ។

រលក=ន. រលកអន្លង់, រលកបែកផ្កាត្រើន, ពុលរលក...

ឧ. ថ្ងៃនេះសមុទ្រស្ងាត់ច្រៀបគ្មានខ្យល់រលកសោះ ។

លលា=គុ. (ផ្ទុក-ពក្លីពក្លើ) មនុស្សលលា, អាលលាតែ...

ឧ. មនុស្សលលានេះដើរនិយាយតែម្នាក់ឯង ។

លលាដ៍=ន. លលាដ៍ក្បាល, លលាដ៍ដូង...

ឧ. ឆ្អឹងលលាដ៍ក្បាលបន្ទំជាប់គ្នាកងជាប្រអប់មួយ

រលា=គុ. រលាបំណង, រលាខ្សែអំបោះ...

ឧ. ប្អូនខ្ញុំធ្វើឲ្យរលាលួសមួយរមូរយ៉ាងធំ ។

លស់=កិ. (គង្វ-លើគង្វ) លស់លា, គ្រុនលស់, លស់ចោល

ឧ. សូមលោកមេត្តាលស់លាត្រាប្រណី ឲ្យខ្ញុំបាទផង ។

លោះ=កិ. (យកមកវិញ) លោះរបស់, លោះដៃ, លោះខ្ញុំបំរើ

ឧ. បង់ល្អមទៅលោះកូនមកវិញហើយ ឲ្យនៅខ្ញុំ
គេដល់ណាទៀតបើវាធំពេញរូបពេញកង់ហើយ ។

ល្ហួស= កិ. លួសមែកឈើ, លួសមែកឬស្សី លួសខុស...

ឧ. ក្មួយខ្ញុំវាលួសមែកឈើយកមកឲ្យម្ដាយវាទុកដុត ។

ល្ហួស= ន. លួសដែក, លួសសំណ, លួសបន្លា, ខ្សែលួស...

ឧ. ផ្ទះខ្ញុំមានរបងលួសបន្លាព័ទ្ធជុំវិញជារបង ។

លាង= កិ. លាងដៃ, លាងជើង, លាងចាន...

ឧ. មុនបរិភោគអាហារត្រូវលាងដៃឲ្យស្អាតសិន ។

លៀង= កិ. (ចិញ្ចឹម-) លៀងជីវិត, ស៊ីលៀង, លៀងអារក្ស...

ឧ. ផ្ទះនេះយប់មិញគេជប់លៀងអាហារដល់ភ្ញៀវ

លាន= ប.សំ. មួយលានមាន ១០០ ម៉ឺន, ពីរលានរៀល...

ឧ. ឆ្នាំនេះខ្ញុំមានភ័ពសំណាងបានត្រូវឆ្នោត១លាន

លាន= ន. លានសមរភូមិ, ព្រះលានខាងមុខ, លានបោកស្រូវ

ឧ. នៅលើទីលានប្រយុទ្ធគេឮសូរតែសម្រែកជ័យឃោស

លៀន=កិ.(លូតផុតចេញ) លៀនអណ្ដាត, លៀនក្អែក...

ឧ. ក្មេងមិនស្អាត សំបោរលៀនចេញមក ហើយ យកខ្នងដៃជូតរួចយកមកជូតនឹងខោអាវ ។

លាប=កិ. លាបប្រេងលាបម្សៅ, លាបពណ៌, លាបមុខ...

ឧ. ផ្ទះខ្ញុំជួលជាងលាបពណ៌សព្វកន្លែងទាំងអស់ ។

លាភ=ន. មានលាភ, អត់លាភ, លាភធំ, លាភតូច...

ឧ. អ្នកមុនកំសោយ អ្នកក្រោយមានលាភ ។

លៀប=ន.(ឈើក្នុងពួកជ្រៃ) ដើមលៀប, ស្លឹកលៀប...

ឧ. ប្អូនស្រីខ្ញុំទៅបេះត្រួយលៀបយកមកធ្វើអន្លក់

លាស=គុ.(ស្នែងគោចុះចុះក្រោម) ស្នែងលាស...

ឧ. ពូខ្ញុំមានគោស្នែងលាសមួយនឹមដូចគ្នាបេះបិទ

លៀស=ន. លៀសហាល, ឆាលៀស, ករលៀស...

ឧ. ក្មេងៗនាំគ្នាទៅករលៀសនៅក្នុងបឹង ។

លិប=ន.(អា.ថ.ឡូប) ទិសខាងលិច, ខាងលិចផ្ទះ...

ឧ. ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតទៅទិសខាងលិច ។

លិប= កិ. (ចូរចំណាំ=លិចបាត់មើលមិនឃើញ) លិចលង់, ទូកលិចក្នុងទឹក, លិចបាត់...

ឧ. សូវស្លាប់បាកុំឲ្យតែស្លាប់មេ សូវលិចទូកកណ្ដាលទន្លេកុំឲ្យតែភ្លើងឆេះផ្ទះ ។

លេប= កិ. (ចូរចំណាំ= លេចឡើងឲ្យមើលឃើញ) លេចចេញ, លេចឡើង, លេចផុត, លេចមុខលេចមាត់...

ឧ. ទឹកឡើងលិចព្រៃព្រឹក្សានានា នៅសល់តែចុងលេចឡើងផុតពីផ្ទៃទឹក ។

លិទ្ធ= កិ. លិទ្ធប្រមុះ, ក្រយៅគោលិទ្ធ, លិទ្ធជើងលិទ្ធដៃ...

ឧ. នំនេះមានរសជាតិណាស់ ខ្ញុំទទួលទានឆ្ងាញ់លិទ្ធមាត់លិទ្ធក ។

លិត=ព.ផ្ស.(ព្រលិត=ន.) ព្រលិតរំបង់, ព្រលិតគ្រគួន...

ឧ. ក្នុងបឹងនេះមានគ្រគួនព្រលិតរំបង់ដុះណែន ។

លុត= កិ. លុតក្រាប, លុតជង្គង់...

១. លោកគ្រូដាក់ទណ្ឌកម្មឲ្យលុតជង្គង់ដល់សិស្ស ណាដែលខ្ជិលរៀន ។

លត់= កិ. លត់ភ្លើង, លត់កំហឹង, លត់ធាតុ...

១. ចូរអ្នកលត់ភ្លើងបង្ក្រាននៅពេលណាអ្នកដណ្តាំ ស្ងោរបាយហើយ ធ្វើយ៉ាងនេះដើម្បីការពារអគ្គិភ័យ ។

លួង= កិ. លួងលោម, លួងចិត្ត, លួងប្អូនកុំឲ្យយំ...

១. បុរសនេះចេះនិយាយលួងចិត្តប្រពន្ធមិនឲ្យខឹង

ហ្លួង= ន. ក្រុមហ្លួង, អាជ្ញាហ្លួង...

១. ហ្លួងដែលសោយរាជសម្បត្តិសព្វថ្ងៃទ្រង់ព្រះនាមអ្វី?

លេស=គុ. អាងលេស, យកជាលេស, ធ្វើជាលេស...

១. ឯងកុំយកកូនក្មេងតូចមួយមកធ្វើជាលេស ។

លេះ-លែះ=ន. គ្មានលេះអី, បានលេះអី, រកលេះគ្មានទេ...

ឧ. អស់ម្ហូបអាហារទៅហើយអ្នកក្រោយបានលេះអីស៊ីៗ

លុំ= (ពាក្យនេះគ្មានប្រើទេ) ៗ

លំ= កិ.វិ. ធ្វើការលំៗ, ផ្លូវលំ, ព្រាស់ឈើលំ...

ឧ. កុំធ្វើការលំៗ យ៉ាំងហ្នឹងពុំបានការទេ ៗ

លំ= ព.ផ្សំ. លំនៅ, រលំ, លំពែង, លំពង់, លំអង, លំហែ, លំអ

ឧ. សូមអញ្ជើញទៅតាមលំដាប់លំដោយគ្នាកុំបីខានៗ

ល្បះ= ន. ល្បះឃ្លា, សរសេរមានល្បះឃ្លា, មានឃ្លាមានល្បះ..

ឧ. សិស្សកំផិលសរសេរគ្មានល្បះឃ្លាបន្តិចសោះ

ល្បាស់= ន.(ស្មឹកដែលទើបលាស់) ល្បាស់ព្រេច, ល្បាស់ស្ពៅ, ល្បាស់ស្មឹកឈើ...

ឧ. នៅដើមឆ្នាំដែលមានភ្លៀងធ្លាក់ជាលើកដំបូង រុក្ខជាតិផងទាំងឡាយលាស់ល្បាស់ខ្ចីខៀវស្រងាត់ៗ

វ

វង់= ន. ពេញវង់, កកវង់, ល្បែងគប់វង់...

ឧ. ក្នុងពិធីបុណ្យនេះមានក្មេងជាច្រើនវង់មកលេង ជូនជាកំសាន្តដល់ទស្សនិកជនលុះអធ្រាត្រ ។

វង្ស = ន. វង្សត្រកូល, វង្សានុវង្ស, ពូជពង្សវង្សត្រកូល...

ឧ. ក្មេងនេះពូជពង្សវង្សត្រកូលក៏គ្រាន់បើដែរ ។

វដ្ដ = គុ. (អា.ថ.ពាក់) (ដែលវិល) វដ្ដសង្សារ, វដ្ដទុក្ខ...

ឧ. មនុស្សរស់នៅក្នុងវដ្ដសង្សារនេះ តែងតែវិល កើតវិលស្លាប់ជាធម្មតា ។

វឌ្ឍនៈ = ន. (អា.ថ.ពាក់ឈេៈនៈ) វឌ្ឍនធម៌, វឌ្ឍនាការ...

ឧ. ព្រះអង្គទ្រង់មានវ័យវឌ្ឍនាការ ។

វ័ធ = កិ. (អា.ថ.ពាក់) ក្របីវ័ធ, គោវ័ធគ្នា, ជ្រូកព្រៃវ័ធ...

ឧ. គោវ័ធគ្នាបាក់ស្នែងឈាមហូរហាម ។

វត្ត = ន. (អា.ថ.ពាក់) វត្តនៅភូមិខ្ញុំ, វត្តមហាមន្ត្រី...

ឧ. ឧបាសក ឧបាសិកានាំគ្នាទៅសុំសីលឯវត្ត ។

វត្ស.វត្សរ៍ = ន.(អា.ថ.ពាក់) បៀវត្ស, សតវត្សរ៍...

ឧ.វត្តនេះកសាងឡើងជាច្រើនសតវត្សមកហើយ ។

បវត្តិ-ប្រវត្តិ= ន.(អា.ថ.ប:វាត់.ប្រវាត់) (សាវតារ) ពុទ្ធបវត្តិ, ប្រវត្តិសាស្ត្រ, ប្រវត្តិនគរ, ប្រវត្តិនៃសព...

ឧ.សម្ដេចឪទ្រង់មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃប្រទេសកម្ពុជា ។

វាត់= កិ. វាយវាត់, វាត់មួយរំពាត់, វាត់ដងសន្ទូច...

ឧ.ខ្ញុំវាត់ដងសន្ទូចឃើញត្រីជាប់នឹងផ្លែសន្ទូច ។

វ័ណ្ដ-វ័ណ្ណ=ន.ឬកិ. (អា.ថ.វ៉ន់) វ័ណ្ណថាំង, វ័ណ្ណផាឌិប, (វ័ណ្ដកន្ទុប=កិ.)...

ឧ. តាលាងយកផ្ដៅមកបិតធ្វើវ័ណ្ដថាំងរែកទឹក ។

វាន់= ព.ផ្ស. (រង្វាន់=ន.) បែករង្វាន់, រង្វាន់ខាន់ហៅ...

ឧ សិស្សណាពូកែជាងគេត្រូវបានរង្វាន់ច្រើន ។

វា= បុ.ស. គ្នាវា, វាទៅឯណា? វាហ្នឹងខូចណាស់...

ឧ. គូកនពីរនាក់នេះកៀកគ្នាវាដើរលេង ។

វារ= កិ. កូនក្មេងវារធ្លាក់ដី, វារដើរបួន, វារទៅវារមក...

ឧ. គ្រឡាបវារទៅ ទើបល្ពៅវារមក ។

វៀរ= កិ. វៀរចាក, វៀរលែង, វៀរតែ...

ឧ. ខ្ញុំនៅតែទៅជាដរាប វៀរលែងតែទីនោះមាន គ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ។

វាង= គុ. ផ្លូវវាង, វាងវៃ, ប្រាជ្ញាវាងវៃ...

ឧ. កូននេះមានបញ្ញាវាងវៃជាងក្មេងឯទៀត ។

វៀង= ន. (ក្រុង-រាជធានី) វៀងចន្ទន៍, វរវៀងជ័យ...

ឧ. រាជធានីប្រទេសលាវឈ្មោះវៀងចន្ទន៍ ។

វាច= កិ. វាចស្រូវ, វាចឲ្យស្មើ, វាចដីរេបង...

ឧ. ម្ដាយខ្ញុំវាចស្រូវហាលឲ្យផ្ទិនស្មើ ។

វៀច= គុ. (ព.ផ្ទុ.ត្រង់) វៀចវេរ, ផ្លូវវៀច, ចិត្តវៀច...

ឧ. ផ្លូវវៀចកុំបោះបង់ ផ្លូវណាត្រង់កុំដើរហោង ។

វាត= កិ. វាតវង់, វាតទី, វាតកន្លែងខ្លួក, វាតដីស្រែ...

ឧ. ក្មេងៗ ពាក់វែនលេងល្បែងលោតអន្ទាក់ ។

វិវាទ = ន. កើតវិវាទទទឹងគ្នា, មានវិវាទ, វិវាទការណ៍...

ឧ. គូវិវាទនេះមិនសុខចិត្តនឹងតុលាការកាត់សេចក្ដី ។

វាល = ន. វាលស្រែ, វាលស្មៅ, វាលល្ហល្ហេវ...

ឧ. នៅតាមដងផ្លូវគ្មានព្រៃទេ មានសុទ្ធតែវាល ។

វៀល = កិ. វៀលសាច់ឈើ, វៀលកអាវ, វៀលឲ្យប្រហោង..

ឧ. ជាងឈើវៀលក្ដារធ្វើក្បាច់រចនាលំអកុដិ ។

វិច = កិ.វិ. បត់វិចៗ, វេចៗ...

ឧ. គោបត់កន្ទុយវេចៗ ។ ទង់ជ័យបត់វេចៗ ។

វេច = កិ. វេចនំ, វេចសំពាយ, វេចបង្វិច ...

ឧ. ចុះឯងវេចសំពត់អាវគិតទៅណាហ្នឹង?

វេជ្ជ = ន. (អា.ថ.វេចជៈ) វេជ្ជសាស្ត្រ, វេជ្ជបណ្ឌិត...

ឧ. លោកវេជ្ជបណ្ឌិតកំពុងតែពិនិត្យអ្នកជម្ងឺ ។

វិញ = និ. វិលវិញ, ទៅវិញទៅមក, ត្រឡប់មកវិញ ...

១. បើមាក់ត្រឡប់មកពីផ្សារវិញ ទិញនំបុ័ងផ្ញើខ្ញុំផង

វៀញ= កិ. វេញខ្សែគោ, វេញធ្នូមួយ, វេញអំបោះ ...

១. គេយកជក់ត្នោតវេញធ្វើជាខ្សែគោ ។

វិហា= ន. (អា.ថ.វិហា៏) (អាកាស) អាកាសវិហា ...

១. នៅលើអាកាសវិហាមានពពកខ្មៅមីរដេរដាស

វិហារ= ន. (អា.ថ.វិហា៏) ព្រះវិហារ, បុណ្យឆ្លងព្រះ វិហារ...

១. ព្រះវិហារស្ថិតនៅចំកណ្ដាលទីធ្លាវត្ត ។

វៃ= គុ. វាងវៃ, ឆ្លាតវៃ, ក្លៃវៃត្រចៀកវៃ ...

១. សត្វខ្លែងក្អែកវៃណាស់អាចមើលពីលើអាកាសឃើញ។

វ័យ= ន. (អាយុ) ចំរើនវ័យ, វ័យចំណាស់, វ័យវឌ្ឍនាការ...

១. មនុស្សនេះមានវ័យចំណាស់បន្តិចទៅហើយ ។

ស

ស= គុ.(ព.ផ្ទុ.ខ្មៅ) សំពត់ស, ស្លៀកសពាក់ស, ទង់ជ័យស

ឧ. យាយនេះស្លៀកសពាក់សកាន់ទុក្ខព្រោះប្ដីគាត់

ទើបនឹងស្លាប់នៅពេលថ្មីៗនេះ ។

ស= កិ. សត្រី, សកេរ្តិ៍, សជាតិ, សសេចក្ដី ...

ឧ. សំដីសជាតិ មារយាទសត្រកូល ។

សរ= ន. (ព្រួញ) កូនសរ, ថ្វៃងសរ ...

ឧ. ព្រះអង្គទ្រង់ថ្វៃងសរ សំដៅទៅសត្រូវ ។

សរ= កិ. (ទឹកឃើញ, ដឹង) សរជាតិ, សរញាណ ...

ឧ. ព្រះពុទ្ធទ្រង់សរញាណ .. ។

សក្តិ-ស័ក្តិ= ន. យសសក្តិ, បុណ្យសក្តិ, ថ្ងៃឡើងសក្តិ.

ឧ. លោកនេះបុណ្យសក្តិមិនអន់ប៉ុន្មានទេ ។

សាក់= ន. ចាក់សាក់, សាក់រូបយ័ន្ត, សាក់យ័ន្តក្បាលប្រាំបី...

ឧ. មនុស្សជាន់ដើមច្រើនតែមានសាក់ពេញទាំងខ្លួន

ស័ង្គ= ន. (អា. ថ. សាំង) ខ្យងស័ង្គ, ផ្លុំស័ង្គ ...

ឧ. ពួកបារគ្បផ្លុំស័ង្គថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ។

សាំង= គុ. (ព.ឆ្ល.ភ្ញាក់ផ្អើល) គោសាំង, មាន់សាំង, ក្របីសាំង.

ឧ. គោនេះសាំងណាស់ ខ្ញុំព្រមតាំងគូកនខ្ញុំអាចជិះវាបាន ។

សង់= កិ. សង់ផ្ទះ, សង់សាលា, សង់ស្ពាន...

ឧ. ឪពុកខ្ញុំទើបតែសង់ផ្ទះថ្មួយខ្នងហើយថ្មីៗ ។

សង្ឃ= ន.(អា.ថ.សង់) ព្រះសង្ឃ, អានិសង្ឃ, ពាក្យសង្ឃ ...

ឧ. ព្រះសង្ឃកាន់ក្រិត្យវិន័យយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនតាមពុទ្ធដីកា

សង្ហា= គុ. រូបរាងសង្ហា, សង្ហាណាស់ ...

ឧ. រូបរាងបុរសនេះសង្ហាណាស់ ។

សង្ហារ= ន. ព្រះសង្ហារ, គ្រាព្រះសង្ហារ, សង្ហារឹម, អសង្ហារឹម

ឧ. ទាហានទឹងយុវន៍ពាក់រូបព្រះសង្ហារនៅលើមួក

សត្ត= ប.សំ.(៧) សត្តហៈ, សត្តទិន, សត្តាកិច្ច...

ឧ. ក្នុងសត្តហៈនេះសម្តេចឪយាងទៅសម្ភោធសមិទ្ធ-សក្តិមកស្រុកនិយមនៅតាមខេត្តនានាក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ ។

សត្ត-សត្វ= ន. សត្វលោក, សត្តឃាត, សត្វបក្សី...

ឧ. នៅក្នុងព្រៃ ដំរីជាសត្វមាឌធំជាងសត្វដទៃ ៗ

សត្យ= ន.(ទៀងត្រង់-ពិត-ប្រាកដ)ឧ.ពាក្យសច្ចៈពាក្យសត្យ

សាត់= កិ. សាត់ព្រាត់, សាត់អណ្តែតសែតអញ្ជូង...

ឧ. ប្អូនខ្ញុំមិនដឹងជាដើរសាត់អណ្តែតដល់ទីណាទេ

សន្មត-សម្មត= កិ. ខ្ញុំសន្មត, និយាយសន្មត, សន្មតគ្នា...

ឧ. ខ្ញុំសន្មតនឹងលោកថា ខ្ញុំសងលោកនៅថ្ងៃស្អែក ៗ

សន្មតិ-សម្មតិ= ន. ការសន្មតិ, ពាក្យសន្មតិ, សេចក្តីសន្មតិ..

ឧ. បើលោកមានការសន្មតិយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំ ឃើញ

ថាស្រួលហើយ ៗ .

សប់= កិ. សប់កង់, សប់បាល់, សប់ឲ្យតឹង...

ឧ. ឯងយកស្នប់នេះទៅសប់កង់ទោចក្រយានឲ្យខ្ញុំ

សប្ត-សប្តិ-សប្ន= ន.(អា.ថ.សប់) យល់សប្តិ,ដេកយល់សប្ន

ឧ. យប់មិញខ្ញុំយល់សប្តឃើញថា ... ៗ

សព្វ= គុ. (អា.ថ.សប់) សព្វមួយដង, សព្វថ្ងៃ, សព្វកាល...

ឧ. សត្វដង់រៀនដកបមកកាំមិនដែលធ្វើដូច្នេះទេ ។

សព = ន. (អា.ថ.សប់) (ខ្មោច) ហែសព, បូជាសព...

ឧ. សពនេះនឹងដង្ហែទៅបូជានៅចាំងវត្តឧណ្ណា-លោម នាព្រឹកស្អែក វេលាម៉ោង ៩ ។

សព្ទ-សំព្ទ = ន. (អា.ថ.សាប់) កិរិយាសព្ទ, សូរស័ព្ទសំឡេង.

ឧ. នៅក្នុងព្រៃគេឮតែសូរស័ព្ទសម្រែកនៃសត្វ ។

សាប់ = កិ. សាប់ទំពាំង, សាប់ស្វាយ, សាប់ឲ្យញាប់សេ...

ឧ. ថ្ងៃនេះម្ដាយខ្ញុំសាប់ផ្លែល្ហុងធ្វើញាំបរិភោគ ។

សា = កិ. សាកន្ទួល, សាមុង, សាស្រូវ, សាអង្ករ...

ឧ. នរណាដើរសាចុះសាឡើងមុខផ្ទះយើង ?

សា = ន. សាកាច់, ជម្ងឺសា, គោសាកាច់, អាសាកាច់...

ឧ. សេះពួន សាកាច់ឆាប់មួយរំពេច ។

សាស្ត្រ = ប្រវត្តិសាស្ត្រ, ភូមិសាស្ត្រ, វិទ្យាសាស្ត្រ...

ឧ. ទាហានត្រូវរៀនក្បួនយុទ្ធសាស្ត្រឲ្យស្ទាត់មែនទែន ។

សាសន៍=ន. សាសន៍យួន, សាសន៍ចិន, សាសន៍ចាម...

ឧ. នៅស្រុកខ្មែរយើងមានសាសន៍ដទៃមកនៅជាច្រើនៗ

សះ= កិ. សះជា, សះស្បើយ, សះមុខរបួស...

ឧ. ម្ដេចទៅជម្ងឺឯងរជាសះស្បើយហើយឬនៅ ?

សិត= កិ. សិតសក់, សិតទឹក, សិតទៀន, សិតសសរ...

ឧ. ជាងឈើកំពុងតែសិតសសរផ្ទះគេមួយគ្រឿងៗ

សិទ្ធិ= ន. (អា.ថ.សិតធិ) សិទ្ធិការ្យ, សិទ្ធិកម្ម, ស័ក្តិសិទ្ធិ...

ឧ. ថ្នាំលោកគ្រូពូកែស័ក្តិសិទ្ធិណាស់ ៗ

សិរ= ន. (អា.ថ.សេ) (ក្បាល) សិរសា, សិរមាន់...

ឧ. ព្រះអង្គកើយលើរងព្រះសិរផ្ទុំលក់យ៉ាងស្កប់ស្កល់ៗ

សេ= គុ. ញឹកសេ, ញាប់សេ, សាប់ញាប់សេ...

ឧ. នាងនេះធ្វើការឲ្យញាប់ដៃសេគ្មានទំនេរសោះ

សុក= ន. សុកឆ្មា, សុកមនុស្ស, ប្រទាក់ទងសុក...

ឧ. បងប្អូនពីរនាក់នេះកើតមកប្រទាក់ទងសុកនឹងគ្នាៗ

សុខ= ន. (ព.ផ្ទុ ទុក្ខ) សុខសប្បាយ, សុខចិត្ត,សុខទុក្ខ...

ឧ. ខ្ញុំបានសេចក្តីសុខដូចធម្មតាទេ ។

សុក្រ=ន. (អា.ថ.សុក្រ) ថ្ងៃសុក្រ, ផ្កាយសុក្រ...

ឧ. ស្អែកជាថ្ងៃសុក្រ ខ្ញុំសុំពាកមួយថ្ងៃមិនធ្វើការទេ

សូ=ន.(ខ្សែមាសមានសណ្ឋានដូចប្រវក់)ខ្សែសូ, ពាក់ខ្សែសូ

ឧ. ស្រីនេះពាក់ខ្សែសូមួយខ្សែប៉ុនម្រាមដៃនៅចង្កេះ ។

សូរ=ន. ស្តាប់សូរ, ឮសូរ, លាន់សូរ, សូរស័ព្ទ ...

ឧ. យប់ស្ងាត់ជ្រៀប គេគ្មានឮសូរសំឡេងអ្វីក្រៅ
ពីសម្រែកឆ្កែព្រុសព្រះច័ន្ទដែលទើបនឹងរះនាទិសបូព៌ា ។

សូរ្យ= ន.(អា.ថ.សូ)(ព្រះអាទិត្យ) សូរ្យគ្រាស,សូរ្យសែង...

ឧ. ថ្ងៃនេះនឹងមានសូរ្យគ្រាសនៅវេលាម៉ោង១០ ។

សូន= កិ. សូនរូប,សូនរូបអង្គតា, សូនរូបព្រាយបិសាច...

ឧ. រូបចង់ចក់នេះកំពុងសូនរូបព្រាយទុកសែនព្រេន ។

សូន្យ= គុ.(គ្មាន–ទទេ) លេខសូន្យ,ងងឹតសូន្យ,សូន្យឈឹង...

ឧ. ក្នុងបន្ទប់នេះងងឹតស្ទើរតែមើលអ្វីពុំយល់ ។

សួ = កិ. សួស្ពាន, សួមែកឈើ, សួតាមស្មួស្បូវ ...

ឧ. មីងសំមិនបេះសួលើស្ពានឥឡូវធ្លាក់ទឹកប្រួង ។

សួរ = កិ. សួរក, សួរឲ្យឆ្លើយ, សួរសុខទុក្ខ, សួរគេសួរឯង

ឧ. កុំនិយាយដើមពីគេ ប្រយ័ត្នគេសួរមាត់សួរក ។

សួគ៌ = ន. ឋានសួគ៌, ស្រីសួគ៌, បំណាំសួគ៌, ឧសថមកពីសួគ៌...

ឧ. ឈឺធ្ងន់យ៉ាងនេះទោះជា ថ្នាំមកពីសួគ៌ក៏មើលពុំជាដែរ

សោត = និ. ឯងសោត, ខ្ញុំសោត, អ្នកសោតទៀត ...

ឧ. ឯលោកសោតទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយ... ។

ពិសោធន៍ = កិ. ពិសោធន៍ចិត្ត, ធ្វើការពិសោធន៍ ...

ឧ. ខ្ញុំពិសោធន៍សព្វគ្រប់ទៅឃើញថា ការទាំងនេះងាយបំផុត ។

សំ = ន. (ពោមប្រចឹកអ្វីមួយ) ត្រីស៊ីសំ, ត្រីប្រចឹកសំ ...

ឧ. យប់មិញខ្ញុំឮសូរត្រីស៊ីសំ នៅក្បែរគុម្ពស្រូវក្នុង
ស្រែក្បែរផ្ទះខ្ញុំ ។

សំ= ព.ផ្ស. សំខាន់, សំអុយ, សំណើច, សំណាង ...

ឧ. យើងនាំគ្នានិយាយសំណេះសំណាលពីរឿងដើមរបស់យើង ។

សម= គុ. (អា.ថ.សំ) សមគ្នា, គួរសម, សមណាស់, សមគួរ

ឧ. កូនអ្នកបេះគួរបេះសមនឹងកៀវណាស់ ។

សំបាត់= (ពាក្យនេះគ្មានប្រើទេ) ។

សម្បត្តិ-សម្បទ៌= ន. សម្បត្តិទ្រព្យ, ភោគសម្បទ ...

ឧ. លោកសេដ្ឋីនេះមានសម្បត្តិទ្រព្យរាប់មិនអស់

សំបា-សម្បា= កិ.វិ. ខឹងសម្បា, កុំខឹងកុំសំបាអី ...

ឧ. កូនអើយ! កុំខឹងសំបានឹងគេអី គេនៅក្មេងណាស់

សំបារ-សម្បារ= ន. សំបារបេក, ចងនឹងសំបារបេក ...

ឧ. គេកូតសំបារបេកទុករុំអន្សម នឹងចងអីវ៉ាន់ផ្សេងៗ ។

សំរិត-សម្រិត= កិ. សំរិតទឹក, សម្រិតសម្រាំង ...

ឧ. របស់ទាំងនេះខ្ញុំរើសសំរិតសំរាំងទុកជូនលោក

សំរិត–សម្រឹត= គុ. (ព.ផ្ទ.សំរូប) អង្ករសម្រិត ...

ឧ. បើនាងបុកស្រូវកុំបោលអង្ករម ចាស់ទុំលោកហាមអង្ករមជាន់ល្អិត អង្ករសម្រូបទៅជាសម្រិត អង្ករសពិចិត្រដោយសារដៃនាង ។

សំរិទ្ធ–សំរឹទ្ធិ= ន. ព្រះសំរឹទ្ធិ, ផ្តិលសំរឹទ្ធិ, ក្រុងសំរឹទ្ធ ...

ឧ. គ្រូនេះបេះមន្តក្រុងសំរឹទ្ធ ជាន់ភ្លើងមិនខ្លាចក្តៅ

ស្កា= ន. (បាស្កា=ល្បែងឈើគ្រង្គ) លេងបាស្កា, ចាញ់បាស្កា

ឧ. ព្រះបាទព្រហ្មទត្តលេងបាស្កាជាមួយស្តេចគ្រុឌ

ស្ការ= ន. (ស្រដៀងសំពោច) សត្វស្ការ, ស្ការចាប់មាន់ ...

ឧ. ស្ការជាសត្វចង្រៃចាប់មាន់ស៊ីជាអាហារ ។

ឆ្កា= កិ. ឆ្កាព្រៃ, ឆ្កាដៃឆ្កាជើង, ឆ្កាព្រៃគុម្ពោត ...

ឧ. មាណពនេះនិយាយឆ្កាដៃឆ្កាជើងតែម្នាក់ឯង ។

ស្គា= ន. (ស្រដៀងនឹងដើមត្រែង) គុម្ពស្គា, ឫសស្គា ...

ឧ. ព្រៃម្តុំត្រង់នេះ មានច្រើនតែដើមស្គាទ្រុបទ្រុល ។

ស្គាវ= កិ. (សេពមេថុន) ពស់ស្គាវគ្នា, ត្រីស្គាវគ្នា...

១. ពស់ស្គាវគ្នានៅលើមែកឈើសាខាខាងណោះ

ស្ងៀម= កិ. ស្ងាត់ស្ងៀម, ស្ងៀមឈឹង, នៅឲ្យស្ងៀម...

១. សិស្សអង្គុយយ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់ចាំស្ដាប់គ្រូ ។

ឈ្ងៀម= គុ. ឈ្ងៀមបាយខ្លោច, ធុំក្លិនឈ្ងៀម...

១. អ្នកណាដុតកៅស៊ូធុំក្លិនឈ្ងៀមអាក្រក់ណាស់

ស្ដារ= កិ. (ជើង«ដ») ស្ដារទឹក, ស្ដារទូក, ស្ដារអន្លង់...

១. ត្រូវស្ដារទឹកឲ្យអស់ពីបាតទូកសិន មុននឹងចេញដំណើរទៅ ។

ស្តា= កិ.វិ.(ជើង«ត») ស្តាចុះស្តាឡើង, ស្តេស្តា ៗ...

១. អ្នកណាពាក់អាវសាត្រា ដើរស្តាចុះស្តាឡើងឯនោះ ។

ស្និត= ន. ស្និតបេក, ស្និតសិតសក់, ដូចស្និតបេក...

១. បុណ្យនេះមានមនុស្សមីរដេរដាសដូចស្និតបេក

ស្និទ្ធ= គុ. ស្និទ្ធស្នាល, ជិតស្និទ្ធ, ធ្វើការស្និទ្ធណាស់...

ឧ. ពូម៉ុកនិងពូមុីករាប់អានគ្នាស្និទ្ធស្នាលណាស់ ។

ស្នើ = កិ. ស្នើការ, សុំស្នើ, ទូលស្នើ ...

ឧ. មុននឹងសម្រេចការនេះខ្ញុំសុំស្នើ ឲ្យបានដឹងជាមុនសិន

ស្នើរ = ន. មួ១ស្នើរ=មាន២ សន្លឹក, មានវគ្គមានស្នើរ, ស្នើរក្រដាស ...

ឧ. បើនិយាយការអ្វីសុំនិយាយឲ្យមានវគ្គមានស្នើរ ។

ស្នា = ន. ស្នាធ្នូ, ស្នាំស្តាំ, អាវធ្លាក់ស្នា, ស្នាគាង ...

ឧ. ដៃមនុស្សយើងជាប់ទៅនឹងដងខ្លួនដោយសារស្នា ។

ស្នារលា = កិ. ស្នារលាទោស, ខ្ញុំសុំស្នារលា ... (ស្នារតី=ន.) ស្នារតីរឹង, តាំងស្នារតី, រន្ធត់ស្នារតី, ភ្លឹកស្នារតី ...

ឧ. កុមារតូចនេះមានស្នារតីតិចណាស់ ។

ស្រុស = កិ. ស្រុសមាន់, ស្រុសទា, ដូចគេស្រុស, ស្រុសទឹកក្តៅ

ឧ. ចិនលក់សាច់ កំពុងតែដាំទឹកក្តៅទុកស្រុសជ្រូក

ស្រុះ= គុ. ស្រុះស្រួល, ស្រុះគ្នា, ស្រុះមតិគ្នា ...

ឧ. បងប្អូនគេហ្នឹងស្រុះគ្នាណាស់ ។

ស្រះ= ន. ជីកស្រះ, ស្រះស្រង់, ដងទឹកស្រះ ...

ឧ. ប្រជាជននាំគ្នាជីកស្រះយកទឹកទុកសំរាប់ប្រើប្រាស

ស្រាស់= គុ. ស្រាស់របង, ស្រាស់គល់, និយាយស្រាស់គល់.

ឧ. ពុកវាឯងទៅកាប់បន្ទាមកស្រាស់របងកុំឲ្យមនុស្សម្នាចូល

ស្លាត= ន. ត្រីស្លាត, ប្រហិតត្រីស្លាត ...

ឧ. ខ្ញុំទៅផ្សារទិញត្រីស្លាតមួយយកមកធ្វើប្រហិត។

ឆ្លាត= គុ. ឆ្លាតវាងវៃ, ឆ្លាតណាស់, វៃឆ្លាត ...

ឧ. សិស្សម្នាក់នេះមិនសូវវៃឆ្លាតសោះ ដូចជាឥតប្រាជ្ញាពេកណាស់ ។

ស្លុះ= គុ. (ផុង, ធ្លាក់) ស្លុះអន្ទង់, ស្លុះរណ្ដៅ...

ឧ. ដើរឲ្យស្រួលបួលប្រយ័ត្នស្លុះរណ្ដៅសំរាម ។

ឆ្លុះ= គុ. (បញ្ចាំង) ឆ្លុះទឹងពិល, ឆ្លុះត្រី, ភ្លឺឆ្លុះសុសសាយ...

ឧ. ភ្លៀងធ្លាក់លើកដំបូងនាដើមឆ្នាំ នៅពេលយប់អ្នកស្រុកនាំគ្នា យកចង្កៀងទៅចុះក្រចុះអង្កែប ភ្លឺព្រោងព្រាតពេញវាលស្រែ ៗ

ស្លេស្ម= ន. (កំហាក) ធ្លាក់ស្លេស្ម, ឡើងស្លេស្ម ...

ឧ. អ្នកជម្ងឺនេះឈឺធ្ងន់ណាស់ទៅហើយ ស្លេស្មឡើងមកស្ទះបំពង់ក លេបថ្នាំលេបទឹកពុំរួចសោះ

ស្លេះ= កិ. (ទុកមួយអន្លើសិន-សង្ខេប) ស្លេះទុកសិន...

ឧ. ឥឡូវខ្ញុំសុំស្លេះរឿងនេះទុកមួយអន្លើសិនចុះ ៗ

ហ

ហ័ត= (អា.ថ.ហាត់) ហ័តហោង=គុ. ព្រៃហ័តហោង...

ឧ. ក្នុងព្រៃហ័តហោងបែបនេះច្រើនមានខ្មោចបិសាច ៗ

ហត្ថ= ន. (អា.ថ.ហាត់) (ដៃ) លើកហត្ថបង្គំ, ហត្ថលេខា ...

ឧ. ខ្សែគោនេះគេវេញប្រវែង១៥ហត្ថ (ខ្នាតហត្ថ)

ហាត់= កិ. ហាត់ប្រាណ, ហាត់រៀន, ហាត់សរសេរ...

ឧ.ពល់ព្រឹកសិស្សហាត់ប្រាណពុំដែលខាន ។

ហិសៗ= កិ.ស.សំណើចហិសៗ, ពូស្លូរសើចហិសៗ...

ឧ.ឥពុកមាខ្ញុំគាត់សើចពុស្លូរហិសៗឲ្យខ្ញុំផុះ ។

ហស្ថ= ន.(អា.ថ.ហ៏ស់)(ដៃ)ព្រះហស្ថលេខា...

ឧ.សម្តេចឪទ្រង់ឡាយព្រះហស្ថលេខាលើគ្រាំងមាសៗ

គ្រហស្ថ= ន. (អា.ថ.គ្រហ៏ស់) (ព.ផ្ទុ.បព្វជិត), ព្រះសង្ឃ និងគ្រហស្ថ...

ឧ.ព្រះសង្ឃនិងគ្រហស្ថបានមូលមតិគ្នាធ្វើបុណ្យ

ហា= កិ. ហាមាត់, គ្រុំហាសំបក, កប្បាសហាសម្បក...

ឧ.ពេលបរិភោគអាហារមិនត្រូវហាមាត់ធំពេកទេ

ហារ=ន.លេខដើងហារ,លេខហារ,ដើងហារ.(អាហារ=ន.)

ឧ.សម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម ប្រជាជនទាំងប្រុស ទាំងស្រីបានសិក្សាអក្សរ និងលេខបូកសងគុណ ហារ គ្រប់ៗគ្នា ។

ហ៊ុម= កិ. ព័ទ្ធហ៊ុម, ហ៊ុមជុំវិញ, ហ៊ុមហ, ហ៊ុមពេន៍, (ផាហ៊ុម=

ន. ហ៊ុម=គុ.) ជណ្ដប់ផាហ៊ុម, ស្អុយហ៊ុម...

ឧ. ស្ត្រីនេះជណ្ដប់ផាហ៊ុមព្រៃទៅលេងបុណ្យ ។

ហំ= ព.ផ្ស. (ទំហំ=ន.) ទំហំមាឌ, ទំហំគល់, ទំហំផ្ទៃក្រឡា

ឧ. ស្រែរបស់លោកមានទំហំផ្ទៃប្រាំរយអារ ។

ហៀ= គុ. ក្រមាស្ដើងហៀ, សំដើងហៀ, សំពត់ស្ដើងហៀ...

ឧ. សារុងនេះស្ដើងហៀយកមកស្លៀកម្ដេចកើត ។

ហៀរ= កិ. ពេញហៀរ, ហូរហៀរ, ហៀរសំបោរ...

ឧ. តួកល្ខោនកំប្លែង ធ្វើឲ្យអ្នកទស្សនាសើចហៀរ

ទឹកភ្នែកហៀរទឹកសំបោរ ។

ហ៊ា= ន. (ពាក្យចិន) (បង់) អាហ៊ា, អាហ៊ាលក់អី...

ឧ. អាហ៊ានេះធ្វើគុយទាវលក់ដាច់ណាស់ ។

ហោ= ន. ឈើគូសមួយហោ, អំបោះមួយហោ, ហោជាន់ផ្ទះ

ឧ. វត្តនៅក្នុងភូមិខ្ញុំ មានឧបាសកឧបាសិកាបានជ្រះថ្លា បរិច្ចាគធនធានបន្តិចបន្តួចម្នាក់ យកទៅសង់ហោ-ត្រៃមួយយ៉ាងល្អសំរាប់ដាក់គម្ពីរ ។

ហោ= គុ. (ហ៊ុង-ជ្រួញ) (ពាក្យចិន) (ល្អ) ដេរកុំឲ្យហោ ...

ឧ. ចូរឯងដេរសំពត់ព្រែនេះកុំឲ្យហោព្រោះវាទន់ៗ

ហោ= កិ. (ខ្ចប់-រុំ) ហោស្ពរ, ហោសព, ហោព្រះសព ...

ឧ. គ្រួសារនៃសពបានទិញសំពត់សមួយផាប់មក ហោបុគ្គលដែលស្លាប់ ។

ហោរ= ន. ចំនាយហោរ, ហោក, ឲ្យហោរគន់គូរមើល...

ឧ. ពាក្យដំណាលថា «ករនៅហោរ ហោរនៅជាង ៗ

ហ្ម= ន. (ភា.ថ.ម៉) ហ្មដំរី, ពេទ្យហ្ម, ហ្មថារ, សត្វគោហ្ម ...

ឧ. ហ្មដំរីនេះប្រសប់បង្ហាត់ដំរីឲ្យបេះសំពះ ។

ម៉= ព.ផ្ស. សត្វគោម៉, គោហ្ម, ម៉ៃ...

ឧ. គោម៉ជាសត្វល្អិតមានសម្បុរលឿងទុំ ។

ហ្មត់=កិ.វិ. អស់ហ្មត់, ចាយហ្មត់, ឆាលីងហ្មត់...

១. កូនខ្ញុំមានប្រាក់ប៉ុន្មានក៏ដោយក៏វាចាយហ្មត់ដែរៗ

ហ្មត់ហ្មង-ម៉ត់ហ្មង=គុ. ល្អហ្មត់ហ្មង...

១. នាងធ្វើការនេះល្អហ្មត់ហ្មងគ្មានទាស់ត្រង់ណា

ហ្មត់ចត់=គុ. និយាយហ្មត់ចត់, ធ្វើការហ្មត់ចត់...

១. ចូរយើងទម្លាប់ធ្វើការអ្វីឲ្យបានហ្មត់ចត់កុំធ្វេសៗ

ម៉ដ្ដ-ម៉ដ្ឋ=គុ.(ព.ផ្ទ.គគ្រាតគគ្រើម) សាច់ម៉ដ្ឋខៃ,សំពត់សាច់ម៉ដ្ដ, ម្សៅម៉ដ្ឋ...

១. សំពត់មួយការនេះសាច់ម៉ដ្ឋជាងសំពត់ព្រៃ ៗ

ហ្លួង=ន. (ស្ដេច-ព្រះមហាក្សត្រ) ក្រុមហ្លួង, អាជ្ញាហ្លួង...

១. ហ្លួងជាម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង ទ្រង់គង់ក្នុងព្រះ-បរមរាជវាំង ៗ

លួង=កិ. លួងលោម, លួងចិត្ត, លួងប្អូន...

១. អូនទៅនិយាយលួងលោមចិត្តគាត់ទៅ ព្រោះ

គាត់ខឹងនឹងអូនឯងខ្លាំងណាស់ ។

ឡ

ឡូ= ន. បោះឡូ, រន្ធឡូ, លេងល្បែងបោះឡូ...

ឧ. ក្មេងៗនាំគ្នាលេងល្បែងបោះឡូស៊ីសងជាប្រាក់ ។

ឡូត៍= ន. ដីមួយឡូត៍, ឡូត៍នៃសាខគ្រី...

ឧ. នៅទីក្រុងកាដការក្រុងបែងចែកដីជាឡូត៍ៗ ។

អ-អ

អ= ន. បាយអ, ផ្ទុំបីអ, លំអ...

ឧ. ជាងសង់ផ្ទះកំពុងលាយបាយអយកទៅបូកជញ្ជាំង ។

អ= ឧ.ស. អ! លោកអញ្ជើញមកហើយ, អ! ដូច្នោះទេឬ? អ! បើ

ព្រះតេជគុណនិមន្តមកហើយ យើងមិនបាច់ទៅទេ

អរ= កិ. ត្រេកអរ, អរគុណ, កុំអរពេក, ខ្ញុំអរណាស់...

ឧ. បងមានសេចក្ដីត្រេកអរណាស់ ឮថាអូនបានសេចក្ដីសុខ ។

អង់= កិ. (រង់ចាំ) អែអង់, អង់មួយគ្រែត, អង់អាច, បង្អង់...

ឧ. នាងនេះអែអង់ចាំនរណាគេហ្នឹង ?

អង្គ= ន. (អា.ថ.អង់) ព្រះអង្គ, អង្គជាតិ, អង្គកាយ, តួអង្គ..

ឧ. ព្រះអង្គទ្រង់យាងទៅបរទេស ដើម្បីរៀបចំណងមិត្តភាព,

អង្គរ= ន. (អា.ថ.អង់គ) (ក្រុង-ធានី) អង្គរធំ, អង្គរបុរី...

ឧ. នៅថ្ងៃចូលឆ្នាំម្ដង ៗ ប្រជាជនបាននាំគ្នាទៅ លេងអង្គរវត្ត ។

អង្សា= ន. (អា.ថ.អង់សា) (ស្មា) អង្សា, ព្រះអង្សា...

ឧ. ព្រះនាងទ្រង់រួយព្រះអង្សា ព្រោះព្រះនាងពរ ព្រះរាជបុត្រ ។

អង្គា= ន. ដើមអង្គាសិល, ដើមអង្គាដី, ផ្កាអង្គាបុស្ស...

ឧ. បងស្រីខ្ញុំបេះត្រួយនិងផ្កាអង្គាដីយកមកស្ងកកូរ

អង្គារ= ន. ឧ. ថ្ងៃអង្គារគឺជាថ្ងៃទី ៣ នៃមួយអាទិត្យ ។

អដ្ឋ= ច.សំ. (អា.ថ.អាត់) (ប្រាំបី) (អដ្ឋទិស=ប្រាំបីទិស)

(អដ្ឋស័ក=ប្រាំបីឆ្នាំ) (អដ្ឋស្រ=ប្រាំបីជ្រុង) ។.

សូមឲ្យទេវតាទាំងអដ្ឋទិសជួយបីបាច់រក្សា ។

អឌ្ឍ= គុ.(សា.ថ.អាត់ធ:)(អឌ្ឍស័ក=កន្លះឆ្នាំ)(អឌ្ឍមាស=កន្លះខែ)(អឌ្ឍទិន=កន្លះថ្ងៃ)(អឌ្ឍមណ្ឌល=កន្លះឬពាក់កណ្តាលមណ្ឌល) ។

អត្ត=ន. (សា.ថ.អាត់ត:)លេខអត្ត,គន់គូរលេខអត្ត.(អត្តខាត់)

ឧ. លោកតាហោរាកំពុងគន់គូរលេខអត្តជូនកៀវប្រុសស្រីរបស់គាត់ ។

អត្ថ= ន. (សា.ថ.អាត់ថ:)អត្ថប្រយោជន៍, អត្ថរស, អត្ថវិជ្ជា.

ឧ.សេចក្តីខាងលើនេះ តើអ្នកយល់ឃើញថា វា មានអត្ថន័យយ៉ាងណា ?

អាត់= ន. កើតអាត់,អាត់ស៊ីដៃ,ជោះអាត់,អាត់ទឹកអាត់ខ្យល់..

ឧ. ក្មេងស្មោកគ្រោកដៃវាទាំងសងខាងអាត់ស៊ីឡើងគោម

អន់=គុ.(ព.ជ.គ្រាន់បើ.ល្អ) អន់ប្រាជ្ញា,ធុនអន់, អន់ណាស់

ឧ. ប្រហែលជាលោកអាក់អន់ស្រពន់ចិត្តហើយមើលទៅ

អន្ធ = គុ. (អា.ប.អន្ធៈ) អន្ធការ, អន្ធពាល...

ឧ. មនុស្សអន្ធការ ដើររកផ្លូវដោយសារដំបងកាន់នៅដៃ

អន្ដរ = ន. (ដើម«ដ») អន្ដរធាន, កើតអន្ដរកប្ប...

ឧ. ស្រុកកើតអន្ដរកប្បដោយបច្ចាមិត្តរាវលុកលុយរាតត្បាត

អន្តរ = (ដើម«ត») អន្តរជាតិ, អន្តរាយ, អន្តរកថា ...

ឧ. ថ្ងៃនេះព្រឹត្តិការណ៍អន្តរជាតិគួរចង់ឲ្យស្ដាប់ ។

អប្ប ឬ អាប់ = គុ. ប្រាជ្ញាអាប់, អប្បប្រាជ្ញា, អប្បគំនិត អប្បយស

ឧ. យើងមិនត្រូវបន្តុះបង្អាប់ក្មេងទេ នឹងនាំឲ្យវាអប្ប
បញ្ញារៀនសូត្រមិនកើត ។

អ័ព្ទ ឬ អ័ភ្រ = ន. (អា.ប.អាប់) អ្ពូអ័ព្ទ, ងងឹតអ័ព្ទ, ចុះអ័ព្ទ, ស្រ-
អ័ព្ទ ឬ ស្រអាប់ ...

ឧ. ព្រឹកនេះមេឃចុះអ័ព្ទងងឹតរកមើលអ្វីមិនឃើញសោះ

អប្សរ = ន. (អា.ប.អាប់សរ) ស្រីអប្សរ, ទេពអប្សរ អប្សរា...

ឧ. នាងល្អដូចជាស្រីទេពអប្សរចុះមកពីឋានសួគ៌ ។

អផ្សុក= កិ. (មិនសប្បាយ) អផ្សុកអប្បសាន្ត, អផ្សុកក្នុងខ្លួន.

ថ្ងៃនេះខ្ញុំដូចជា អផ្សុកក្នុងខ្លួនពន់ពេកណាស់ ។

អាប់= កិ. អាប់ប្រាក់, អាប់មកវិញ, អាប់លុយលើសទៅគេ.

ឧ. ខ្ញុំឲ្យប្រាក់ ១០ រៀលទៅអ្នកលក់ ។ អាប់មក

វិញចំនួនប្រាក់ ៣ រៀល ។

អសារ=គុ. (ឥតអំពើ, ឥតខ្លឹមសារ) អសារឥតការ ...

ឧ. ឯងនេះបានតែសំដីអសារឥតការទេ ។

អាសា= ន. (បំណង)យកអាសាគេ, អាសាស្ម័គ្រ, មានអាសា

ឧ. អ្នកនេះស្លាប់ខ្លួនដោយជួយយកអាសាគេ ។

អាសា-ឧស្សាហ៍= គុ. អាសាធ្វើការ, អាសារៀនសូត្រ ...

ឧ. ប្រពន្ធខ្ញុំអាសាអាសាញ់ធ្វើការគ្រាន់បើដែរ ។

អាច= កិ. (ហ៊ាន-មិនរុញរា) អាចទៅបាន, អាចធ្វើកើត ...

ម. សមត្ថភាពលោកអាចធ្វើកើតការនេះ ។

អាចម៍=ន.(សា.ថ.អាច់)អាចម៍គោ, អាចម៍ជ្រូក, អាចម៍ត្រចៀក

ម. បើចង់ឲ្យដំណាំដុះបានល្អត្រូវអាសាពាក់ដីអាចម៍សត្វ

អាចារ= ន. (មារយាទ-ឫកពា) មានអាចារៈល្អ, អាចារៈពុំគួរ

ម. នាងនេះធ្វើអាចារៈពុំគប្បីដល់ក្មេកសន្ដានសោះ ។

អាចារ្យ= ន. អាចារ្យវត្ត, គ្រូអាចារ្យ, អាចារ្យកាន់ពេលា...

ម. លោកតាអាចារ្យនេះដើរអង្គាសប្រាក់ធ្វើបុណ្យ

អាថិ= ន. (សា.ថ.អាត) អាថ៌កំបាំង, លាក់អាថិកំបាំង ...

ម. ប្រពន្ធនិយាយការអាថិកំបាំងប្រាប់ប្ដី ។

អាទិ-អាទិ៍= ន.(សា.ថ.អាត) (ដំបូង, ខាងដើម) ជាអាទិ, ដើមអាទិ, នាំអាទិ...

ម. អ្នកណានាំអាទិធ្វើការនេះមុនគេ ?

អារម្ភ= ន. (ពាក្យផ្ដើម, ផ្ដើមមុន) អារម្ភកថា, អារម្ភចិត្ត=ចិត្តគិតតាំងឡើង ...

ឧ. ការម្អកថាកូនសៀវភៅអ្នកនិពន្ធសរសេរយ៉ាងគ្រោះគ្រាយ

អារម្មណ៍= ន. បណ្ដែតអារម្មណ៍, អារម្មណ៍មិនល្អ...

ឧ. អ្នកកម្លោះអង្គុយបណ្ដែតអារម្មណ៍តែម្នាក់ឯង

បារម្ភ= ន.កិ.(ខ្ញុំមានបារម្ភក្រែង=ន.)(ខ្ញុំបារម្ភខ្លាចក្រែង=កិ.)

ឧ. ខ្ញុំមានការបារម្ភជាពន់ពេកក្រែងការរបស់យើង
ក៏មិនបានសម្រេចតាមគោលបំណងរបស់យើងៗ

អិដ្ឋ-ឥដ្ឋ= ន.ឥដ្ឋពណ៌, ផ្ទះឥដ្ឋ, ជញ្ជាំងឥដ្ឋ, គំនរឥដ្ឋ...

ឧ. ជាងកំបោរកំពុងរៀបជញ្ជាំងឥដ្ឋផ្ទះគេមួយខ្នងៗ

ឥត= និ. ឥតខុស, ឥតដឹង, ឥតអំពើ, ឥតប្រយោជន៍...

ឧ. ខ្ញុំឥតចាំងដឹងខ្លួនផង ស្រាប់តែមកប្រហាប់ខ្ញុំ ៗ

ឥទ្ធិ= ន. (សា.ប.អិតធិ)ឥទ្ធិពល, ឥទ្ធិឫទ្ធិ...

ឧ. ក្រុមយើងនេះមានឥទ្ធិពលខ្លាំងណាស់ ៗ

អ៊ុះ= ឧ.ស. អ៊ុះៗ ធ្លាក់ដីឥឡូវហើយៗ អ៊ុះៗ! គ្រឡាប់ឥឡូវៗ

ឧស ឬ អុស= ន. ពុះឧស, កេះឧស, (រឧសស្ពាន=ន.)

ឧ. ខ្ញុំកំពុងរកខុស ឥឡូវមកប្រទះនឹងឈើងាប់ ។

ឱស្ឋ= ន. (អា.ថ.អោស) (មាត់) មានព្រះឱស្ឋ, ព្រះឱស្ឋស្ងួត

ឧ. ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះឱស្ឋខ្ជាំងៗធ្វើឲ្យបរិយាកាសរីករាយ ។

អ៊ុត= កិ. អ៊ុតសក់, អ៊ុតខោអាវ, អ៊ុតអាប៉ោង...

ឧ. ចូររៀនអ៊ុតខោអ៊ុតអាវកុំនៅទំនេរ ។

ឱត្តរ= ន. (អា.ថ.អ៊ុតដរ) ទិសឧត្តរ, ឧត្តរកោរទ្វីប...

ឧ. នៅលើមេឃនាទិសឧត្តរ(ខាងជើង) មានពពក

ខ្មៅដេរដាស ។

អ៊ែ= គុ. អ៊ូអែ, អែៗ, សូរអែ, អែអុក...

ឧ. អ្នកណាខ្លះនិយាយគ្នាអែៗខាងក្រៅឯណោះ?

ឯ= និ. ឯណា, ឯណោះ, ឯនោះ, ឯនេះ...

ឧ. ឯនេះឯនោះសុទ្ធតែមនុស្សច្រើនត្រៀបត្រា ។

–. ចប់ .–

រោងពុម្ព ឧដុង្គស្មើ
លេខ ៤៦ វិថីព្រះបាទសីហនុ ភ្នំពេញ

២០៛